

PLAN UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE UDBINA ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2020.GODINE

Udbina, rujan 2015.

Sadržaj

1.ZNAČAJKE PODRUČJA OPĆINE UDBINA	6
1.1. Opće zemljopisne značajke područja	6
1.1.1.Površina i granice područja.....	6
1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike	8
1.1.3. Prirodna baština i Natura 2000.....	9
1.1.4. Biljni i životinjski svijet	11
1. 2. Demografska obilježja područja.....	15
1.2.1. Gustoća naseljenosti.....	16
1.2.2. Prirodni prirast.....	17
1.2.3. Vitalni indeks.....	17
1.2.4. Indeks starenja.....	17
1.2.5. Dobno-spolna struktura stanovništva	18
1.2.6. Obrazovna struktura stanovništva.....	20
1.2.7. Radno sposobno stanovništvo	21
1.2.8. Nezaposlenost.....	22
1.2.9. Demografski resursi	25
2. INFRASTRUKTURA.....	28
2.1. Prometna infrastruktura.....	28
2.1.1. Cestovni promet	28
2.1.2. Željeznički promet.....	29
2.1.3. Zračni promet	30
2.1.4. Pomorski promet	31
2.2. Elektroopskrba	31
2.3. Plinoopskrba	32
2.4. Obnovljivi izvori energije	32
2.5. Vodoopskrbni sustav	33
2.6. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	34
2.7. Komunalna infrastruktura- gospodarenje otpadom	34
2.8. Telekomunikacije	36
2.9. Javna rasvjeta	37
2.10. Dječja igrališta, parkovi, zelena tržnica, groblja	37
2.11. Zaštita i spašavanje te minski sumnjiva područja	38
3. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA.....	40

3.1. Odgojno-obrazovne institucije	40
3.2. Zdravstvene institucije i institucije socijalne skrbi	41
3.3. Kulturna i povijesna baština	41
3.3.1. Zaštićeni spomenici kulture	41
3.3.2. Kulturne i druge manifestacije.....	41
3.4. Sport	42
3.5. Općina Udbina- jedinica lokalne samouprave.....	42
3.6. Civilno društvo na području Općine Udbina.....	44
4. GOSPODARSKE ZNAČAJKE PODRUČJA.....	46
4.1. Stanje gospodarstva	46
4.2. Najznačajnije djelatnosti	47
4.2.1. Poljoprivreda, stočarstvo i šumarstvo	47
4.2.2. Drvna industrija	50
4.2.3. Rudarstvo.....	51
4.2.4. Turizam i ugostiteljstvo.....	54
4.2.5. Analiza poslovanja poduzetnika.....	55
4.2.6. Poslovna infrastruktura	55
4.2.7. Tržište radne snage	58
4.2.8. Institucije za potporu poduzetništvu i obrtništvu.....	58
5. SWOT ANALIZA.....	61

Popis tablica

Tablica 1 Broj stanovnika po naseljima za razdoblje od 1981 do 2011 godine	16
Tablica 2 Gustoća naseljenosti Općine Udbina po naseljima za 2011. godinu	17
Tablica 3 Koeficijent maskuliniteta stanovništva prema starosnoj dobi stanovnika Općine Udbina za 2011. godinu	20
Tablica 4 Pokazatelji gospodarske aktivnosti stanovništva Općine Udbina, 2011. godine	21
Tablica 5 Kretanje prosječnog broja nezaposlenih osoba na razini Općine Udbina, Ličko-Senjske županije i republike Hrvatske u razdoblju od 2005. do 2014. godine.....	22
Tablica 6 Nezaposlene osobe prema gradu/općini stanovanja i razini obrazovanja u prosincu 2014.	23
Tablica 7 Spolna struktura nezaposlenih osoba Općine Udbine za razdoblje od 2005. godine do 2014.....	24
Tablica 8 Dobna struktura nezaposlenih osoba Općine Udbina u razdoblju od 2005. do 2014. godine.....	24
Tablica 9 Obrazovna struktura nezaposlenih osoba Općine Udbina za razdoblje od 2005. do 2011. godine.....	25
Tablica 10 Tipologija prostornih jedinica prema indeksu demografskih resursa.....	26
Tablica 11 Tipologija Općine Udbina prema indeksu demografskih resursa 2011. godine	26
Tablica 12 Prometnice na području Općine Udbina	29
Tablica 13 Najznačajnije pomorske luke u okolici općine Udbina	31
Tablica 14 Odlagalište otpada.....	35
Tablica 15 Sastav otpada na području Općine Udbina	36
Tablica 16 Procijenjene količine otpada na području Općine Udbina u 2013. godini.....	36
Tablica 17 Dječji vrtići i druge pravne osobe, djeca i zaposleni, početak pedagoške godine 2013/2014	40
Tablica 18 Osnovne škole, razredni odjeli, učenici i učitelji, početak školske godine 2013./2014. .	40
Tablica 19 Popis zaštićenih materijalnih kulturnih dobara i njihova lokacija.....	41
Tablica 20 Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenosti prema vrijednostima osnovnih pokazatelja.....	46
Tablica 21 Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenosti prema vrijednostima standardiziranih pokazatelja u odnosu nacionalni prosjek	46
Tablica 22 Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po županijama i gradovima/općinama Republike Hrvatske s pripadajućim rangovima u 2012. godini (iznosi izraženi u tisućama kn).....	47
Tablica 23 Poljoprivredna gospodarstva na području Općine Udbina.....	47
Tablica 24 Površina korištenog poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama.....	48
Tablica 25 Poljoprivredne i šumske površine na području Općine Udbina	49
Tablica 26 Površina međuusjeva, podusjeva i naknadnih usjeva, navodnjavanje površine te površine tretirane sredstvima za zaštitu bilja i gnojiva	49
Tablica 27 Stoka na području Općine Udbina	50
Tablica 28 <i>Eksploatacijsko polje i istražni prostori odobreni na području općine Udbina</i>	51
Tablica 29 Osnovni podaci o eksploatacijskom polju „Vedro polje“	53
Tablica 30 Pregled poduzetničke zone Podudbina	56
Tablica 31 Popis aktivnih poduzetnika u gospodarskoj zoni Podudbina, stanje 2013. godine.....	57

Popis grafova

Graf 1 Dobno-spolna struktura stanovništva Općine Udbina, 2001. i 2011. godine.....	18
Graf 2 Dobni sastav stanovništva Općine Udbina, 2011. godine.....	19
Graf 3 Obrazovna struktura Općine Udbina, 2011. godine.....	21
Graf 4 Nezaposlene osobe prema gradu/općini stanovanja.....	23

Popis slika

Slika 1 Geografski položaj Općine Udbina	6
Slika 2 Administrativna podjela Općine Udbina po naseljima	7
Slika 3 Geoprometni položaj Općine Udbina u Ličko-senjskoj županiji s granicama administrativne podjele	8
Slika 4 GIS zaštite prirode, POVS i POP	10
Slika 5 Prometni sustav Općine Udbina	28
Slika 6 Pozicija eksploatacijskog polja i istražnih prostora odobrenih na području Općine Udbina .	52

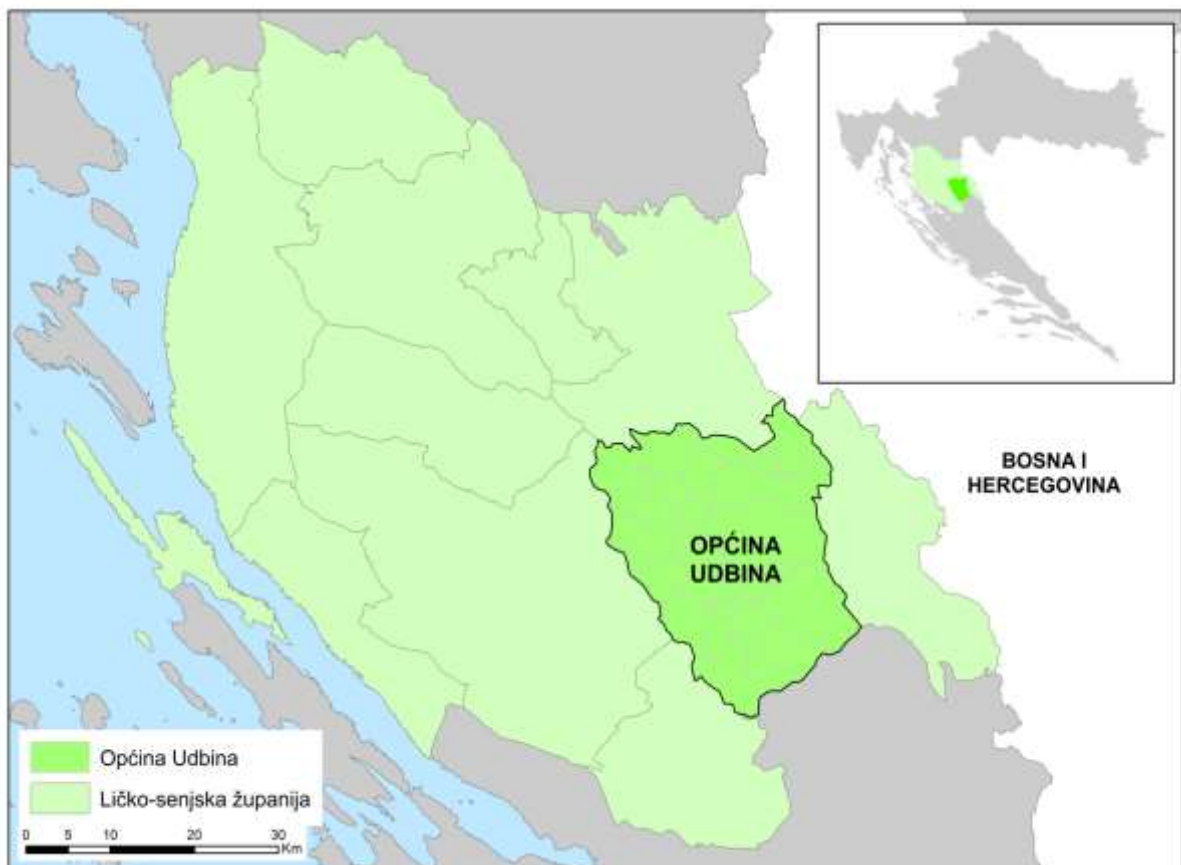
1.ZNAČAJKE PODRUČJA OPĆINE UDBINA

1.1. Opće zemljopisne značajke područja

1.1.1.Površina i granice područja

Općina Udbina dio je Ličko-senjske županije, koja prema europskoj nomenklaturi prostornih jedinica za statistiku pripada NUTS2 regiji Jadranska Hrvatska (Slika 1.). Prostire se na površini od 683,15 km², što čini 12,8% Županije. Kao jedinica lokalne samouprave obuhvaća središnje naselje Udbina i 25 naselja koja čine Općinu (Slika 2.): Breštane, Bunić, Čojluk, Debelo Brdo, Donji Mekinjar, Frkašić, Grabušić, Jagodnje, Jošan, Klačnjica, Komić, Krbava, Kurjak, Mutilić, Ondić, Pećane, Podlapača, Poljice, Rebić, Srednja Gora, Svračkovo Selo, Šalamunić, Tolić, Vedašić te Visuč.

Prema posljednjem Popisu stanovništva 2011. godine, na području Općine Udbina živjelo je 1874 stanovnika, odnosno 3,7% stanovništva Ličko-senjske županije. Iz navedenih podataka izračunata je gustoća naseljenosti 2,74 stan./km², što Općinu Udbina svrstava na samo dno ljestvice gustoće naseljenosti, znatno ispod županijskog (9,51 stan./km²) i državnog prosjeka (75,8 stan./km²).

Slika 1.Geografski položaj Općine Udbina

Slika 2. Administrativna podjela Općine Udbina po naseljima

Prostor Općine Udbina na sjeveru graniči s Općinom Plitvička jezera, na sjeveroistoku s Bosnom i Hercegovinom, na istoku s Općinom Donji Lapac, na jugu sa Zadarskom županijom, a jugozapadu s Općinom Lovinac, te na zapadu Gradom Gospić (Slika 2.). Geoprometni položaj Općine Udbina u Ličko- senjskoj županiji prikazan je na Slici 3. Naselje Udbina je administrativno središte jedinice lokalne samouprave, smješteno na magistrali Zagreb – Split, na gotovo jednakoj udaljenosti od oba grada.

Slika 3. Geoprometni položaj Općine Udbina u Ličko-senjskoj županiji s granicama administrativne podjele¹

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Općina Udbina smještena je u istočnom-jugoistočnom dijelu Ličko-senjske županije. Svojim položajem pripada Lici, odnosno Gorskoj Hrvatskoj. Kao i veći dio Gorske Hrvatske, karakterizira je velika raščlanjenost reljefa. Općina je omeđena planinskim nizovima Plješivice, Ličkog sredogorja i Male Kapele, dok se Općinom proteže Krbavsko polje. Od planinskih vrhova vrijedi istaknuti: Ozeblin (1657 m - najveći vrh Plješivice i treći vrh u Hrvatskoj), Rudi Lisac (1608 m), Kremen (1591 m), V. Rteševo (1390 m), Veliki Brusnić (1371 m), Javornik (1370 m), Komača (1177 m), Mirkača (1131 m) i dr. Međutim, najveća vrijednost ovog kraja leži u Krbavskom polju. Krbavsko polje je izrazito krško polje s naglašeno oblikovanim rubnim i prijelaznim cjelinama sredogorskog prostora. Krbavsko polje je geomorfološki najistaknutija ravničarska zona Općine Udbina. Ono se sastoji od poljske zone s plitkim tlima na šljunčanoj podlozi koje je često plavljeno i djelomično pogodno za ratarske djelatnosti, ali uključuje i dijelove pobrđa koji su pogodni za stočarstvo. Na rubnoj uzvisini jugo-istočnog dijela

¹ Izvor: http://www.hzz.hr/UserDocImages/GS_stat_bilten_01_2015.pdf

Krbavskog polja, uz strateški važan i povoljan prometni položaj razvilo se naselje Udbina, središte Općine.

Najveći dio Općine Udbina pripada umjereno-kontinentskom klimatskom području sa dugim i hladnim zimama te sušnim i toplim ljetima, dok više padine i hrbat Plješivice imaju obilježja planinske, odnosno snježno-šumske klime. Smještaj i reljefna izdvojenost zavale Krbavskog polja odražavaju se u najmanjoj količini padalina u Lici s godišnjim prosjekom od oko 1200 mm. Uz to važno je napomenuti da je Udbina na drugom mjestu u Hrvatskoj po broju sunčanih sati (odmah nakon Hvara). Osnovna karakteristika režima vjetra je prevladavanje vjetrova, koji pušu s sjeveroistoka i jugoistoka.

Općina Udbina ima slabo razvijenu površinsku hidrografsku mrežu. Glavni razlog tome leži u činjenici da je veći dio Općine smješten na vrlo propusnoj vapnenačkoj podlozi, dok se površinska voda s povremenim tokovima zadržava tek na nepropusnim stijinama, koje obuhvaćaju manji dio Općine. Svi površinski tokovi su ponornice od kojih manji dio pripada Jadranskom slivu, a velik dio podzemno otječe u pravcu Crnog mora drenirajući se preko Une. Većina vodotoka izvire na rubovima Krbavskog polja. Kako im protok značajno oscilira, prilikom većeg dotoka dolazi do plavljenja okolnog prostora koje je uglavnom sezonskog karaktera. Najznačajniji vodotoci Općine Udbina su vodotoci Krbavskog polja - Krbava, Ribnjak, Krbavica i Karamanuša, međutim valja istaknuti i vodotoke Podlapačkog polja (Stubalj, Lemaića Draga) te vodotoke Mutilić-Ondića (Suvaja i Jadova). Na području Bijelog polja, koji se tek dijelom nalazi na teritoriji Općine Udbina, nema registriranih vodotoka, ali su značajne estavele, dolovi odnosno izvori ili ponori iz kojih voda naizmjenično izvire ili ponire ovisno o količini i razini vode u podzemlju i u prirodnoj retenciji u Krbavskom polju.

1.1.3. Prirodna baština i Natura 2000

Najveće bogatstvo ovog kraja je Krbavsko polje, koje se nalazi podno naselja Udbina. Na tom polju nalazi se preko 5000 ha obradivog zemljišta pogodnog za uzgoj raznih ratarskih i povrtlarskih kultura. Posebna zanimljivost su brojni ponori i Murtino jezero. Krbavsko polje je omeđeno prostranim pašnjacima koji pružaju mogućnost bavljenja ekstenzivnim stočarstvom, što je i vjekovna tradicija ovog kraja. Problem su zakorovljene oranice te livade i pašnjaci obrasli raslinjem. Prirodnu baštinu Općine Udbina čine:

Park šuma Laudonov Gaj - obuhvaća površinu od 33 ha, nalazi se u sjeverozapadnom dijelu Krbavskog polja kod sela Šalamunić. U parku se nalazi oko 600 hrastovih stabala, starih oko 250 godina. Ova šuma predstavlja historijsku vrijednost i primjer je uspješnog pošumljavanja sa svrhom zaustavljanja živog pijeska. Za njen nastanak je zaslužan francuski vojskovođa Laudon, po kojem je šuma i dobila ime, a status park šume ovo područje ima od 1960. godine.

Značajni krajobraz „Bijeli Potoci - Kamensko“ – proteže se na području općina Udbina (513 ha) i Donji Lapac (700 ha). Osim što su zaštićeni kao značajni krajobraz, Odlukom Sabora RH, Bijeli Potoci – Kamensko proglašeni su i spomen područjem. Ovo područje ima velike pejzažne kvalitete, a posebno se to odnosi na otvorene pašnjake i proplanke: Poljana, Opaljenica, Veliko i Malo Kamensko.

Park prirode „Lička Plješevica“ - proteže se na području općina Donji Lapac, Plitvička jezera, Udbina i Gračac. Na području Općine Udbina površina parka iznosi 220 km².

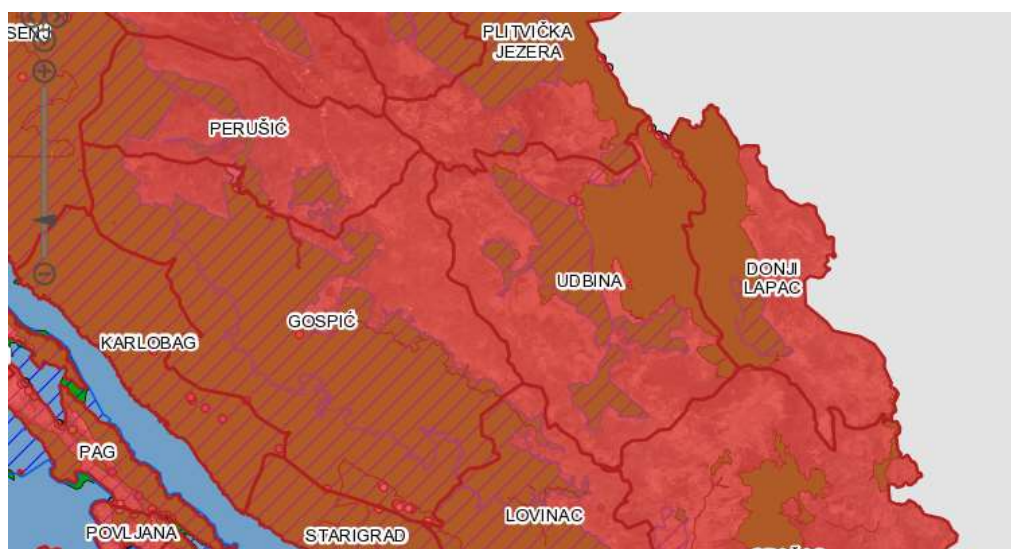
Osim navedenih, ovo područje je bogato različitim prirodnim vrijednostima:

Ornitološki rezervat Gola Plješevica – gnjezdilišta velikog tetrijeba, Ornitološki rezervat Sokolovača (Frkašić) – klisure i gnjezdilišta surog orla i sivog sokola, Geomorfološki rezervati – dva ponora u Krbavskom polju (u glavnoj ponorskoj zoni kod naselja Pečani), Botanički rezervat Vukosavica – Prkos – Rudi Lisac, Botanički rezervat Mala Plješevica – visoko planinska flora, Značajni krajobraz Trovrh – Kameni vrh – Plješevički kamen, Značajni krajobraz Kremen, Značajni krajobraz Kozja draga (fosilna bujica) i Značajni krajobraz Manita draga (ostaci prašume).

Zahvaljujući visokom stupnju biološke raznolikosti, na području Općine nalaze se područja NATURA 2000 - najveća koordinirana mreža područja očuvane prirode u svijetu te obuhvaća područja koja su, primjenom stručnih kriterija, utvrđena kao područja važna za očuvanje ili uspostavu povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i/ili divljih vrsta na europskoj i nacionalnoj razini:²

Strogi rezervat	-
Nacionalni park	-
Posebni rezervat	LAUDONOV GAJ
Park prirode	-
Regionalni park	-
Spomenik prirode	-
Značajni krajobraz	BIJELI POTOCI - KAMENSKO
Park šuma	-
Spomenik parkovne arhitekture	-

Na sljedećem kartografskom prikazu nalaze se NATURA 2000 područja na području Općine Udbina i šire.

Slika 4. GIS zaštite prirode, POVS i POP³

² Bioportal, <http://www.iszp.hr> ; podatak na dan 1.veljače 2016.

³ Izvor: Bioportal, <http://www.iszp.hr/gis/> ; podatak na dan 1.veljače 2016.

1.1.4. Biljni i životinjski svijet

Sama činjenica da u Općini Udbina ima 43.864 ha šuma, dovoljno govori u prirodnom bogatstvu odnosno čistim i nezagađenim prirodnim staništima, koja nastanjuju brojne biljne i životinjske vrste. Na području Općine Udbina stalno ili povremeno živi niz ugroženih i strogo zaštićenih vrsta od neprocjenjive vrijednosti za Republiku Hrvatsku.

1.1.4.1. Flora

Na području Udbine su izrazito razvijena tri vegetacijska pojasa i to:

- **Montani pojas čistih primorskih i brdskih bukovih šuma**
- **Altimontani pojas mješovitih bukovo – jelovih šuma**
- **Subalpinski pojas čistih pretplaninskih bukovih šuma**

Šumsku vegetaciju čine šume bukve i jele, zastupljen je i hrast, a u prizemnoj flori osobito su zanimljive neke alpske vrste, za koje je utvrđeno da im je Plješevica krajnja jugoistočna točka. Od zaštićenih i ugroženih vrsta ističu se: runolist, žuta sirištara, Wulfrenov jaglac, Kitajbelov jaglac, te srčanik. Na navedenom području mogu se ubrati i plodovi sljedećih biljaka: šipka, lješnjaka, kupine, maline, trnjine, drenjine, gloginje, borovnice, mukinje, brekinje i mnogih drugih. Svijet gljiva je također veoma bogat, a najbrojniji su vrganji, lisičarke, rudnjače, smrčci, bukovače, crne trube i sunčanice.

Osim navedenih, na području Općine Udbina utvrđena su nalazišta brojnih biljnih vrsta, koje su prema stupnju ugroženosti svrstana u kategoriju najugroženijih odnosno kao regionalno izumrle ili pred izumiranjem: cretni šaš, prosasti šaš, mjehurasti šaš, kukuljičasti kaćun, nježna kockaciva, plućna sirištara, plivajuća pirevina, kacigasti kaćun, trozubi kaćun i mirisavi dvolist.⁴

Zaštita ugroženih biljnih vrsta na području Općine Udbina

Kako bi se spriječio nestanak ovih biljnih vrsta, na području Općine potrebno je poduzeti mjere zaštite. Ponajprije, potrebno je onemogućiti fragmentaciju prirodnih staništa te spriječiti narušavanje specifičnih uvjeta prirodnih staništa za ugrožene biljne vrste. Na tim prirodnim staništima nije prihvatljivo planiranje građevinskih područja za poslovne, proizvodne ili turističke djelatnosti. Na navedenom području nije prihvatljiva izgradnja elektrana, golf igrališta te prometne i komunalne infrastrukture.

---

⁴ Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske, Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine br. 99/09)

Divljač

Na području Općine Udbine raznolika flora predstavlja idealno prirodno stanište za brojne vrste divljih životinja. Zbog smanjenja ili degradacije prirodnih staništa brojne vrste se svrstavaju u kategoriju ugroženih i/ili strogo zaštićenih vrsta. U nastavku se nalazi pregled ugroženih odnosno strogo zaštićenih vrsta sisavaca, ptica, vodozemaca, riba te insekata.

Sisavci

Općina Udbina predstavlja stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili strogo zaštićenih vrsta sisavaca: vuk, planinska voluharica, gorski puh, sivi puh, europski zec, ris, dugokrili pršnjak, puh orašar, velikouhi šišmiš, riđi šišmiš, veliki šišmiš, močvarna rovka, gorski dugoušan, južni potkornjak, veliki potkornjak, mali potkornjak, vjeverica i smeđi medvjed.⁵

Zaštita ugroženih vrsta sisavaca na području Općine Udbina

Kako bi se ugrožene vrste zaštitile od izumiranja, potrebno je poduzeti određene mjere zaštite. U cilju zaštite šišmiša, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u spiljama, šumama i skloništima. U svrhu zaštite šišmiša, koji obitavaju u spiljama otvorenim za posjetitelje, šišmišima je potrebno osigurati nesmetan ulaz i kretanje u spilji. U cilju zaštite šumskih vrsta šišmiša, potrebno je poduzeti detaljne mjere očuvanja šumskih staništa. Između ostalog, to podrazumijeva ograničavanje sječe drveća te upotrebe pesticida.

Mjere zaštite velikih zvijeri, kao što su vuk, ris i mrki medvjed, podrazumijevaju spriječavanje daljnje fragmentacije njihovih prirodnih staništa, kao posljedice izgradnje nove ili rekonstrukcije postojeće prometne infrastrukture. Prilikom toga valja provesti stratešku procjenu utjecaja zahvata u prostoru na okoliš odnosno ocjenu prihvatljivosti zahvata u prostoru za ekološku mrežu, ali sa gledišta sprečavanja fragmentacije staništa koja su neophodna za opstanak vrsta na ovom prostoru. Da bi se sačuvala cjelovitost staništa velikih zvijeri, potrebno im je omogućiti neometano kretanje i siguran prijelaz preko brzih prometnica izgradnjom tunela, vijadukata i zelenih mostova. Istovremeno treba postaviti odgovarajuće sigurnosne ograde, kako bi se smanjila opasnost od stradavanja na prometnicama.

Pored zaštićenih vrsta, na ovim prostorima obitavaju kune, jazavci, lasice, srne i divlje svinje.

Ptice

Na području Općine Udbina, evidentirana su brojna staništa ugroženih ili strogo zaštićenih ptica: ćuk batoglavac, vodomar, primorska trepteljka, suri orao, ušara, zmijar, eja strnjarica, eja livadarka, kosac, planinski djetlić, crvenoglavi djetlić, sirijski djetlić, crna žuna, sivi sokol, bjelovrata muharica,

---

⁵ Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine br. 99/09)

šljuka kokošica, sivi svračak, ševa krunica, škanjac osaš, siva žuna, jastrebača, pjegava grmuša i tetrijeb glušan.⁶

Zaštita ugroženih vrsta ptica na području Općine Udbina

U cilju zaštite ugroženih vrsta ptica valja poduzeti sve mjere i zahvate u cilju očuvanja njihovog prirodnog staništa: ograničiti vodno-gospodarske zahvate i kultiviranje tla za poljoprivrednu proizvodnju. U slučaju planiranja izvođenja zahvata koji mogu imati značajan utjecaj na ciljne vrste i njihova staništa, za njih je potrebno prethodno provesti ocjenu prihvatljivosti zahvata u prostoru i provesti propisane mjere zaštite.

Osim zaštićenih vrsta, na području Općine Udbina gnijezde se jarebice, prepelice, sove, lještarkice i trčke.

Vodozemci i ribe

Područje Općine Udbina prirodno je stanište ugroženih vrsta vodozemaca i riba. Od vodozemaca, strogo zaštićena vrsta je dalmatinski žuti mukač, a od riba krbavska gaovica.⁷

Zaštita ugroženih vrsta vodozemaca i riba na području Općine Udbina

U svrhu zaštite ugrožene vrste vodozemaca na području Općine potrebno je očuvati njihova prirodna staništa koja u najvećoj mjeri obuhvaćaju vodena i vlažna područja. S druge strane, u svrhu očuvanja ugrožene vrste riba na području Općine, potrebno je voditi brigu o očuvanju prirodnih staništa pogotovo kada je riječ o regulaciji vodotoka i izvođenju drugih vodno-gospodarskih radova. Preporuča se provođenje postupka ocjene prihvatljivosti prije provođenja navedenih zahvata. Osim toga, nužno je onemogućavanje onečišćenje vodenih ekosustava odnosno podzemnih i nadzemnih vodotoka.

Leptiri

Osim sisavaca, vodozemaca i riba, područje Općine Udbina je prirodno stanište i nekoliko ugroženih vrsta leptira: šumski planinski okaš, Niklerova riđa, šareni ve, obični lastin rep, apolon, crni apolon, močvarni plavac i uskršnji leptir.⁸

Zaštita ugroženih vrsta leptira na području Općine Udbina

Uzroci ugroženosti pojedinih vrsta leptira su najvećim dijelom rezultat regulacije vodotoka što dovodi do promjene staništa uz vodotoke te isušivanje vlažnih staništa. Osim toga, uzroci ugroženosti su i uništavanje šuma te promjene u gospodarenju šumama što uključuje uništavanje starih stabala te čišćenje rubnih dijelova. Također problem predstavlja i intenziviranje poljoprivredne proizvodnje te

---

⁶ Državni zavod za zaštitu prirode: Mjere zaštite prirode (prijedlozi zahtjeva zaštite prirode) za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Udbina- stručna podloga, Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine br. 99/09)

⁷ Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine br. 99/09)

⁸ Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine br. 99/09)

upotreba pesticida odnosno kemijskih sredstava za zaštitu bilja. Sukladno navedenom, kako bi se ugrožene vrste leptira zaštitile potrebno je očuvati njihova prirodna staništa prilikom poduzimanja zahvata kao što su vodno- gospodarski zahvati te zahvati u šumama odnosno na travnjacima.

Na području Općine Udbina zastupljeni su i gmazovi: poskok, riđovk, bjelouška, smuk, gušteri, daždevnjaci te više vrsta glodavaca.

Zaključci poglavlja

Općina Udbina je jedinica lokalne samouprave smještena na jugoistočnom dijelu Ličko-Senjske županije. Svojim geografskim položajem pripada Lici odnosno Gorskoj Hrvatskoj, koju karakterizira bogata raščlanjenost reljefa: brojni gorski vrhovi te ravničarski dio Krbavskog polja. Ovakav reljef i klimatska obilježja doprinijeli su razvoju izuzetno bogate prirodne baštine, koja obuhvaća osebujnu i raznoliku floru i faunu. Upravo zbog toga, neki dijelovi prirodne baštine Općine uvršteni su u najveću koordiniranu mrežu očuvane prirode u svijetu- NATURA 2000.

Unatoč svim prirodnim bogatstvima, Općinu Udbina karakterizira izuzetno niska gustoća naseljenosti te starenje stanovništva, koje prati odlazak mladog i visokoobrazovanog stanovništva s ovog područja. Ovi negativni demografski trendovi najvećim se dijelom odražavaju na činjenicu da su mnoga naselja na području Općine ugrožena odnosno da im prijete nestanak, zajedno s tradicijom, koja je usko povezana s tim područjem. Povoljan geografski položaj te bogata i očuvana prirodna baština, koja se očituje u raznolikom biljnom i životinjskom svijetu, jedinstvenom za ekosustave ovoga područja, predstavljaju čvrste temelje za razvoj Općine Udbina.

1. 2. Demografska obilježja područja

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Općine Udbina evidentirano je 1874 stanovnika (Tablica 1). Najveći broj stanovnika zabilježen je u naseljima Udbina i Bunić i to 58,3 % ukupnog broja stanovnika Općine, dok je ostatak stanovništva raspoređen u ostalih 24 naselja. Iako je u posljednjem međupopisnom razdoblju (2001.-2011. godine) zabilježen porast broja stanovnika, Općina je od početne promatrane godine 1981., pa sve do 2011. godine izgubila 3444 stanovnika, a gledano kroz povijest ta brojka je znatno veća jer je početkom 60-ih godina 20. stoljeća na tom području živjelo preko 9000 stanovnika.

Izraziti pad broja stanovnika prema usporednim podacima za 1991. i 2011. godinu ukazuju na izražen depopulacijski trend. Također, primjetno je starenje stanovništva zbog odlaska mladih osoba. Glavni razlog tome, leži u činjenici težih uvjeta življenja na ovom prostoru dodatno ubrzanih ratnim zbivanjima, tako da područje Općine Udbina u današnje vrijeme karakterizira duboka starost stanovništva i depopulacija, ali i naselja na rubu izumiranja. Čak 5 naselja od ukupno 26 broji 10 i manje stanovnika, njih 14 ima od 11 do 50 stanovnika, njih 5 od 51 do 100 stanovnika, a tek 2 naselja broje preko 100 stanovnika.

Br. stan. 2011.	Br. stan. 2001.	Br. stan. 1991.	Br. stan. 1981.	Naselje
960	735	1162	853	Udbina
5	21	46	92	Breštane
133	136	399	527	Bunić
11	15	40	53	Čojluk
78	81	206	247	Debelo Brdo
31	42	274	312	Donji Mekinjar
33	47	111	135	Frkašić
66	88	126	147	Grabušić
32	37	48	56	Jagodnje
66	67	227	289	Jošan
3	3	18	21	Klašnjica
20	9	153	217	Komić
37	38	134	183	Krbava
28	6	134	168	Kurjak
38	16	84	118	Mutilić
40	10	135	167	Ondić
35	45	118	124	Pećane
74	102	205	252	Podlapača
35	3	45	75	Poljice
22	6	63	75	Rebić
25	27	115	156	Srednja Gora
10	8	182	227	Svračkovo Selo
38	41	121	167	Šalamunić
9	13	68	104	Tolić

Br. stan. 2011.	Br. stan. 2001.	Br. stan. 1991.	Br. stan. 1981.	Naselje
2	2	40	62	Vedašić
69	51	374	491	Visuč
1.874	1.649	4.628	5.318	Ukupno

Tablica 1 Broj stanovnika po naseljima za razdoblje od 1981 do 2011 godine⁹

1.2.1. Gustoća naseljenosti

Općina Udbina zauzima površinu od 683,15 km² i na tom prostoru prema Popisu stanovništva 2011. godine živjelo je 1874 stanovnika. Gustoća naseljenosti iznosi 2,74 stan/km². Prema analizi gustoće naseljenosti Općine Udbina po naseljima 2011. godine (Tablica 2.), najveća gustoća naseljenosti zabilježena je u samom naselju Udbina sa 53,3 stan/km², dok je najmanja gustoća naseljenosti na području naselja Breštane, sa 0,2 stan/km². Sukladno navedenim podacima, sva naselja osim Udbine imaju gustoću naseljenosti manju od 5 stan/km², a njih 8 od ukupno 26, imaju gustoću naseljenosti manju od 1 stan/km². U navedenim naseljima izražen je proces depopulacije, zbog kojeg im u skoroj budućnosti prijeti potpuno izumiranje.

Gustoća naseljenosti stan./km ²	Broj stanovnika	Površina (u km ²)	Naselje
53,3	960	18	Udbina
0,2	5	22,7	Breštane
2,2	133	60,6	Bunić
1,9	11	5,7	Čojluk
3,8	78	20,7	Debelo Brdo
1	31	32,1	Donji Mekinjar
1	33	32,2	Frkašić
4,6	66	14,2	Grabušić
2,5	32	12,9	Jagodnje
0,7	66	91,4	Jošan
0,7	3	4,5	Klašnjica
0,6	20	36,3	Komić
3,1	37	12	Krbava
1,6	28	17,8	Kurjak
2,9	38	13	Mutilić
1,2	40	33,5	Ondić
0,6	35	57	Pećane
3,3	74	22,1	Podlapača
2,1	35	16,8	Poljice
2,3	22	9,6	Rebić
0,9	25	27,6	Srednja Gora

⁹ Izvor: Državni zavod za statistiku

Gustoća naseljenosti stan./km ²	Broj stanovnika	Površina (u km ²)	Naselje
0,4	10	22,3	Svračkovo Selo
2,5	38	15,1	Šalamunić
1,6	9	5,5	Tolić
0,3	2	7,1	Vedašić
1	69	72,2	Visuč
2,74	1.874		Ukupno

Tablica 2 Gustoća naseljenosti Općine Udbina po naseljima za 2011. godinu¹⁰

1.2.2. Prirodni prirast

Prirodni prirast se definira kao razlika između broja živorođene djece i broja umrlih osoba. Na području Općine Udbine prisutan je negativan prirodni prirast, koji je u skladu s trendovima na razini Republike Hrvatske. Naime, na razini Općine 2013. godine prirodni prirast iznosio je -19, a usporedbom s podacima za 2011. godinu kada je prirodni prirast iznosio -25 vidljivo je smanjenje razlike između broja živorođene djece i broja umrlih osoba. Na razini Republike Hrvatske, 2013. godine prirodni prirast iznosio je -10.447, a usporedbom podataka iz 2011. godine kada je prirodni prirast iznosio -9.822 vidljivo je značajno povećanje razlike između broja živorođene djece i broja umrlih osoba. Sukladno navedenom, na području Općine Udbine povoljnije je kretanje prirodnog prirasta za razliku od kretanja prirodnog prirasta na nacionalnoj razini.¹¹

1.2.3. Vitalni indeks

Vitalni indeks, koji se određuje brojem živorođenih na 100 umrlih osoba, na području Općine Udbine, 2013. godine iznosio je 36,7, dok je 2011. godine iznosio 24,2. Sukladno navedenim podacima, na području Udbine vidljivo je povećanje u vitalnom indeksu za navedeno razdoblje, što nije u skladu s trendovima na razini Republike Hrvatske jer je vitalni indeks 2013. godine iznosio 79,3 dok je 2011. godine iznosio 80,7. Sukladno navedenim podacima, na nacionalnoj razini je u razdoblju od 2011. do 2013. godine došlo do smanjenja vitalnog indeksa za 1,7%.¹²

1.2.4. Indeks starenja

Indeks starosti označava se kao broj starih 60 i više godina na 100 mladih osoba u dobi između 0 do 19 godina. Na razini Republike Hrvatske 2011.godine indeks starenja iznosio je iznosi 115,0 što je za čak 25% više nego u prethodnom popisu iz 2001.godine, kada je indeks starenja iznosio 90,7. Na području Općine Udbine, u navedenom je razdoblju došlo do blagog smanjenja indeksa starenja: 2011. godine indeks starenja iznosio je 270,8, dok je 2001. godine iznosio 287,2.¹³

¹⁰ Izvor: Državni zavod za statistiku

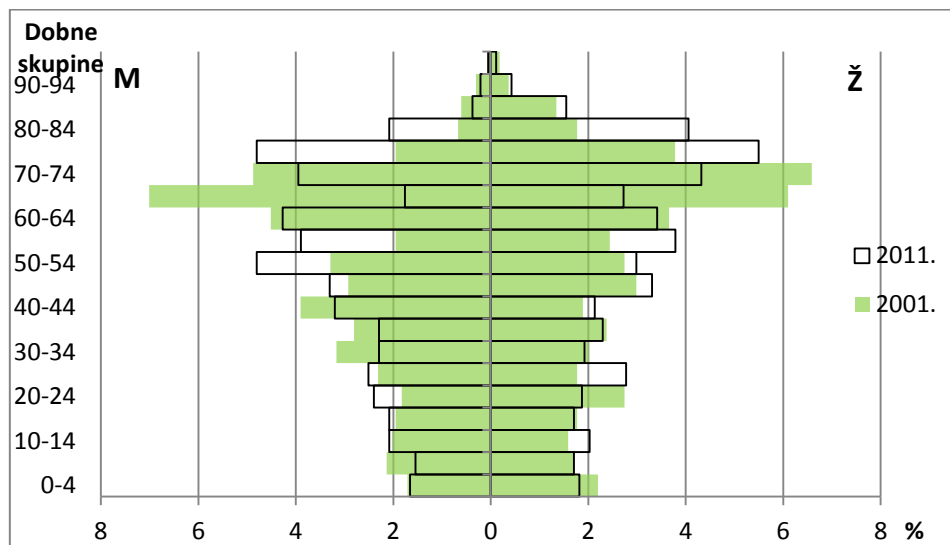
¹¹ Izvor: Državni zavod za statistiku- Priopćenje: Prirodno kretanje stanovništva RH u 2011. i 2013. godini

¹² Izvor: Državni zavod za statistiku- Priopćenje: Prirodno kretanje stanovništva RH u 2011. i 2013. godini

¹³ Izvor: Državni zavod za statistiku- Priopćenje: Prirodno kretanje stanovništva RH u 2011. i 2013. godini

1.2.5. Dobno-spolna struktura stanovništva

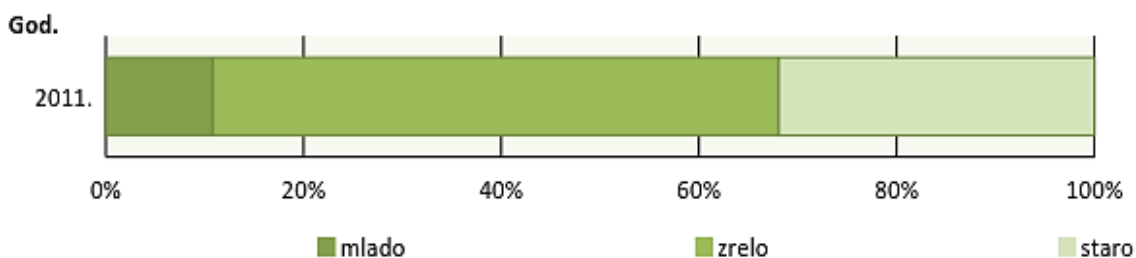
Dobno-spolna struktura stanovništva je jedna od temeljnih sastavnica stanovništva, izravno je uvjetovana prirodnim kretanjem, a na nju uvelike utječu različiti društveno-gospodarski faktori. Na temelju analize dobne i spolne strukture stanovništva 2001. i 2011. godine (Graf 1.), vidljivo je da obje strukture imaju usku bazu i izbočeni dio u starijim dobnim skupinama. Takav tip dobne strukture stanovništva predstavlja tip izrazito starog ili konstruktivnog stanovništva, za kojeg je karakteristično udio starog stanovništva iznad 12 %. Uz to vidljiva je i feminizacija, odnosno prevladavanje ženskog stanovništva u starijim dobnim skupinama. Ovakva dobno-spolna struktura posljedica je Domovinskog rata, niskih vrijednosti nataliteta, smanjenja broja djece u obitelji, iseljavanja, produljenje životnog vijeka te trenda starenja populacije.

Graf 1 Dobno-spolna struktura stanovništva Općine Udbina, 2001. i 2011. godine¹⁴

Prema dobnom sastavu stanovništva Općine Udbina (Graf 2.), računato s dobnim skupinama 0-14 (mlado), 15-64 (zrelo) i 65 i više godina (staro), 2011. godine udio mladog stanovništva u ukupnom stanovništvu iznosio je 10,8 %, udio zrelog stanovništva 57,3 %, a udio starog 31,9%. Iz analize je vidljivo da Općinu Udbina zahvaća demografsko starenje stanovništva, što je najbolje vidljivo iz činjenice da se udio starih u odnosu na udio mladih gotovo utrostručio. O trendu starenja stanovništva pokazuju i statistički podaci smanjenja udjela mladog stanovništva u međupopisnom razdoblju 2001. - 2011., sa 11,5 % na 10,8 %. Jedan od glavnih uzroka starenja stanovništva je trend smanjenja nataliteta (rodnosti). Padom nataliteta smanjuje se udio mladog kontingenta, čime se smanjuje i priljev stanovništva u zrelo dob, odnosno reprodukcijisku dob - što utječe na daljnji pad nataliteta i ubrzava demografsko starenje. Pad nataliteta ujedno utječe i na priljev stanovništva u radnosposobnu dob, što uzrokuje pad opće stope aktivnosti, koja može uzrokovati brojne negativne posljedice na gospodarski razvoj Općine Udbina.

¹⁴ Izvor: Državni zavod za statistiku

Graf 2 Dobni sastav stanovništva Općine Udbina, 2011. godine¹⁵

Prosječna starost stanovništva Općine Udbina prema podacima Popisa stanovništva 2011. godine iznosi 50,2 godine, što je znatno više od prosječne starosti stanovništva Ličko-senjske županije (44,9 godina), ali i cijele Republike Hrvatske (41,7 godina). Općenito se smatra da proces starenja započinje kada prosječna dob stanovništva dosegne granicu od 30 godina. Iz tog razloga je stanovništvo Općine Udbina u dubokom procesu starenja.

Na povećanje udjela starog stanovništva ukazuje i indeks starosti, odnosno brojčani odnos mladog i starog stanovništva. Računato s dobnim skupinama 60 i više godina i od 0-19 godina, starom se populacijom smatra ona kojoj indeks starosti premašuje 40,0, odnosno u kojoj na 100 mladih dolazi više od 40,0 starih. Prema analizi indeksa starosti Općine Udbina, demografska situacija je izrazito nepovoljna jer indeks starosti prema posljednjem popisu stanovništva iznosi 270,8, što znači da na području Općine Udbina na 100 mladih stanovnika dolazi 270,8 starih.

Uz dobnim sastav, važan je i sastav prema spolu, koji pokazuje brojčani odnos muškog i ženskog stanovništva. Osnovni pokazatelj sastava po spolu je koeficijenti maskuliniteta i feminiteta. U analizi je računat koeficijent maskuliniteta prema spolu, koji za Općinu Udbina 2011. godine iznosi 98,3, što znači da na 100 ženskih stanovnika dolazi 98,3 muških. Prema tome, vidljivo je da je broj muških i ženskih stanovnika gotovo ujednačen. Međutim, u nekim dobnim skupinama razlika je znatno veća. Tako npr. u udajno-ženitbenim dobnim skupinama, odnosno u povoljnoj reprodukcijskoj dobi od 15 do 34 godina veće razlike uočene su u dobnj skupini od 15 do 19 godina s koeficijentom maskuliniteta od 121,8, zatim u dobnj skupini od 20 do 24 godine s koeficijentom maskuliniteta 128,6 te u dobi od 30 do 34 godine s koeficijentom maskuliniteta od 119,4. Najveća razlika u broju muških i ženskih stanovnika Općine Udbina u zreloj dobi (od 15 do 64 godine), zabilježena je u dobnj skupini od 50 do 54 godine s koeficijentom maskuliniteta od 160,7. U staroj dobnj skupini (od 65 i više godina) zbog prisutne feminizacije i činjenice da u prosjeku žene duže žive od muškaraca, koeficijent maskuliniteta naglo pada i u prosjeku iznosi 59,8.

Koeficijent maskuliniteta	Dobne skupine
91,2	0-4
90,6	5-9
102,6	10-14
121,8	15-19
128,6	20-24
90,4	25-29
119,4	30-34

¹⁵ Izvor: Državni zavod za statistiku

Koeficijent maskuliniteta	Dobne skupine
100	35-39
150	40-44
100	45-49
160,7	50-54
102,8	55-59
125	60-64
64,7	65-69
91,4	70-74
87,4	75-79
51,3	80-84
24,1	85-89
50	90-94
50	95 i više
98,3	Ukupno

Tablica 3 Koeficijent maskuliniteta stanovništva prema starosnoj dobi stanovnika Općine Udbina za 2011. godinu¹⁶

1.2.6. Obrazovna struktura stanovništva

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku 2011. godine i analize stanovništva starog 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi na području Općine Udbina bilo je evidentirano 77 osoba bez škole, odnosno 4,6% stanovništva Općine, 396 osoba imalo je nepotpuno osnovno obrazovanje (23,7 %), završenu osnovnu školu imalo je 415 osoba (24,8 %), dok je srednju školu završilo 675 osoba (40,4 %), a visoko obrazovanje 107 osoba (6,4 %). Osobe sa završenim doktoratom nema (Graf 3.).

Udio nepismenih osoba u ukupnom udjelu stanovništva Općine Udbina, prema podacima iz 2011. godine iznosi 3,4 %, što je više od prosjeka Ličko-senjske županije (1,2 %), ali i Republike Hrvatske (0,8 %). Sukladno navedenom, na području Općine od ukupno broja nepismenih osoba 1% je nepismenih muškaraca, dok je 5,8% nepismenih žena, pri čemu je prvenstveno riječ o ženskom stanovništvu starije životne dobi, od 65 godina i više.

Iz navedenih podataka zaključuje se, da je razina obrazovanosti stanovništva relativno niska i to djelomično kao posljedica značajnog odljeva studenata, odnosno visokoobrazovnog stanovništva.

¹⁶ Izvor: Državni zavod za statistiku

Graf 3 . Obrazovna struktura Općine Udbina, 2011. godine¹⁷

1.2.7. Radno sposobno stanovništvo

Prema podacima iz 2011. godine, analizirani su pokazatelji gospodarske aktivnosti stanovništva Općine Udbina (Tablica 4.) prema kojima radni kontingent, odnosno radna snaga (stanovništvo od 15 do 64 godine) u ukupnom stanovništvu Općine iznosi 57,3%, točnije 1073 osobe, od čega je 582 muškaraca (54,2%) i 491 žena (45,8%). S druge strane, opća stopa aktivnosti ukupnog stanovništva iznosi 28,3%, što znači da je tek 28,3% stanovništva u ukupnom stanovništvu Općine zaposleno. Stopa iskorištenosti radnog kontingenta iznosi 49,4%. Zanimljiva je i činjenica da umirovljeno stanovništvo u ukupnom stanovništvu čini 34%, što je za 5,3% više od aktivnog (zaposlenog) stanovništva. Zabrinjavajuć je podatak o niskom udjelu mladog stanovništva u ukupnom stanovništvu i to svega 10,8%, što se negativno reflektira na cjelokupni ekonomski razvoj ovog područja.

Općina	Radni kontingent uk. stan. (%)	Opća stopa aktivnosti u uk. stan. (%)	Stopa iskorištenosti radnog kontingenta u (%)
Udbina	57,3	28,3	49,4

Tablica 4 Pokazatelji gospodarske aktivnosti stanovništva Općine Udbina, 2011. godine¹⁸

¹⁷ Izvor: Državni zavod za statistiku

¹⁸ Izvor: Državni zavod za statistiku

1.2.8. Nezaposlenost

Podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje svjedoče o kontinuiranom porastu prosječnog broja nezaposlenih osoba na razini Republike Hrvatske i Ličko-senjske županije. Na području Općine Udbine vidljiv je trend postupnog smanjenja prosječnog broja nezaposlenih osoba, koji nije u skladu s trendovima na županijskoj i nacionalnoj razini. Na području Općine u promatranom je razdoblju zabilježen najveći prosječan broj nezaposlenih osoba 2007. godine (157), nakon kojeg se prosječan broj nezaposlenih osoba kontinuirano smanjuje, tako da je 2014. godine prosječan broj nezaposlenih osoba pao na 72, ali kao posljedica starenja stanovništva, a ne povećanja zaposlenosti. Za razliku od toga, u promatranom razdoblju na županijskoj i nacionalnoj razini dolazi do postepenog povećanja u prosječnom broju nezaposlenih osoba, tako da je na županijskoj razini najveći prosječan broj nezaposlenih osoba zabilježen upravo 2014. godine (3.649) dok je na nacionalnoj razini najveći prosječan broj nezaposlenih osoba zabilježen 2013. godine (345.112).

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Općina Udbina	117	134	157	109	109	95	77	84	77	72
Ličko-Senjska županija	3.650	3.637	3.400	2.998	3.088	3.305	3.210	3.200	3.439	3.649
Republika Hrvatska	308.739	291.616	264.446	236.741	263.174	302.425	305.333	324.323	345.112	329.225

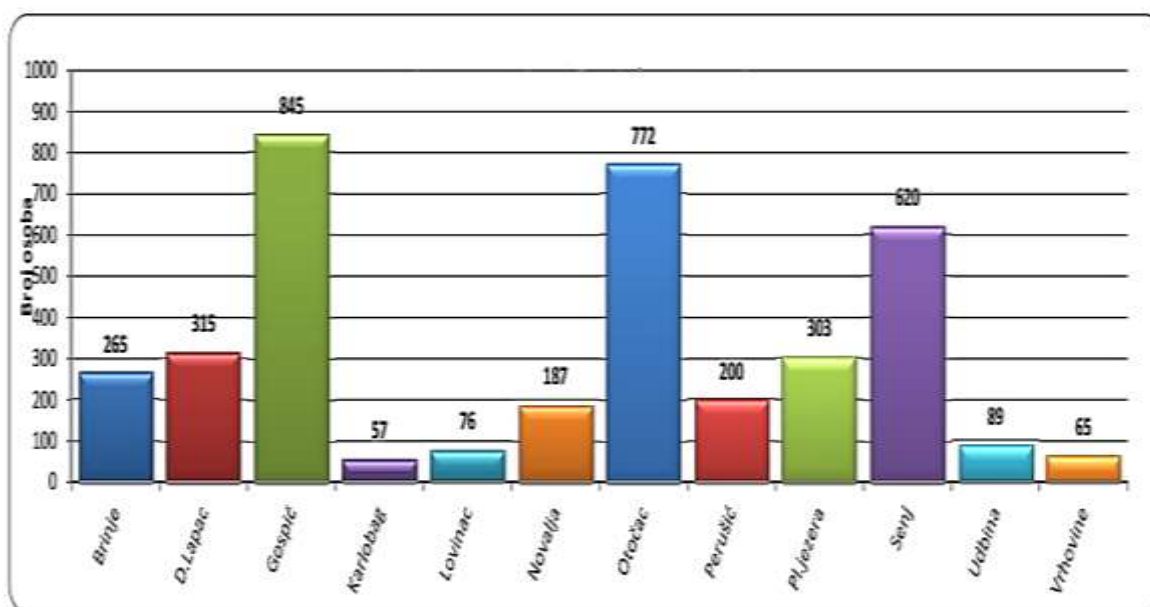
Tablica 5 Kretanje prosječnog broja nezaposlenih osoba na razini Općine Udbina, Ličko-Senjske županije i republike Hrvatske u razdoblju od 2005. do 2014. godine¹⁹

Prema podacima za prosinac 2014.godine, na području Općine Udbina bilo je registrirano 89 nezaposlenih osoba od kojih 30 žena (33,7%). Prema stupnju obrazovanja, među nezaposlenima najviše ima osoba sa završenom osnovnom školom 38%, srednjom trogodišnjom i strukovnom školom 30%, sa srednjom četverogodišnjom školom 22,5%. U ukupnom broju nezaposlenih na području županije, Općina Udbina sudjeluje tek s 2,3%. Obzirom na broj stanovnika (podatak iz 2011.), postotak nezaposlenih osoba u prosincu 2014.godine iznosio je tek 4,7%, što je daleko ispod županijskog i državnog prosjeka.

¹⁹ Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rb.	GRAD/ OPĆINA	UKUPNO		Bez škole i nezavršena osnovna škola		Osnovna škola		SŠ za zanim. do 3.god. i škola za KV i VKV radnike		SŠ za zanim. u trajanju od 4 i više godina		Gimnazija		Viša škola, I stupanj fakul. i stručni studiji		Fakulteti, akad. magisterij, doktorat	
		ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene
1.	Brinje	265	127	42	21	83	36	93	41	37	20	1	1	6	6	3	2
2.	D.Lapac	315	139	10	4	128	60	82	25	78	39	11	7	4	3	2	1
3.	Gospić	845	424	19	8	195	94	277	110	223	122	40	17	72	57	19	16
4.	Karlobag	57	31	1	1	19	13	15	5	13	7	1		4	3	4	2
5.	Lovinac	76	31	6	3	29	12	30	12	9	3			1	1	1	
6.	Novalja	187	99	2	2	22	7	74	37	58	33	9	4	9	8	13	8
7.	Otočac	772	394	35	24	160	80	290	117	208	117	16	9	35	25	28	22
8.	Perušić	200	88	7	4	78	27	57	24	33	13	7	5	12	10	6	5
9.	Pljezera	303	144	10	6	64	33	124	52	81	37	7	4	9	7	8	5
10.	Senj	620	348	16	8	136	92	203	88	157	93	35	21	36	24	37	22
11.	Udbina	89	30	2	2	33	11	30	6	20	8			2	2	2	1
12.	Vrhovine	65	32	8	4	21	9	21	9	13	9			2	1		
	Ličko-senjska županija	3.794	1.887	158	87	968	474	1.296	526	930	501	127	68	192	147	123	84

Tablica 6 Nezaposlene osobe prema gradu/općini stanovanja i razini obrazovanja u prosincu 2014.²⁰

Graf 4 Nezaposlene osobe prema gradu/općini stanovanja²¹

O spolnoj strukturi nezaposlenih osoba Općine Udbine u razdoblju od 2005. do 2014. godine najbolje svjedoči sljedeća tablica (Tablica 7.). Iz naveden tablice u promatranom razdoblju vidljiv je veći broj nezaposlenih muškaraca u odnosu na broj nezaposlenih žena, tako da je 2014. udio nezaposlenih muškaraca u Općini Udbina iznosio 63,88% dok je udio nezaposlenih žena iznosio 34,72%.

²⁰ Izvor: www.hzz.hr, Mjesečni statistički bilten 12-2014 HZZ, Područni ured Gospić

²¹ Izvor: www.hzz.hr, Mjesečni statistički bilten 12-2014 HZZ, Područni ured Gospić

Godina	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Spol	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	
Općina Udbina	60	57	70	64	83	74	63	47	70	39	62	33	41	36	46	38	45	32	46	25
Ukupno	117		134		157		109		109		95		77		84		77		72	

Tablica 7 Spolna struktura nezaposlenih osoba Općine Udbine za razdoblje od 2005. godine do 2014.²²

Kretanje dobne strukture nezaposlenih osoba Općine Udbina u razdoblju od 2005. do 2014. godine prikazano je u sljedećoj tablici (Tablica 8.). Iz navedene tablice vidljivo je kako je 2014. godine najviše nezaposlenih osoba pripada dobnoj skupini od 50 do 59 godina s udjelom od 31,94% od ukupnog broja nezaposlenih osoba Općine. Također je zabilježena visoka stopa nezaposlenosti u dobnoj skupini od 40 do 49 godina s udjelom od 23,61% od ukupnog broja nezaposlenih osoba. Nadalje, dobna skupina od 20-24 godine također bilježi visoku nezaposlenost s udjelom od 11,11%.

Dob/godina	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 i više	Ukupno
2005	4	11	9	11	19	17	17	17	10	3	117
2006	5	17	11	10	21	17	21	15	16	1	134
2007	7	19	13	11	24	22	23	21	15	1	157
2008	6	13	8	8	15	11	17	17	11	3	109
2009	6	11	9	10	13	13	18	17	11	1	109
2010	2	11	8	6	8	10	21	17	11	1	95
2011	2	10	11	5	8	8	10	15	5	3	77
2012	1	10	13	4	11	8	13	15	6	3	84
2013	1	9	10	6	9	10	13	12	4	4	77
2014	3	8	5	5	4	9	8	12	11	6	72

Tablica 8 Dobna struktura nezaposlenih osoba Općine Udbina u razdoblju od 2005. do 2014. godine²³

Kretanje obrazovne strukture nezaposlenih osoba općine Udbina u razdoblju od 2005. do 2014. godine vidljiva je u sljedećoj tablici, odnosno u Tablici 9. Iz navedene tablice vidljivo je kako je 2014. godine najveći broj nezaposlenih osoba imalo završenu srednju školu (43) s udjelom od 59,72% od ukupnog broja nezaposlenih osoba. Također, velik broj nezaposlenih osoba (25) ima osnovnoškolsko obrazovanje, s udjelom od 34,72% od ukupnog broja nezaposlenih osoba. 2014. godine najmanja stopa nezaposlenih osoba je registrirana u kategoriji visokoobrazovanih osoba, sa samo dvije registrirane nezaposlene osobe.

Razina	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Završena osnovna škola	Srednja škola	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	Ukupno
2005	21	25	65	3	3	117
2006	17	37	72	5	3	134
2007	9	59	85	3	2	157

²² Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

²³ Izvor: Državni zavod za zapošljavanje

Razina	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Završena osnovna škola	Srednja škola	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	Ukupno
2008	5	43	59	2	1	109
2009	3	46	58	1	1	109
2010	4	39	49	2	2	95
2011	2	32	40	2	2	77
2012	2	37	41	2	1	84
2013	1	36	37	1	1	77
2014	2	25	43	1	1	72

Tablica 9 Obrazovna struktura nezaposlenih osoba Općine Udbina za razdoblje od 2005. do 2011. godine²⁴

1.2.9. Demografski resursi

Demografski resursi su važna sastavnica ljudskog razvoja. Važno je poznavanje demografskih resursa određenog prostora, kako bi se ljudski potencijali boljem i kvalitetnijem planiranjem mogli što bolje usmjeriti ka što većem gospodarskom razvoju. Stoga je napravljena analiza demografskih resursa Općine Udbina na temelju tipologije demografskih resursa hrvatskog prostora kojeg su prezentirali Nejašmić, Toskić i Mišetić (2009). Na temelju napravljene analize i tipologije demografskih resursa (Tablica 18.), Općina Udbina s indeksom demografskih resursa od 3,99 pripada tipu F, odnosno ima izrazito slabe demografske resurse (Tablica 10.). Razlog tome su niska vrijednost demografskog indeksa, ali i indeksa obrazovanosti, što proizlazi iz činjenice da Općinu zahvaćaju brojni negativni demografski trendovi: niske stope rodosti, starenje, odlazak mladih obrazovanih ljudi te niska stopa obrazovanosti.

I_{der}	Obilježje	Tip	Oznaka tipa
>80,0	izrazito dobra demografska obilježja i potencijali, vrlo visoka razina obrazovanosti	izrazito povoljni demografski resursi	A
40,1- 80,0	vrlo dobra demografska obilježja i potencijali, visoka razina obrazovanosti	povoljni demografski resursi	B
20,1 - 40,0	pretežito dobra demografska obilježja i potencijali, uglavnom dobra razina obrazovanosti	dobri demografski resursi	C
10,1 - 20,0	donekle dobra demografska obilježja i potencijali, uglavnom niska razina obrazovanosti	slabi demografski resursi	D
5,1 - 10,0	vrlo slaba demografska obilježja i	vrlo slabi	E

²⁴ Izvor: Državni zavod za zapošljavanje

I_{der}	Obilježje	Tip	Oznaka tipa
	potencijali, uglavnom vrlo niska razina obrazovanosti	demografski resursi	
$\leq 5,0$	izrazito slaba demografska obilježja i potencijali, izrazito niska razina obrazovanosti	izrazito slabi demografski resursi	F

Tablica 10 Tipologija prostornih jedinica prema indeksu demografskih resursa²⁵

TIP	I_{der}^{29}	I_o^{28}	I_{dem}^{27}	k^{26}	
F	3,99	184,79	14,6	0,02	Udbina

Tablica 11 Tipologija Općine Udbina prema indeksu demografskih resursa 2011. godine

²⁵ Izvor: Nejašmić i Mišetić, 2010, 57

²⁶ k - koeficijent, koji se dobije na temelju z-vrijednosti (Nejašmić i Mišetić, 2010)

²⁷ I_{dem} - demografski indeks, sadržava opći smjer demografskih promjena u prošlom razdoblju, najvažnije indikatore demografskog potencijala te sintetički pokazatelj prirodnog kretanja i dobnog sastava stanovništva (Nejašmić i Mišetić, 2010)

²⁸ I_o - indeks obrazovanosti, sadržava obilježje dosegnutog stupnja obrazovanosti stanovništva te naznake budućih proporcija najobrazovanijeg kontingenta (Nejašmić i Mišetić, 2010)

²⁹ I_{der} - indeks demografskih resursa, iskazan formulom ($I_{der} = k \times (I_{dem} + I_o)$) (Nejašmić i Mišetić, 2010)

Zaključci poglavlja

Naselje Udbina u promatranom razdoblju od 2001. do 2011. godine bilježi povećanje u broju stanovnika, no razlog povećanja broja stanovnika je najvećim dijelom rezultat preseljenja stanovništva iz okolnih manjih naselja u Udbinu. U navedenom razdoblju, Općinu Udbina karakteriziraju negativni demografski trendovi kao što su niska gustoća naseljenosti, negativan prirodni prirast te nepovoljan vitalni indeks i indeks starenja. Osim navedenog, područje Općine karakterizira i demografsko starenje stanovništva uz pad broja mladog stanovništva, zbog čega postoji opravdana opasnost da neka manja naselja na području Općine izumru.

Promatrajući obrazovnu strukturu stanovništva, na području Općine prevladava nepovoljna obrazovna struktura stanovništva, a osnovni uzrok tome je odlazak mladog i visokoobrazovanog stanovništva s ovog područja u veće i razvijenije gradove u okolici i dalje. Ova nepovoljna obrazovna struktura stanovništva te iseljavanje mladog i obrazovanog kadra, negativno se odražava na cjelokupni ekonomski razvoj Općine Udbina.

Broj nezaposlenih osoba na području Općine u zadnjih nekoliko godina bilježi trend opadanja, ali navedeno treba povezati sa činjenicom demografskog starenja stanovništva odnosno smanjenja broja aktivnog stanovništva te iseljavanjem mladog i obrazovanog stanovništva s područja Općine. Smanjenju stope nezaposlenosti djelomično doprinosi i povećanje gospodarske aktivnosti u poduzetničkoj zoni Podudbina, gdje je u razdoblju od 2008.-2010.godine otvoreno stotinjak novih radnih mjesta. Unatoč navedenom, na području Općine Udbina, ukupna demografska slika negativno se odražava i na društvene i na gospodarske aktivnosti ovoga područja.

2. INFRASTRUKTURA

2.1. Prometna infrastruktura

Zahvaljujući svom geoprometnom položaju Općina Udbina ima veoma dobre preduvjete za razvoj cestovnog i zračnog prometa. Unatoč razvijenoj prometnoj mreži, potrebno je unaprijediti prometnu infrastrukturu. Također, naglasak je potrebno staviti na razvoj i širenje sustava javnog prijevoza. U nastavku slijedi analiza prometne infrastrukture, tj. analiza cestovnog, željezničkog, zračnog i pomorskog prometa.

Slika 5 Prometni sustav Općine Udbina³⁰

2.1.1. Cestovni promet

Na području Općine Udbina postoji 65,5 km državnih, 64 km županijskih, 90 km lokalnih cesta. Kategorizacija cesta po JLS na području Općine nalazi se u Tablici 12. Prometnu arteriju cestovnog prometa ovog područja predstavlja prometni pravac Zagreb - Split, a Udbina se nalazi na podjednakoj udaljenosti od cca 200km od oba grada. Pošto je izuzetno dobro prometno povezana sa ostatkom Hrvatske, do Udbine se veoma lako stiže. Iz Zagreba, Splita ili Rijeke potrebna su oko 2 sata vožnje, dok se iz Zadra, odnosno Šibenika stiže za nešto više od sat vremena jer je udaljenost manja od 100 km. Blizina autoceste i povezanost s njom preko lokalnih cesta, osigurava vrlo dobru prometnu povezanost predmetnog područja s ostatkom Republike Hrvatske. Pogodnosti prolaza autoceste A1

³⁰ Izvor: www.kartahrvatske.hr

očituje se u kvalitetnom i direktnom prometnom pristupu ovom području s prometnice najviše razine, odnosno u izuzetno povoljnom geoprometnom položaju navedenog područja.

Općina	Prometnice (km)			Ukupno
	Državne	Županijske	Lokalne	
Udbina	65,500	64,000	90,000	219,500

Tablica 12 Prometnice na području Općine Udbina

Na području Općine Udbina, cestovne građevine od posebne važnosti za Republiku Hrvatsku su sljedeće.³¹

- **Državne ceste:**

Postojeće:

- D1: G.P. Macelj (gr. R. Slovenije) – Krapina – Zagreb – Karlovac – Gračac – Knin – Brnaze – Split (D8)
- D25: Korenica (D1) – Bunić – Lički Osik – Gospić – Karlobag (D8)
- D522: Udbina (D1) – Udbina – čvorište Gornja Ploča (A1)

- **Županijske ceste**

Postojeće:

- Ž5156 Čanak (L59041) – Kozjan – Bunić (D25)
- Ž5164 A.G. Grada Gospića – Podlapača – D1
- Ž5167 Udbina (Ž5195) - Donji Lapac (D218) (radi se na podizanju ranga ceste u državnu, najbrža veza zapadne Bosne sa Jadranskim morem)
- Ž5169 Bjelopolje (D1) - Donji Lapac (D218)
- Ž5195 Udbina: D1 – D1
- Ž5196 Udbina: Ž5195 – D522

Planirana:

- Ž Bunić – Šalamunić – Krbava – Udbina

Javnim prijevozom na području bave se dvije tvrtke: Sabljak d.o.o. (sa sjedištem u Rakovici) i Velebit tours iz Kosinja (ugovor sa Županijom za prijevoz školske djece). Javnim prijevozom Udbina je povezana s Korenicom, a linijski prijevoz najviše koriste učenici i lokalno stanovništvo za dnevni prijevoz zbog opskrbe ili dolaska na posao, pa je tome prilagođen i vozni red.

2.1.2. Željeznički promet

Na području Udbine nije uspostavljen željeznički promet. Razlog tome su najvećim dijelom ratom uništeni željeznički kolodvori, pružni objekti i cestovni prijelazi te općenito loše stanje željezničkih

³¹ Izvor: Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Udbina 2014. godine

pruga. Hrvatske željeznice su u proteklih nekoliko godina uložile u njihovu obnovu, od čega valja izdvojiti željeznički kolodvor u Gospiću koji je od najvećeg značaja za područje Općine Udbina ali i za širu regiju. Na željezničkom kolodvoru Gospić je nakon ratnih razaranja tvrtka Pružne građevine iz Zagreba provela radove obnove kolodvora i generalnog remonta pruge tako da navedeni željeznički kolodvor danas ima značajnu ulogu u vidu putničkog i teretnog prometa.³² Cestovna udaljenost između Udbine i Gospića je 50 km. Osim željezničkog kolodvora u Gospiću valja napomenuti i željezničku stanicu Lovinac, koja je najbliža željeznička stanica, udaljena samo 22 km od Udbine.

2.1.3. Zračni promet

Na području Općine Udbina nalazi se zračna luka, koja je danas u sklopu vojarnе „Josip Jović“. Unutar ograđenog prostora nalazi se uzletno-sletna staza, duljine 2.950 m i širine 30 m, s asfaltnom podlogom proteže se u pravcu 1270 - 3070, bez prilaznih zapreka. Polijetati mogu zrakoplovi do 27 t ukupne nosivosti, duljine 28 m i raspona krila 36 m. Zračna se luka može koristiti samo danju. Na stajanci se istodobno mogu smjestiti tri zrakoplova tipa ATR – 72 (oko 70 putnika). Postoji kompletna infrastruktura: cesta, električna, voda, odvodnja, telefon, ali je sve potrebno dovesti na viši nivo uređenosti. Također treba „izravnati“ uzletno-poletnu stazu, koja je danas izvedena u blagom nagibu.

Posebna pogodnost je položaj zračne luke Udbina na rubu Krbavskog polja, na 750m n.v., u neposrednoj blizini poznatih nacionalnih parkova: Plitvička Jezera, Sjeverni Velebit, Paklenica, Kornati, Krka, Park prirode Velebit, Park prirode ili regionalni park Lička Plješćevica te blizini Jadranskog mora. Udaljena je od županijskog središta, Gospića 32km zračne linije u pravcu istoka, cestom oko 60km, a od Plitvičkih jezera nešto manje od 50km. Izuzetna prednost za razvoj zračnog prometa je činjenica, da područje na kojem je zračna luka Udbina smještena bilježi najveći broj sunčanih dana u godini. Upravo iz navedenih razloga zračna luka Udbina ima sve preduvjete i potencijale da se dovede do funkcionalne vrijednosti zračne luke višeg reda (kategorija 2C).

Danas se zračna luka koristi za potrebe MORH-a odnosno provođenje programa dočasničke škole u ljetnom periodu godine te za vojne vježbe NATO snaga svakih 2-3 godine. U planu je da vojarna ima funkciju vježbališta za obuku i pripremu timova specijalnih snaga sa naglaskom na padobransku i alpinističku obuku. Budući da potencijal zračne luke nije iskorišten u potpunosti, a nalazi se u okruženju nacionalnih parkova nameće se mogućnost njenog korištenja osim vojnih i za civilne potrebe. Jedna od ideja koja se javno prezentirala je njeno korištenje za izradnju svemirskog centra. Iz tog centra bi se vršili podorbitalni letovi u turističku svrhu i u svrhu lansiranja satelita. U njemu bi se odvijale znanstveno istraživačke djelatnosti iz programa razvoja i lansiranja satelita i modula za shuttle, a u drugoj fazi njihova izgradnja. Sudbina programa ovisiti će o tome hoće li akademska zajednica i poslovni subjekti prepoznati priliku, a istovremeno i o MORH-u i njihovim planovima s obzirom da oni gospodare zračnom lukom. Realizacija svemirskog programa isključila bi planove vezane za civilno korištenje aerodroma.

---

³² Izvor: <http://www.licke-novine.hr/arhiva/jds%202011/09211-%20JDS/jds.html#n826>

2.1.4. Pomorski promet

Iako se Općina Udbina ne nalazi u priobalnom jadranskom pojasu, valja napomenuti i pomorski promet odnosno nekoliko najvažnijih pomorskih luka koje neizravno doprinose dostupnosti i prometnoj povezanosti Općine. Pomorski promet određen je lukama kao što su Zadar (Split, Rijeka), Senj, Jablanac i Prizna koje su najbliže području Općine.³³

Udaljenost od Udbine	Zračna udaljenost u km	Cestovna udaljenost u km
Zadar	63	90
Split	126	214
Rijeka	137	240
Senj	85	124
Jablanac	71	121
Prizna	64	104

Tablica 13 Najznačajnije pomorske luke u okolici općine Udbina³⁴

2.2. Elektroopskrba

Opšrbu električnom energijom na području Općine Udbina obavlja HEP-Operator distribucijskog sustava Elektrolika Gospić, a pokrivenost priključcima u svim kategorijama potreba za električnom energijom je 99,9 %. Prema informacijama kojima raspolažu u upravi Općine Udbina, samo 7 kućanstava nije priključeno na sustav opskrbe električnom energijom. Uglavnom se radi o visokoj cijeni izgradnje priključka zbog velike udaljenosti kućanstva od postojećih instalacija (više od 1km). Razmatra se mogućnost opskrbe iz solarnih energana. U realizaciji takvih projekata Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost nudi mogućnost sufinanciranja do 80%. U slučaju da se realiziraju projekti izgradnje postrojenja za iskorištavanje i proizvodnju energije iz OIE, posebno treba voditi računa o izgradnji potrebne prihvatne i distribucijske mreže i uređaja za prihvatanje novoproduktivne energije. Veliki problem i dalje predstavljaju drveni stupovi i stari „žičani“ vodiči pogotovo kod niskonaponske mreže.

Od proizvodnih kapaciteta na području Općine Udbina nalazi se kogeneracijsko postrojenje Lika Energo Eko u samoj Udbini s proizvodnjom električne energije instalirane snage 1 MW. Na području Općine Udbina nema prijelaza elektroenergetskih vodova naponske razine 400 i 220 kV, no postoji prijenosna mreža naponske razine 110 kV, dužine cca 33 km. Problem sustava elektroopskrbe jest konfiguracija navedenog sustava. Karakteristični su izrazito dugački vodovi, s vrlo niskom potrošnjom na velikom području, posljedica čega je postojanje znatnih tehničkih gubitaka u prijenosu energije i čestih nestanaka struje zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta.

³³ Izvor: Lokalna razvojna strategija LAG LIKA 2013.2015. godine

³⁴ Izvor: www.udaljenosti.com

S ciljem unaprjeđenja postojećeg elektroopkrbnog sustava planira se postavljanje elektroopkrbnih visokonaponskih (zračnih ili podzemnih) vodova, zaštitnih koridora visokonaponskih dalekovoda te potrebne trafostanice. PPUO Udbina planirana je izgradnja visokonaponskog postrojenja DV 2x400kV i TS Lički Osik – TS Bihać.

2.3. Plinoopskrba

2011. godine dovršena je izgradnja magistralne veze transporta plina između sjeverne i južne Hrvatske, s mogućnošću proširenja u tranzitni pravac do Crne Gore i Albanije, koji ne prolazi teritorijem Općine Udbina, ali prolazi područjem Ličko-senjske županije. Iako je izgradnjom magistralne plinske mreže osiguran osnovni preduvjet za širenje, nadležna tijela Općine Udbina za sada ne smatraju opravdanim razvijati projekt plinifikacije zbog malog broja disperziranih potrošača na velikoj površini, a rješenje vide u korištenju obnovljivih izvora energije.

2.4. Obnovljivi izvori energije

Na području Općine Udbina, veliki značaj imaju obnovljivi izvori energije kao što su sunčeva energija, energija vjetra te energija biomase (iz sektora šumarstva i drvne industrije).

Prema dostupnim podacima, raspoloživi prirodni potencijal energije vjetra je znatan upravo na područjima pojedinih planinskih vrhova te na područjima prema unutrašnjosti s većim nadmorskim visinama. Potencijalne lokacije za uspostavu vjetroparkova su sljedeće: Ondić – Kurjak, Pogledalo – Pišaćuša, Krbava – Šalamunić – Mekinjar, Pištalica – Rebića gradina, Krečana – Ivanov vrh – Babina glava. Proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš i ishođena lokacijska dozvola za izgradnju Vjetroelektrane Udbina, ukupne maksimalne snage 200MW, koja će se rasprostirati na navedenom području s 70 vjetroatagata.

Osim energije vjetra, značajan je potencijal sunčeve energije jer je prostorna distribucija sunčevog zračenja povoljna zbog graničnog utjecaja dviju klima te visokog planinskog masiva Velebit. Distribucija sunčevog zračenja na području Općine Udbina vrlo povoljna s obzirom da je Udbina na drugom mjestu u Hrvatskoj po broju sunčanih dana (odmah poslije Hvara) i kreće se između 1,25 i 1,30 MWh/m². Trenutno nisu definirane površine odnosno prostori za izgradnju i uređenje solarnih parkova.

Potencijal novo uspostavljenih vjetroparkova i solarnih energana je izniman jer bi se proizvedena električna energija mogla uključiti u elektroenergetski sustav Županije i Države, ili bi se proizvedena energija mogla koristiti za snabdijevanje električnom energijom manjih prostora lokalnih zajednica (kućanstva, manji zaseoci, obiteljska gospodarstva, seoski turizam), ali i za opskrbu lokalnih infrastrukturnih sustava (npr. vodoopskrba) te za gospodarske sadržaje i poljoprivrednu proizvodnju (navodnjavanje, staklenici i sl.).

Na području Općine postoji značajan potencijal za korištenje energije biomase, proizvedene na vlastitom području (čišćenje šuma, otpaci drvne industrije). Teoretski energetske potencijal prostornog drva (industrijsko i ogrjevno drvo), kojeg je moguće iskorištavati za energetske potrebe, iznosi oko 2.900 TJ godišnje. Na području Općine Udbina postoje subjekti koji koriste OIE, ali bi njihov broj mogao biti veći obzirom na raspoložive potencijale. Promatrajući samo gospodarsku zonu Podudbina, valja napomenuti uspostavljeno kogeneracijsko postrojenje na biomasu tvrtke Lika energo eko d.o.o snage 1 MW, koje planira proširenje za dodatnih 0,5MW.

U prošlosti su postojali značajni upiti za izgradnju solarnih energana i izgradnju postrojenja za proizvodnju bioplina, ali ulaganje u solarne energane zbog smanjenja otkupne cijene tako proizvedene struje trenutno više nije zanimljiv. Iskorištavanje bioplina vezano je uz zemljište u vlasništvu RH, a rješavanje imovinsko-pravnih odnosa pokazalo se kao dugotrajan i kompliciran postupak.

2.5. Vodoopskrbni sustav

Vodoopskrbni sustav osigurava vodoopskrbu na području 10 naselja Općine Udbina. Postojeće građevine za korištenje voda su kaptaze Krbavica, Kraljevac, Bukovac i Jasle i Dragaševo vrelo. Javnom vodoopskrbnom mrežom pokriveno je 45% području Općine. Od ukupnog broja kućanstava na javnu vodoopskrbnu mrežu priključeno je 564 kućanstava u naselju Udbina i još 250 kućanstava po manjim naseljima, odnosno 75%, što je ispod prosjeka RH, koji iznosi oko 80%. U odnosu na ukupan broj stanovnika po naseljima, na sustav vodoopskrbe nije priključeno 467 stanovnika, u 15 naselja.

Značajniji i izdašniji evidentirani izvori pitke vode s prosječnim vrijednostima izdašnosti, a koji su u eksploataciji su:

- Krbavica (max 25 l/s, min 8l/s) (izvan teritorija, ali najveće izdašnosti)
- Kraljevac (max. 7,0 l/s, min. 0,4 l/s)
- Bukovac (max. 15 l/s, min. 1,0 l/s)
- Dragaševo vrelo (max. 4,0 l/s, min. 0,2 l/s)
- Jasle- Frkašić (max. 3,0 l/s, min. 0,2 l/s)

Za vodoopskrbni sustav Udbine najznačajniji je izvor Krbavica (25,0 l/sek) koji se nalazi izvan područja Općine (na području Općine Plitvička jezera). Osim navedenog, izvori u vodoopskrbnom sustavu Općine Udbina su izvori Bukovac i Kraljevac.

Današnje potrebe vodoopskrbe na dijelovima bez javne vodovodne mreže, rješavaju se na palijativan način odnosno korištenjem individualnih zahvata, dok se priključak građevina na sustav vodoopskrbe provodi u skladu s Odlukom o priključenju građevina i drugih nekretnina na komunalne vodne građevine odnosno u skladu s Općim i tehničkim uvjetima isporuke vodnih usluga nadležnog poduzeća. Izvan sustava opskrbe pitkom vodom su pojedina manja naselja s vrlo malim brojem dislociranih priključaka. Zbog neisplativosti gradnje sustava opskrbe pitkom vodom za mali broj korisnika na velikom prostoru, traže se alternativna rješenja. Takvih kućanstava, koji se opskrbljuju pitkom vodom iz šterni (cisterni) i bunara, na području Općine ima oko 120.³⁵

---

³⁵ Izvor: Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Udbina 2014. godine

Vodoopskrbom se bavi tvrtka Kraljevac d.o.o. u vlasništvu Općine Udbina. Unatrag desetak godina obavljena je značajna rekonstrukcija većeg dijela vodovodnog sustava, preostalo je zamijeniti nekoliko km primarnog cjevovoda i nabaviti sustav za daljinsko upravljanje i nadzor (otklanjanje gubitaka i uspostava elemenata NUS na vodoopskrbnom sustavu Krbavica-Udbina). Opskrba pitkom vodom na području Općine je zadovoljavajuća, obzirom na sadašnje potrebe.

2.6. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

U razvojnom kontekstu planirano je ulaganje u izgradnju sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda te ugradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na području naselja Udbina, koja nema izveden sustav javne odvodnje već se otpadne vode uglavnom disponiraju u individualne sabirne ili septičke jame. Manji dio naselja Udbina spojen je na sustav odvodnje fekalnih i oborinskih voda, ali se iste upuštaju u okoliš bez prethodnog pročišćavanja. Septičke jame uglavno su vodopropusne te predstavljaju konstantnu prijetnju zagađenju voda i izvora. Javne, industrijske i zgrade kolektivnog stanovanja također nemaju riješenu odvodnju otpadnih voda.

Pokrivenost područja sustavom odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda nedovoljna je. Postojeće stanje izgrađenosti i funkcionalnost sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda ne zadovoljava sve principe razvoja i izgradnje tehnički prihvatljivog koncepta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kao i zaštite voda predmetnog područja.

Na postojeći sustav odvodnje priključeno je ukupno 490 kućanstava, dok 334 ima izgrađene septičke jame, a niti jedno seosko naselje nema kanalizacijsku mrežu. Priključak građevina na sustav odvodnje provodi se u skladu s Odlukom o priključenju građevina i drugih nekretnina na komunalne vodne građevine odnosno u skladu s Odlukom o odvodnji otpadnih voda.

Odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda bavi se tvrtka Kraljevac d.o.o., u vlasništvu Općine Udbina. Također, Općina Udbina posjeduje glavni i izvedbeni projekt sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za koji je u tijeku ishodaenje građevinske dozvole.

2.7. Komunalna infrastruktura- gospodarenje otpadom

Prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada na području Općine Udbina obavlja komunalno društvo Hidrokom d.o.o. iz Udbine, koje je ujedno zaduženo za održavanje nerazvrstanih cesta te javnih i zelenih površina. Otpad se prikuplja putem posuda i kontejnera. Hidrokom d.o.o. je u 2014. godini nabavio novo specijalizirano vozilo za sakupljanje i prijevoz otpada. Na području Općine Udbina nalazi se odlagalište otpada Čojluk (Tablica 14.), čije je korištenje predviđeno do odgovarajuće sanacije i početka odvoženja otpada u centre susjednih županija: Zadarska, Karlovačka i Primorsko-goranska.

Odlagalište	
Čojluk (sanacija s korištenjem do otvaranja ŽCGO - sanacija i pretvaranje u reciklažno dvorište)	Udbina

Tablica 14 Odlagalište otpada³⁶

Sav komunalni otpad iz kućanstava i otpad sličan njemu, glomazni otpad i posebne kategorije otpada, uključujući građevinski otpadni materijal i sav ostali tzv. „ratni otpad“ odlaže se na uređeno sanitarno odlagalište na lokalitetu Čojluk, južno od naselja Udbina. U tijeku je sanacija prije konačnog uređenja reciklažnog dvorišta, mada kapaciteti na lokalitetu Čojluk zadovoljavaju potrebe do 2020. godine. Općina Udbina potpisala je s Općinom Lovinac ugovor o korištenju specijalnog vozila za prikupljanje i prijevoz otpada na odlagalište otpada Čojluk, uz naknadu.

Komunalni otpad iz kućanstava prikuplja se i odvozi na području Udbine (jednom/ dva puta sedmično) i 5 većih sela (jednom mjesečno). Iz preostalih 20 sela otpad se ne zbrinjava, jer za to ne postoji potrebna oprema (posude i specijalno vozilo) i dostatna financijska sredstva. Komunalni otpad po prirodi sličan otpadu iz kućanstava (iz trgovina, ugostiteljskih objekata, javnih službi, škola, vrtića i sl) prikuplja se kao i otpad iz kućanstava. Glomazni otpad prikuplja se jednom sedmično.

U 2014. godini Općina Udbina raspolagala je s:

- 10 kontejnera zapremine 5m³,
- 35 kontejnera zapremine 1,1 m³ i
- 250 PE kanti od 120 l.

Tijekom 2014. godine nabavljeni su spremnici i posude za formiranje zelenih otoka. Plan gopodarenja otpadom Općine Udbina za razdoblje 2014. do 2020. godine, predložio je uređenje 16 zelenih otoka (16 kompleta od po 4 posude kapaciteta 240l i po jednog manjeg spremnika za odlaganje otpadnih baterija) u Udbini i Podudbini.

U posebne kategorije otpada, koje se prikupljaju zbog uporabe, spadaju ambalaža i ambalažni otpad (privremeno se deponira u prostorijama Hidrokom d.o.o. i predaje ovlaštenom sakupljaču, radi se o cca 5t ambalažnog kartona godišnje), otpadne gume (također se privremeno skladište u Hidrokom d.o.o. i predaju ovlaštenom sakupljaču), otpad koji sadrži azbest odlaže se u posebnu kasetu na odlagalištu Čojluk.

Sastav otpada na području Općine Udbina	
Komponenta otpada	Volumni dio (%)
Komunalni otpad	50
PET i PVC ambalaža	10
Staklena ambalaža	2
Razne limenke	5

³⁶ Izvor: Lokalna razvojna strategija LAG LIKA 2013.-2015. godine

Sastav otpada na području Općine Udbina	
Otpad od piljevine drva	5
Papir i papirnate vrećice	15
Ostalo	13

Tablica 15 Sastav otpada na području Općine Udbina³⁷

Procijenjene količine otpada na području Općine Udbina u 2013.	
Vrsta otpada	Količina (t)
Miješani komunalni otpad	450
Glomazni otpad	Nema podataka
Biorazgradivi komunalni otpad	166,50
Papir	90
Staklo	22,50
Plastika	40,50
Metal	18,00
Tekstil	22,50

Tablica 16 Procijenjene količine otpada na području Općine Udbina u 2013. godini³⁸

Procjenjuje se (na temelju količine komunalnog otpada), da je u 2013.godini, zajedno sa miješanim komunalnim otpadom, odloženo 900 kg problematičnog otpada.

Plan gospodarenja otpadom Općine Udbina za razdoblje 2014. do 2020.godine, izrađen po DLS d.o.o. Rijeka, oznaka dokumenta: RN/2014/0046 od svibnja 2014., sadrži popis projekata koji su važni za provedbu, a dio su integralnog sustava gospodarenja otpadom u RH. Ovdje valja izdvojiti da navedeni Plan gospodarenja otpadom sadrži i projekciju količine komunalnog otpada, u ovisnosti o broju stanovnika, pa je tako izračunima utvrđeno, uzimajući u obzir trend porasta količine otpada uz pretpostavku smanjenja na račun izbjegavanja i smanjenja otpada, da će u 2020. godini biti odloženo 610 tona otpada. Sukladno navedenom, na području Općine Udbina, obzirom na broj stanovnika veći od 1.500, potrebno je uspostaviti jedno reciklažno dvorište. Planirana lokacija je određena Prostornim planom uređenja Općine Udbina na odlagalištu Čojluk. Izrada dokumentacije je u tijeku.

2.8. Telekomunikacije

Općina Udbina, koja je društveno-gospodarski nerazvijena i slabo naseljena, doživjela velika ratna razaranja, nije komercijalno interesantna nijednom operateru telekomunikacijskih usluga. Na cijelom prostoru nisu stvoreni preduvjeti za digitalizaciju telekomunikacijskog sustava, sa širokopojasnim prijenosom svih govornih i negovornih komunikacija, uključivo i prijenos pokretne slike.

³⁷ Izvor: službena evidencija Općine Udbina, 2014.

³⁸ Izvor: službena evidencija Općine Udbina, 2014.

Na području Općine Udbina poštanski promet organizira i obavlja Hrvatska pošta d.d. putem poštanskog ureda u Udbini. Osigurana je zadovoljavajuća pristupačnost poštanske mreže.

Na području Općine Udbina prisutni su operateri mobilnih telefonskih pretplatnika: T-COM, VIP, TELE 2 (postoje uređaji koji omogućuju korištenje u cca 90% naselja). Jedino naselje koje ima poteškoće s pristupom mobilnoj mreži je naselje Srednja Gora, a razlog tome je nepovoljna konfiguracija terena i manjak repetitora.

Optički telekomunikacijski kabel prolazi kroz brojnija naselja, te je omogućeno korištenje interneta. Ne postoje mogućnost priključenja na širokopolasni internet u naseljima. Prema podacima iz Popisa stanovništva 2011.godine, u Općini Udbina registrirano je 126 kućanstava koja se koriste internetom, odnosno 16,2%.³⁹ Točke besplatnog pristupa Internetu ne postoje.

Na području između repetitora Čelavca i Plješivice, gdje se nalaze naselja Podkuk, Potkraj, Tišma Varoš, Jošan (dio), Srednja Gora, Bunić (veći dio), Debelo brdo i Mutilić (dio) TV signal je vrlo je slab.

2.9. Javna rasvjeta

Na području Općine Udbina uspostavljen je sustav javne rasvjete. Putem prijave na natječaj Fonda za zaštitu okoliša RH u 2013. godini Općina Udbina je zamijenila sva rasvjetna tijela, njih 188, s cut-off izvedbom, visokotlačnim natrijevim žaruljama i automatskim regulacijskim prigušnicama, koje smanjuju svjetlosni tok izvora za 50%, a nazivnu snagu tijekom kasnih noćnih sati za 60%. Sva rasvjetna tijela postavljena su na betonske stupove povezane zračnom distributivnom mrežom. U sklopu projekta postavljeno je 171 novih rasvjetnih tijela odnosno mreža nove javne rasvjete izvedena je u dužini 5.200 m ili u 9 naselja. Tim projektom smanjena je emisija stakleničkih plinova za 40% ili 16 t/god. U tijeku je postupak energetske pregleda i certificiranje.

U budućnosti nije predviđeno postavljanje novih stupova javne rasvjete već će se koristiti postojeći energetske stupovi. Potrebna je obnova – rekonstrukcija vodiča javne rasvjete. Zbog velike disperziranosti kućanstava, eventualno će se na pojedinim mjestima postaviti pojedinačni stupovi javne rasvjete, koji će za napajanje koristiti solarnu energiju.

2.10. Dječja igrališta, parkovi, zelena tržnica, groblja

Općina Udbina započela je s uređenjem dva dječja igrališta i to: dječje igralište uz vrtić, ograđeno i pripremljeno za opremanje i javno dječje igralište za koje je zemljište također pripremljeno za uređenje prema projektu. U centru Udbine postoji jedan djelomično uređen javni park, za koji je izrađeno idejno rješenje uređenja (hortikultura, pješačke komunikacije, urbana oprema). Realizacija parka ovisi o financijskim mogućnostima proračuna.

U centru Udbine nalazi se tržnica, na kojoj se tradicionalno trguje ponedjeljkom, unatoč činjenici da nema priključka električne energije, priključaka vode i odvodnje, kao niti štandova za odlaganje i spremanje robe.

---

³⁹ Izvor: Popis stanovništva 2011, Privatna kućanstva prema posjedovanju računala i korištenju interneta

Na području Općine dva su lokaliteta uvrštena u kategoriju registrirane prirodne baštine: „Bijeli potoci-Kamensko“ na Ličkoj Plješivici u kategoriji značajnog krajobraza i šumski predjel „Laudonov gaj“ u kategoriji park šume.

Unutar navedenih područja postoji mogućnost uređivanja površina u funkciji odmora i rekreacije što podrazumijeva uređivanje pješačkih puteva, odmorišta, manjih sportsko-rekreacijskih igrališta, postavljanje informativnih ploča i putokaza.

U naselju Udbina uređeno je nogometno igralište standardnih dimenzija 50m x 100m, ali se vrlo rijetko koristi. Urbanističkim planom taj prostor je predviđen za sportsko rekreacijsku svrhu kao veći kompleks koji uključuje i građevinske objekte. Drugi, manji, prostor je kod osnovne škole namjenjen za izgradnju polivalentnog igrališta sa parkiralištem.

Na području Općine Udbina nalazi se 68 groblja koja zauzimaju površinu od ukupno 20,76 ha, tako da svako naselje u Općini ima izgrađeno jedno ili više manjih groblja. Trenutno se na području Općine ne planira izgradnja novih groblja, ali se planira proširenje 2 postojećih. Sva groblja na području Općine kontinuirano se uređuju, a uz redovite zahvate uređenja dozvoljena je gradnja i rekonstrukcija građevina koje su namijenjene osnovnoj funkciji groblja kao što su kapele, mrtvačnice i dr. te uspostava prometne i komunalne infrastrukture.⁴⁰

2.11. Zaštita i spašavanje te minski sumnjiva područja

Na temelju Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od opasnosti, nastanka i posljedica velikih nesreća i katastrofa za područje Općine Udbina, definiran je potencijalni rizik od prirodnih i antropogenih katastrofa, mjere prevencije i mjere čijom se implementacijom doprinosi smanjenju negativnih posljedica u slučaju navedenih neželjenih događaja odnosno velikih nesreća i katastrofa. Kao potencijalne katastrofe odnosno nesreće definirane su: poplave, potresi, tehničko-tehnološke katastrofe izazvane nesrećama u gospodarskim objektima i prometu te epidemije i sanitarne opasnosti. U posljednjih dvadesetak godina nije zabilježeno događanje takvih razmjera.

Stalnu opasnost na području Općine Udbina predstavljaju minski sumnjiva područja, zaostala od Domovinskog rata. Na dan 29.12.2014. godine površinska veličina minski sumnjivog područja Općine Udbina iznosila je 1.589.206 m², čemu treba dodati još 99.299 m² terena zagađenog neeksplozivnim ubojitim sredstvima. Sumnjive su površine u naselju Visuč, lokalitet Veljun kod mjesnog groblja, lokalitet Ljubovo u blizini objekata Okružnog zatvora Gospić, tromeđa općina Udbina-Donji Lapac i Plitvička jezera uz granicu sa Bosnom i Hercegovinom, područje duž cijele granice s Bosnom i Hercegovinom, te lokaliteti Žestikovac i Trovrh na Plješivici. Kako razminiranje još nije dovršeno, minirana područja još uvijek predstavljaju prijetnju za stanovništvo. Nadležna tijela Općine Udbina redovno podnose zahtjeve za daljnjim razminiranjem, koja se obavljaju sukladno raspoloživim sredstvima i prioritetima HCR.⁴¹

---

⁴⁰ Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Udbina

⁴¹ Izvor: Stanje minskih sumnjivih područja Općine Udbina, obavijest Hrvatskog centra za razminiranje RH od 29.12.2014. (Klasa: 213-01/14-07/5, urbroj: 530-117-04/1-14-89)

Zaključci poglavlja

Općinu Udbina u pogledu postojeće infrastrukture karakterizira relativno dobra opskrbljenost gušće naseljenih područja i ekonomska neopravdanost ulaganja u opremanje slabo naseljenih disperziranih naselja. Područje Općine Udbina karakteriziraju i pozitivni čimbenici koji se prvenstveno odnose na izuzetno povoljan geoprometni položaj Općine, povoljnu cestovnu infrastrukturu koja doprinosi dostupnosti ovoga područja. Potencijal zračne luke nije iskorišten u potpunosti, a prirodno se nameće mogućnost proširenja korištenja osim vojnih i za istraživačke ili civilne potrebe. Jedna od ideja, koja se javno prezentirala, je njeno korištenje u civilne svrhe i za realizaciju svemirskog programa.

Najveći pozitivni čimbenici Općine Udbine očituju se u velikom potencijalu za korištenje obnovljivih izvora energije, prvenstveno, energije sunca, vjetra i biomase koja potječe iz lokalnog sektora šumarstva i drvne industrije. Na području Općine Udbina još uvijek postoje minski sumnjiva područja koja su nastala u razdoblju Domovinskog rata. Zbog toga što navedena područja predstavljaju stalnu opasnost za stanovništvo, podnose se zahtjevi za razminiravanje.

3. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura obuhvaća skup institucija čija je funkcija općenito usmjerena na sektor društva, tj. regulaciju društvenog života i podizanje kvalitete života te predstavlja nužan preduvjet svakog društvenog i ekonomskog razvoja. U nastavku slijedi opis osnovnih segmenata društvene infrastrukture na području Općine Udbina: odgojno-obrazovne institucije, zdravstvene institucije i institucije socijalne skrbi te kulturna i povijesna baština.

3.1. Odgojno-obrazovne institucije

Prema statističkim podacima, koji se odnose na predškolsko i školsko obrazovanje, početkom pedagoške godine 2013./2014. na području Općine Udbina djelovao je 1 dječji vrtić s ukupno 19 djece i 2 osnovne škole s 9 razrednih odjela i ukupno 107 učenika. Broj odgojno-obrazovnih institucija, broj djece te broj zaposlenih u odgojno-obrazovnim institucijama početkom pedagoške odnosno školske godine 2013./2014. prikazan je u nastavku.

	Dječji vrtić i druge pravne osobe	Djeca				Zaposleni		
		Ukupno	Do 3	Od 3 do 5	5 i više	Ukupno	Odgojitelji i učitelji	Zdravstveno osoblje
Udbina	1	19	3	12	4	4	3	-

Tablica 17 Dječji vrtići i druge pravne osobe, djeca i zaposleni, početak pedagoške godine 2013./2014.⁴²

	Škole	Razredni odjeli	Učitelji	Učenici		
				Ukupno	I-IV razred	V-VII razred
Udbina	2	9	18	107	46	61

Tablica 18 Osnovne škole, razredni odjeli, učenici i učitelji, početak školske godine 2013./2014.⁴³

U školskoj godini 2014./2015. zatvorena je područna škola Podlapača, koja je imala jednog učenika, pa je broj osnovnih škola 1 i broj razrednih odjeljenja 8.

Razvojni problem u domeni obrazovanja područja očituju se u odljevu učenika nakon završene osnovne škole, u druge obližnje gradove kao što su Korenica, Karlovac, Rijeka, Gospić, Zadar i Zagreb.

Povezano s time, problem također predstavljaju i visoki troškovi prijevoza učenika, kao posljedica geografske razvedenosti područja.

⁴² Izvor: Državni zavod za statistiku: Statistička izvješća- Osnovne škole i dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja, kraj šk. g. 2012./2013. i početak šk./ped. g. 2013./2014.

⁴³ Izvor: Državni zavod za statistiku: Statistička izvješća- Osnovne škole i dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja, kraj šk. g. 2012./2013. i početak šk./ped. g. 2013./2014.

3.2. Zdravstvene institucije i institucije socijalne skrbi

Na području Općine Udbina djeluju:

- jedna ordinacija s liječnikom opće medicine i stomatologom (organizacijski pripadaju Domu zdravlja Korenica),
- Dom za starije i nemoćne osobe (za 70 štićenika) i
- Centar za pomoć u kući Udbina (obilaze oko 60 korisnika na čitavom području Općine).

Zdravstveni sustav i sustav socijalne skrbi područja Općine Udbina opterećeni su brojim problemima, među kojima su najznačajniji nedovoljni materijalni i ljudski resursi potrebni za osiguranje adekvatne socijalne skrbi, nedostatak suvremene medicinske opreme i otežan pristup medicinskoj skrbi na cijelom području. Nadležna tijela Općine Udbina procjenjuju da bi situaciju poboljšala nabava sanitetskog vozila za prijevoz pacijenata.

3.3. Kulturna i povijesna baština

3.3.1. Zaštićeni spomenici kulture

Na području Općine Udbina nalaze se 5 zaštićenih kulturnih dobara, koja su uvedena u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao nepokretna kulturna dobra. U materijalnom segmentu kulturnih dobara, uglavnom je riječ o sakralnim objektima, nekoliko arheoloških lokaliteta i ruševina. Popis zaštićenih materijalnih kulturnih dobara i njihovih lokacija naveden je u Tablici 19. Problematika obnove kulturne baštine u Općini Udbina vezana je uz nedovoljna financijska sredstva potrebna za sanaciju, restauraciju i općenito gospodarenje kulturnim dobrima.

Zaštićeno kulturno dobro	Lokacija
Crkva Blažene Djevice Marije	Bunić (Općina Udbina)
Crkva sv. Jovana	Jošan (Općina Udbina)
Arheološka zona Gradina	Udbina (Općina Udbina)
Arheološki lokalitet sv. Marko-Grob na Udbini	
Arheološko nalazište Ostatci katedrale sv. Jakova (Korija)	

Tablica 19 Popis zaštićenih materijalnih kulturnih dobara i njihova lokacija⁴⁴

3.3.2. Kulturne i druge manifestacije

Općina Udbina organizira niz kulturnih i drugih sličnih manifestacija, koje se održavaju tijekom ljetnih mjeseci. Najznačajnije i najposjećenije su kulturno- vjerske manifestacije Dan hrvatskih mučenika i

⁴⁴ Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture

Preobraženje Gospodnje koje bilježe velik broj posjetitelja iz cijele regije. Na području Općine organiziraju se sportske manifestacije i natjecanja, kao što je natjecanje u gađanju glinenih golubova, malonogometni turniri i dr.

3.4. Sport

Sukladno podacima Registra udruga Republike Hrvatske, na području Općine aktivne su 4 sportske udruge:

- Malonogometni klub „Krbava“,
- Planinarsko društvo „Ozeblin“,
- Tae-kwon-do klub „Udbina“ i
- Šahovski klub „Krbava“.

Javna sportska infrastruktura sastoji se od zatvorene školske dvorane i igrališta. Osim postojećih, na području Općine određeno je građevinsko područje namijenjeno uređenju sportskog-rekreacijskog centra navedenih u točki 2.1a. Moguća je izgradnja različitih sportsko- rekreacijskih građevina otvorenog tipa kao što su otvoreni sportski tereni (nogometno, rukometno, košarkaško i druga sportskih igrališta s tribinama), te izgradnja sportsko- rekreacijskih građevina zatvorenog tipa.

Postoje dvije lokacije pogodne za letenje zmajevima i paraglajding. Postojeća lokacija nalazi se na lokaciji u naselju Frkašić, a druga, potencijalna, u naselju Visuć. Prostornim planom uređenja Općine Udbina definirane su uzletne i sletne točke.

3.5. Općina Udbina- jedinica lokalne samouprave

Općina Udbina je jedinica lokalne samouprave čija tijela čine Načelnik Općine Udbina te Općinsko vijeće Udbine. Ovlasti i obveze koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga Općine podijeljene su između Općinskog vijeća kao predstavničkog tijela te Načelnika kao izvršnog tijela.

Kao predstavničko tijelo građana Udbine, Općinsko vijeće ovlašteno je za donošenje odluka, akata i dokumenata koji se donose u cilju ostvarivanja potreba građana te u svrhu unaprjeđenja kvalitete života stanovništva na području Općine. Općina Udbina kao jedinica lokalne samouprave obavlja sve poslove iz lokalnog djelokruga kojima se usmjerava općeniti gospodarski i društveni razvoj teritorija.

Jedno od osnovnih djelatnost Općine je prostorno i urbanističko planiranje te uređenje naselja, uz koje se promiče očuvanje prirodne baštine, povijesnog, kulturnog te graditeljskog nasljeđa. Osnovni prioritet svakako je provedba mjera koje doprinose podizanju konkurentnosti gospodarstva, a sukladno navedenom Općina obavlja poslove u vezi s poticanjem poduzetničkih aktivnosti te osiguravanja uvjeta za razvoj gospodarskih djelatnosti. Također, veliki naponi se ulažu za uspostavu čvrste suradnje s drugim jedinicama lokalne samouprave i njihovim zajednicama.

Općina Udbina vodi brigu o potrebama i interesima stanovnika u oblasti predškolskog odgoja i osnovnog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, kulture, tjelesne kulture i sporta. Nadalje, Općina kao jedinica lokalne samouprave potiče aktivnosti udruga građana i razvoj civilnog društva s ciljem unaprjeđenja kvalitete života ali i u svrhu njegovanja tradicionalne posebnosti područja

odnosno očuvanja lokalnih običaja i tradicije. Osim svega navedenog, Općina Udbina obavlja i uređuje druge poslove koji su u vezi s interesima Općine za njen gospodarski, društveni i socijalni napredak.

Općina Udbina je 2014. godine ostvarila je ukupne prihode poslovanja u iznosu od 5.968.928,00 kn, što je 19,7% ispod prošlogodišnjeg nivoa. Unutar općeg proračuna ostvarena je pomoć u iznosu od 2.888.634,00 kn, koja čini 48,4% u strukturi ukupnih prihoda. U usporedbi s prethodnom godinom, ostvarena pomoć je smanjena za 26,7%.⁴⁵

Kapitalna pomoć u iznosu od 1.644.220,00 kn obuhvaća sredstva iz programa IPA III C koja su namijenjena sufinanciranju projekta izgradnje komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni Podudbina; sredstva Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije namijenjena sufinanciranju projekta uređenja cesta i parkirališta u samom naselju Udbina; te sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za sufinanciranje nabavke specijalnog komunalnog vozila za prikupljanje i odvoz smeća. Tekuća pomoć za Općinu Udbina za 2014. godinu iznosila je 1.244.414,00 kn, od čega je najveći dio redovna pomoć iz Državnog proračuna koja se iskoristila za sufinanciranje kapitalnih projekata Općine. Dio pomoći iz Državnog proračuna utrošen je za program socijalne skrbi te za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine. Tekuća pomoć za Općinu Udbina obuhvaća i financijska sredstva od Ministarstva socijalne politike i mladih, koja su utrošena za sufinanciranje programa „Pomoć u kući starijim osobama“, financijska sredstva Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja te Ministarstva kulture. Ovdje valja napomenuti i pomoć iz Ličko-senjske županije u iznosu 10.000,00 kn za pomoć udrugama na području Općine Udbina.⁴⁶

Općina Udbina je 2014. godine ostvarila prihode od imovine u iznosu od 370.578,00 kn, što je za 11,2% iznad prošlogodišnjeg nivoa. U strukturi ostvarenih prihoda od imovine najveći dio čine prihodi od zakupa imovine s 86,7%, od čega čak 67,3% čine prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta.⁴⁷

U istom razdoblju Općina Udbina ostvarila je ukupni rashodi poslovanja u iznosu od 3.684.384,00 kn što je ispod prošlogodišnjeg nivoa za 18,9%. U strukturi ukupnih rashoda i izdataka, rashodi za zaposlene sudjeluju sa 26,9%, koji uključuju plaće izvršnog tijela (načelnik i dva zamjenika načelnika), plaće i rashode za zaposlene u Jedinstvenom upravnom odjelu Općine (6 službenika i 1 namještenik), plaće i rashode za 4 zaposlenika u Dječjem vrtiću „Medo“, plaće i rashode za zaposlene u Programu „Pomoć u kući starijim osobama“. U navedenom razdoblju ostvareni su materijalni rashodi u iznosu od 1.354.187,00 kn, koji su ispod prošlogodišnjeg nivoa za 24,8%. Materijalni rashodi čine 19,9% od ukupnog iznosa ostvarenih rashoda i izdataka. Valja napomenuti da je 2014. godine Općina Udbina isplatila naknade građanima i kućanstvima u ukupnom iznosu od 111.804,00 kn uz koje je isplatila tekuće donaciju iznosu od 268.300,00 kn.⁴⁸

Općina Udbina je 2014. godine 20,9% od ukupnih ulaganja utrošila na ulaganja u građevinske objekte od kojih su najznačajniji poslovni prostori, ceste i parkirališta te uređenje „Vidikovca“ i postojećih groblja. Ulaganja u materijalnu imovinu - uređaje i opremu, uglavnom se odnose na nabavku komunalne opreme te nabavu opreme za Dječji vrtić „Medo“, dok ulaganja u prijevozna sredstva obuhvaćaju nabavku specijalnog komunalnog vozila za sakupljanje i odvoz otpada. Ulaganja u

⁴⁵ Izvor: Bilješke uz temeljne financijske izvještaje Općine Udbina za 2014. godinu

⁴⁶ Izvor: Bilješke uz temeljne financijske izvještaje Općine Udbina za 2014. godinu

⁴⁷ Izvor: Bilješke uz temeljne financijske izvještaje Općine Udbina za 2014. godinu

⁴⁸ Izvor: Bilješke uz temeljne financijske izvještaje Općine Udbina za 2014. godinu

nematerijalnu imovinu u iznosu od 507.500,00 kn obuhvaćaju izradu projektne dokumentacije za: sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda (274.750,00 kn); sustav odvodnje i pročišćavanja oborinskih voda (54.563,00 kn); uređenje deponije Čojluk (97.438,00 kn); izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Udbine (49.000,00 kn) te ostala projektna dokumentacija u iznosu 31.749,00 kn.⁴⁹

Na kraju valja napomenuti kako je Općina Udbina u razdoblju od 1.01.2014. do 31.12.2014. godine ostvarila razliku između ukupnih prihoda i primitaka (6.939.895,00 kn) i ukupnih rashoda i izdataka (6.821.442,00 kn) u iznosu od 118.453,00 kn. No zbog prijenosa manjka iz prethodnog razdoblja u iznosu 872.794,00 kn, ukupni manjak za pokriće u sljedećem razdoblju za Općinu Udbina iznosi 754.341,00 kn.⁵⁰

3.6. Civilno društvo na području Općine Udbina

Organizacije civilnoga društva od temeljnog su interesa za život svake lokalne zajednice. Važna karakteristika i značaj organizacija civilnoga društva ogledaju se u činjenici, da se one uspostavljaju i djeluju isključivo na lokalnoj razini s osnovnim ciljem unaprjeđenja kvalitete života stanovnika. Poticanjem lokalnog stanovništva da aktivno sudjeluje u javnom životu zajednice, organizacije uz navedeno također predstavljaju važan instrument bolje integracije i povezivanja stanovništva te stvaranja osjećaja zajedništva. U tom smislu svakako treba posebno naglasiti socijalizacijski učinak djelovanja organizacija na lokalnoj razini.

Prema dostupnim podacima iz Registra udruga Ministarstva uprave Republike Hrvatske, 2015. godine na području općine Udbine registrirana je ukupno 21 udruga. Te udruge bi trebale djelovati u širokom spektru područja kao što su kultura, umjetnost, lovstvo, planinarstvo, zaštita životinja, poljoprivreda i sport.

Na području Općine djeluje Dobrovoljno vatrogasno društvo Udbina, koje provodi aktivnosti i djelatnosti dobrovoljnog vatrogastva, potiče aktivnosti svojih članova na provođenje preventivnih i drugih mjera radi zaštite od požara. Osim navedenog, Dobrovoljno vatrogasno društvo Udbina radi na uključivanju što većeg broja građana, a posebno mladeži u rad društva.

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ djeluju na području očuvanja kulturne baštine te očuvanja narodnih običaja. Osim toga, navedena udruga potiče umjetničko i književno stvaralaštvo te organiziraju folklorne nastupe, kazališne predstave i druge scenske produkcije.

Na području Općine Udbina registriran je relativno velik broj udruga, koje uglavnom nisu aktivne, a to predstavlja jednu od glavnih slabosti općine.

---

⁴⁹ Izvor: Bilješke uz temeljne financijske izvještaje općine Udbina za 2014. godinu

⁵⁰ Izvor: Bilješke uz temeljne financijske izvještaje općine Udbina za 2014. godinu

Zaključci poglavlja

Društvena infrastruktura na području Općine Udbina obuhvaća odgojno-obrazovne institucije, zdravstvene institucije, institucije socijalne skrbi, sporta, javnu upravu i udruge civilnog društva. Najznačajniji problemi vezani za odgojno-obrazovne institucije je nedostatak domaćeg stručnog kadra koji bi bio uključen u društveni razvoj kroz razne udruge. Dodatni problem predstavlja velika udaljenost srednjih škola i odljev učenika u obližnje gradove s kojima su direktno povezani visoki troškovi prijevoza učenika zbog velike razvedenosti prostora.

U segmentu zdravstvenih institucija i institucija socijalne skrbi vodeće probleme predstavlja otežan pristup adekvatnoj medicinskoj skrbi slabo naseljenog i raštrkanog područja, posebice tijekom zimskih mjeseci i nepovoljnih vremenskih prilika.

U segmentu kulturne i povijesne baštine ograničavajuće čimbenike predstavljaju nedovoljna financijska sredstva, koja su neophodna za sanaciju, restauraciju a s time i zaštitu bogate kulturno-povijesne baštine.

Općina Udbina je kao jedinica lokalne samouprave tijekom 2014. godine ostvarila pozitivnu razliku između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, no u sljedećem razdoblju Općina Udbina morati će pokriti manjak koji je nastao zbog prijenosa iz prethodnog financijskog razdoblja.

4. Gospodarske značajke područja

Područje Općine Udbina je tijekom Domovinskog rata pogođeno ratnim stradanjima, što se negativno odrazilo na gospodarstvo. Ratna zbivanja rezultirala su visokom stopom nezaposlenosti, značajnim strukturnim demografskim promjenama te smanjenjem gospodarske aktivnosti. Pad gospodarske aktivnosti dodatno je potenciran globalnom ekonomskom krizom i recesijom. Pored navedenih, gospodarstvo je opterećeno i nizom problema iz novije prošlosti kao što su težak proces tranzicije gospodarstva ka ekonomiji otvorenog tržišta te nedostatak domaćih i stranih investicija.

4.1. Stanje gospodarstva

Gospodarstvo Općine Udbina je slabo razvijeno na što ukazuje i indeksi razvijenosti⁵¹. Općina Udbina se prema indeksu razvijenosti, koji iznosi 65,31%, svrstava u II. skupinu razvijenosti JLS, što je vidljivo iz Tablice 20. i Tablice 21. Gotova sva gospodarska aktivnost se odnosi na male i srednje poduzetnike.

Županija	Općina	Vrijednosti osnovnih pokazatelja				
		Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva (16-65 godina)
		2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.
Ličko-senjska	Udbina	15.552	2.876	16,90%	83,6	64,93%

Tablica 20 Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenosti prema vrijednostima osnovnih pokazatelja⁵²

Županija	Općina	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu nacionalni prosjek					Indeks razvijenosti i Skupine		
		Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva (16-65 godina)	Indeks razvijenosti	Skupine	
		2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.			
Ličko-senjska	Udbina	39%	96,6%	97,7%	72,8%	72,2%	65,31%	50-75%	II.

Tablica 21 Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenosti prema vrijednostima standardiziranih pokazatelja u odnosu nacionalni prosjek⁵³

O stanju gospodarstva Općine Udbina svjedoče i podaci navedeni u Tablici 22. Naime, u 2012. godini na području Općine poslovalo je ukupno 19 poduzetnika, u kojima je bilo zaposleno 118 osoba.

⁵¹ Navedeni indeks mjeri razvijenost JLS uzimajući u obzir prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihod po stanovniku, prosječnu stopu nezaposlenosti, kretanje stanovništva te udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina.

⁵² Izvor: MRRFEU – URR- Izračun JLS-27.12.2013.

Ukupni ostvareni prihodi poduzetnika na području Općine iznosili su 45.419.000 kn, dobit nakon oporezivanja iznosila je 1.466.000 kn, dok je gubitak nakon oporezivanja iznosio 9.690.000 kn. Sukladno navedenim podacima, poduzetnici u Općini Udbina u 2012. godini poslovali su s gubitkom od 8.224.000 kn.

Naziv općine	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit nakon poreza		Gubitak nakon poreza		Neto dobit	
	Broj	Rang	Broj	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang
Udbina	19	364	118	339	45.419	363	1.466	364	9.690	158	-8.224	476

Tablica 22 Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po županijama i gradovima/općinama Republike Hrvatske s pripadajućim rangovima u 2012. godini⁵⁴ (iznosi izraženi u tisućama kn)

4.2. Najznačajnije djelatnosti

Na području Općine Udbina, najznačajnije gospodarske djelatnosti su poljoprivreda, stočarstvo i šumarstvo, drvena industrija te rudarstvo, no osim navedenog, zbog izuzetnih prirodnih bogatstva te povijesno-kulturne baštine Općina ima značajne potencijale za razvoj turističkih djelatnosti.

4.2.1. Poljoprivreda, stočarstvo i šumarstvo

Područje Općine Udbina karakterizira vrlo visok stupanj ruralnosti. Poljoprivredna proizvodnja u većem je dijelu organizirana na krškim poljima, prvenstveno na Krbavskom polju, na velikom broju malih parcela, što za posljedicu ima izrazito ekstenzivan način poljoprivrede. Uzimajući u obzir navedeno, poljoprivredna proizvodnja po kvantiteti nema velikog značaja u odnosu na druga područja u Republici Hrvatskoj iako područje Općine Udbina obiluje značajnim prirodnim resursima koji predstavljaju osnovu za daljnji razvoj prvenstveno stočarstva te ratarstva u funkciji stočarstva. Pored navedenog, poljoprivredno zemljište kao temeljni prirodni resurs je nezagađeno i pogodno za razvoj ekološke poljoprivrede.

Kao što je vidljivo iz Tablice 23., na području Općine Udbina djeluje ukupno 283 poljoprivrednih gospodarstava, od čega najveći dio otpada na OPG-ove (271). Na navedenom području nema niti jednog proizvođača u sustavu integrirane proizvodnje, ali postoji 6 ekoloških poljoprivrednih proizvođača.

Ukupno	Zadruga	Trgovačko društvo	Ostali	Obrt	OPG	Udbina
283	2	7	0	3	271	Udbina

Tablica 23 Poljoprivredna gospodarstva na području Općine Udbina

⁵³ Izvor: MRRFEU – URR- Izračun JLS-27.12.2013

⁵⁴ Izvor: Fina: Analiza financijskog rezultata poslovanja poduzetnika RH u 2012. godini po gradovima/općinama

Većina poljoprivrednih kultura (najviše ječam, raž i krumpir, ostalo: grah, lucerna, strne žitarice, kukuruz i povrtnice) može se uspješno uzgajati, pa ne iznenađuje činjenica što su karakteristični tradicionalni poljoprivredni proizvodi područja (lički krumpir, lička janjetina, sir škripavac, med) prepoznati po visokoj kvaliteti.

U strukturi površina korištenog poljoprivrednog i ostalog zemljišta prema podacima DZS iz 2003. godine prevladavale su livade i pašnjaci (Tablica 24.). Dio pašnjaka bio je obuhvaćen šumskim gospodarskim osnovama Hrvatskih šuma d.o.o. te su se stoga te površine pribrajale u šumsko zemljište. Najveći dio obradivih površina u vlasništvu je obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja su ujedno i glavni nositelji poljoprivredne proizvodnje.

JLS	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha										Ostalo zemljište, ha		
	ukupno 2+3+4+5+6+8+10	oranice i vrtovi	povrtnjaci (na okućnici, korišteni za vlastite potrebe)	livade	pašnjaci	voćnjaci		vinogradi		rasadnici i košaračka vrba i dr.	ukupno	od toga: obrađeno poljoprivredno zemljište	od toga: šumsko zemljište
						ukupno	od toga: plantažni	ukupno	od toga: plantažni				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Gospić	5.082,31	1.644,53	9,29	2.508,53	867,61	51,30	3,06	0,02	0,00	1,03	2.487,74	1.782,90	412,83
Senj	1.170,41	123,69	1,66	495,66	542,47	6,93	0,00	0,00	0,00	0,00	285,80	147,59	128,80
Brinje	2.933,54	993,62	7,16	1.395,82	514,57	22,29	2,06	0,00	0,00	0,08	805,58	493,74	238,63
Donji Lapac	917,57	147,39	3,76	515,42	229,29	21,71	0,00	0,00	0,00	0,00	500,73	367,07	92,70
Gračac	2.543,75	108,61	5,81	912,01	1.300,59	216,62	2,65	0,10	0,10	0,01	1.384,28	942,73	357,10
Lovnac	1.065,01	127,76	2,62	463,05	460,98	10,60	0,31	0,00	0,00	0,00	561,65	401,05	140,22
Perušić	2.843,47	812,18	15,32	1.522,79	444,40	48,20	0,00	0,04	0,00	0,54	1.503,38	725,38	648,71
Plitvička jezera	1.216,90	310,29	14,81	677,15	179,27	35,23	0,00	0,00	0,00	0,15	1.488,95	1.156,51	201,37
Udbina	1.498,35	175,94	2,93	714,20	573,43	31,84	0,00	0,00	0,00	0,01	1.165,30	795,30	301,55
Vrhovine	831,15	293,93	1,18	372,15	155,06	8,83	0,00	0,00	0,00	0,00	279,08	209,23	43,77
Ukupno	20.102,46	4.737,94	64,54	9.576,78	5.267,67	453,55	8,08	0,16	0,10	1,82	10.462,49	7.021,50	2.565,68

Tablica 24 Površina korištenog poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama⁵⁵

Prema podacima, prikupljenima za izradu Izmjena i dopuna PPUO Udbina, 2014. godine na području Općine Udbina evidentirano je:

	Ukupna površina u ha	% od površine Općine
Poljoprivredne površine		
Osobito vrijedno obradivo tlo	2.009,81	2,94
Vrijedno obradivo tlo	1.572,52	2,3
Ostalo obradivo tlo	5.916,41	8,66

⁵⁵ Izvor: Državni zavod za statistiku

	Ukupna površina u ha	% od površine Općine
Šumske površine		
Gospodarske	40.733,1	59,62
Zaštitne	2.668,27	3,9
Posebne namjene	462,82	0,67

Tablica 25 Poljoprivredne i šumske površine na području Općine Udbina⁵⁶

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta iznosi 9.498,74 ha, više od 62% čine ostale obradive površine. U odnosu na podatke iz 2003.godine, površine su povećane za preko 8.000 ha, što treba pripisati sređivanju evidencija, ali i povećanju poljoprivredne proizvodnje.

Dostupni podaci (Tablica 26.) daju pregled informacija o proizvodnji važnijih usjeva koji ukazuju na činjenicu da se velike oranične površine ne obrađuju, odnosno da su zapuštene. Spomenuta tablica prikazuje i podatke o površinama navodnjavanog zemljišta, površinama tretiranim sredstvima za zaštitu bilja te gnojivima.

JLS	Međusjeveri, podusjeveri i naknadni usjeveri - na oranicama, ukupno, ha	Navodnjavane površine, ukupno, ha	Površina tretirana sredstvima za zaštitu bilja, ha			Površina tretirana gnojivima, ha	
			ukupno	od toga: herbicidima	od toga: insekticidima	mineralnima	organskima
Gospić	29,10	0,30	685,91	538,06	204,64	1.137,98	920,65
Senj	0,00	0,00	37,15	1,46	34,80	19,38	125,00
Brinje	22,40	0,00	168,70	83,60	85,34	440,70	520,12
Donji Lapac	0,00	0,00	10,84	10,84	0,85	53,19	116,77
Gračac	0,77	0,32	26,61	7,07	19,63	22,36	81,52
Lovnac	1,96	0,00	29,04	13,43	18,67	53,28	88,98
Perušić	26,52	0,87	296,90	238,94	69,76	537,05	441,82
Plitvička Jezera	0,00	0,00	70,07	46,67	23,67	111,51	112,83
Udbina	2,72	0,00	75,46	58,82	18,16	71,91	117,60
Vrhovine	9,50	0,00	106,33	91,13	15,20	124,98	151,52
Ukupno	92,97	1,49	1.507,01	1.090,02	490,72	2.572,34	2.676,81

Tablica 26 Površina međusjevera, podusjevera i naknadnih usjevera, navodnjavanje površine te površine tretirane sredstvima za zaštitu bilja i gnojiva⁵⁷

Na navedenom području nema prerađivačkih kapaciteta koji bi inicirali potražnju za pojedinim poljoprivrednim proizvodima i/ili koji bi bili organizatori poljoprivredne proizvodnje. Postoje prostorni kapaciteti, napušteni kompleks sa skladištem krumpira i mljekara u vlasništvu NP Plitvička jezera.

Najvažnije grane stočarstva Općine Udbina su govedarstvo (proizvodnja mesa sustav krava-tele, proizvodnja kravljeg mlijeka), ovčarstvo (proizvodnja mesa i ovčjeg mlijeka). Isto tako na području Općine Udbina postoji i duga tradicija pčelarstva. Detaljna struktura farmi i grla prikazana je u Tablici 26. Valja napomenuti kako veliki dio tih objekata nije izgrađen sukladno propisima vezanim za gradnju te neće moći koristiti sredstva EAFRD-a za adaptaciju i rekonstrukciju postojećih građevina u

⁵⁶ Izvor: PPUO Udbina, izmjene i dopune 2014.

⁵⁷ Izvor: Državni zavod za statistiku

cilju zadovoljavanja standarda i unaprijeđenja proizvodnje. Prema podacima kojima raspolaže Općina Udbina, podnesen je razmjerno mali broj zahtjeva za legalizaciju zgrada, a kao razlog navode slabe financijske mogućnosti lokalnog stanovništva za podmirivanje troškova postupka.

JLS	Goveda		Konji		Koze		Magarci		Ovce		Svinje		Ukupan broj farmi	Ukupan broj grla
	Broj farmi	Broj grla	Broj farmi	Broj grla	Broj farmi	Broj grla	Broj farmi	Broj grla	Broj farmi	Broj grla	Broj farmi	Broj grla		
Gospić	346	1.578	22	71	17	276	2	12	428	15.475	131	773	946	18.185
Senj	95	340	3	50	14	227	2	9	58	2.437	41	104	213	3.167
Brinje	338	4.061	10	41	18	91			261	4.721	204	698	831	9.612
Donji Lapac	88	699			11	284	1	1	74	5.610	18	53	192	6.647
Gračac	125	1.287	1	3	18	352	1	11	126	10.589	75	217	203	12.459
Lovinac	35	132	3	19	8	174	1	3	89	4.348	9	30	145	4.706
Perušić	158	695	13	182	11	72			246	10.554	36	139	464	11.642
Plitvička Jezera	75	503	3	16	7	91			88	6.884	2	67	175	7.561
Udbina	134	1.812	3	52	8	267	3	10	138	14.497	1	12	287	16.650
Vrhovine	99	589	4	10	3	13			38	1.174	8	15	152	1.801
Ukupno	1.052	9.778	37	323	84	1.344	6	25	1.060	58.377	353	1.231	2.449	71.078

Tablica 27 Stoka na području Općine Udbina⁵⁸

Ono što dodatno ograničava razvoj poljoprivrede, stočarstva i šumarstva su i slaba povezanost subjekata ovog sektora sa subjektima u djelatnostima trgovine i turizma, nedovoljno znanje poljoprivrednika za bavljenje ekološkom poljoprivredom, relativno niska obrazovna struktura i loša informatička pismenost većine poljoprivrednika kao i njihova visoka starosna dob. Prosječna starost nositelja OPG-a je 48 godina, prosječan broj članova OPG-a je 3,3, koji obrađuju prosječno 6 ha na 29 parcela. Navedeno ukazuje na visok stupanj rascjepkanosti poljoprivrednog zemljišta. Općenito poljoprivredna područja snažno ovise o državnim poticajima i nisu tržišno orijentirana. Iz vidika poljoprivrednika, najveći problemi su vezani uz prodaju, naplatu, kašnjenje državnih potpora, paritet cijena i neriješeni imovinsko-pravni odnosi (sporo i neefikasno gospodarenje državnim poljoprivrednim zemljištem).

4.2.2. Drvna industrija

Osnovni prirodni preduvjet za razvoj drvne industrije na području Općine Udbina predstavljaju gospodarske šume u kojima su najviše zastupljene šume bukve i jele. Površina šumskog zemljišta iznosi 43.864,19 ha. Pod šumskim pokrovom je oko 64% od ukupne površine Općine. Gospodarske

⁵⁸ Izvor: Državni zavod za statistiku

šume zauzimaju 40.733,1 ha, zaštitne šume 2.668,27 ha, a šume posebne namjene 462,82 ha.⁵⁹ U državnom vlasništvu nalazi se 84% šuma i njima gospodare Hrvatske šume.

Ukupna drvna zaliha (bez privatnih šuma) iznosi 3 107 815 m³ (145 m³/ha). Za privatne šume drvna zaliha procijenjena je na oko 80 m³ /ha, što za 4.000 ha šume daje oko 320 000 m³ bruto drvne mase. Godišnji tečajni prirast u sektoru državnih šuma iznosi 72.112 m³, što u odnosu na 21.330 ha šumske površine iznosi 3,38 m³/ha. Ove relativno niske vrijednosti ukupne drvne zalihe i prirasta po 1 ha obrasle površine, posljedice su činjenice da na oko 60 % površina s šumskim pokrovom zapravo prevladavaju degradirane šume panjača i šikara, kao posljedica dugogodišnjeg ekstenzivnog korištenja šuma.

U djelatnosti drvne industrije na području Općine Udbina danas je aktivno pet gospodarskih subjekata koji zapošljavaju ukupno 135 osoba. Proizvodnjom finalnih proizvoda bave se 2 gospodarska subjekta. Djelatnost drvne industrije najvažnija je izvozna djelatnost na području. Izvozni proizvodi drvne industrije su piljena građa i parket. Ukupno se na području Općine Udbina proizvede dnevno oko 300 m³ pilanskih trupaca od čega se preradi oko 250 m³.

Biomasu kao gorivo koristi Pilana Udbina d.o.o. (2,2 MW), Moderator d.o.o. za proizvodnju peleta (4,4 MW), zgrade javne namjene (općinska uprava, kulturno-informativni centar, dječji vrtić Medo) 165 kW i Ambulanta Udbina (100kW).

4.2.3. Rudarstvo

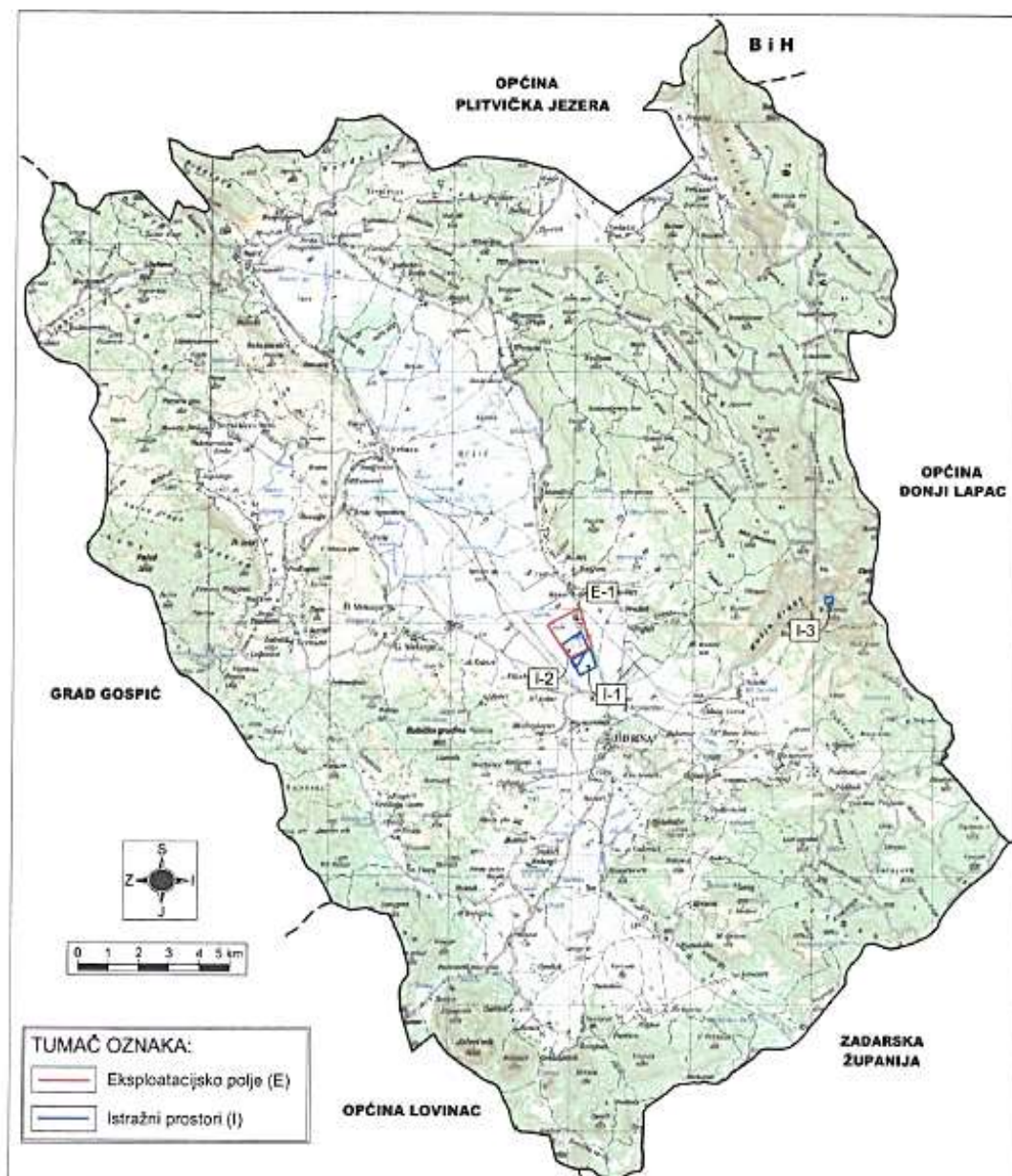
Kao jedna od najstarijih gospodarskih grana, rudarstvo se bavi istraživanjem i eksploatacijom mineralnih sirovina, koje pripadaju u skupinu neobnovljivih prirodnih resursa. Eksploatacija mineralnih sirovina predstavlja temelj razvoja gospodarstva, jer je usko vezana i stvara preduvjete za razvoj drugih gospodarskih grana odnosno industrija kao što su naftna, kemijska, staklarska, keramičarska, cementna, ciglarska i prehrambena. Posebno valja naglasiti važnost rudarstva u sektoru graditeljstva, jer je sva stambena i prometna infrastruktura izgrađena od neprerađene ili prerađene mineralne sirovine.

Na području Općine Udbina evidentirane su 4 potencijalne lokacije za rudarske zahvate, od čega je 1 eksploatacijsko polje dok su ostala 3 istražna prostora. Detaljni podaci o navedenim lokacijama koje su potencijalne za rudarske zahvate navedeni su Tablici 28., a njihova točna lokacija označena je na Slici 6. u nastavku.

Red. broj	LOKALITET	Površ. (ha)	Mineralna sirovina	God. rješenja	Pozicija-oznaka Slika 1.
1.	Eksploatacijsko polje VEDRO POLJE	129,98	građevni pijesak i šljunak	2002.	E-1.
2.	Istražni prostor VEDRO POLJE II	37,41	građevni pijesak i šljunak	2003.	I-1.
3.	Istražni prostor KRBAVSKO POLJE	39,70	građevni pijesak i šljunak	1996.	I-2.
4.	Istražni prostor KOZJA DRAGA	6,25	tehničko-građevni kamen	2002.	I-3.

Tablica 28 Eksploatacijsko polje i istražni prostori odobreni na području općine Udbina⁶⁰

⁵⁹ Izmjene i dopune PPUO Udbina, 2014.

Slika 6 . Pozicija eksploatacijskog polja i istražnih prostora odobrenih na području Općine Udbina⁶¹

Eksploatacijsko polje građevnog pijeska i šljunka „Vedro polje“

Eksploatacijsko polje „Vedro polje“ odobreno je 2002. godine (Ured državne uprave u Ličko-Senjskoj županiji, Služba za gospodarstvo, klasa: UP/1-310-17/02-01/19; ur.broj: 2125-03-02/08; Gospić, 10.09.2002.). Smješteno je oko 2,5 km sjeverozapadno od Udbine, u središnjem dijelu Krbavskog polja. Ukupna površina eksploatacijskog polja je 129,98 ha, a rezerve su obračunate samo na jednom dijelu odnosno na dijelu eksploatacijskog polja, gdje se kreću oko 27 ha na površini te oko 10 m u dubinu. Osnovni podaci eksploatacijskog polja navedeni su u tablici u nastavku.

⁶⁰ Izvor: Osnove gospodarenja mineralnim sirovinama Općine Udbina (Stručna podloga za PPUO)

⁶¹ Izvor: Osnove gospodarenja mineralnim sirovinama Općine Udbina (Stručna podloga za PPUO)

Mineralna sirovina	Površ. (ha)	JLS	Nositelj odobrenja	Koordinate vršnih točaka		Eksploat. rezerve	Napomena	
				Y	X			
GRAĐEVNI PIJESAK I ŠLJUNAK	129,98	Općina Udbina	TD LIKA CESTE d.o.o. Gospić	VP1	5 559 876,24	4 934 902,49	1 052 375 m ³ (stanje 31.12.2000.)	proces izrade i verifikacije projektne dokumentacije u cilju ishođenja koncesije dugo nije aktivan
				VP2	5 559 140,00	4 935 960,00		
				VP3	5 560 200,00	4 936 500,00		
				VP4	5 560 629,35	4 935 279,05		

Tablica 29 Osnovni podaci o eksploatacijskom polju „Vedro polje“⁶²

Ležište „Vedro polje“ smješteno je u šljuncima i pijescima pleistocenske starosti dok su valutice mezozojske i eocenske starosti. Laboratorijska istraživanja fizikalno-mehaničkih karakteristika te mineralno-petrografskog sastava i kemijske čistoće pokazala su da je materijal pogodan kao sirovina za proizvodnju sljedećih materijala: kamene sitneži za izradu asfaltnih mješavina tipa asfalt-beton na cestama srednjeg, lakog i vrlo lakog razreda prometnog opterećenja; kamene sitneži za izradu gornjih i donjih nosivih slojeva od bitumeniziranog materijala na autocesti i cestama svih razreda prometnog opterećenja; drobljenog kamena za izradu donjih nosivih tamponskih slojeva mehanički ili kemijski stabiliziranih; kamene sitneži za izradu betona i armiranog betona; drobljenog nesepariranog kamena za izgradnju i održavanje gospodarskih cesta; frakcija kamene sitneži za zimsko održavanje cesta. Osim toga, granulati određene veličine prigodni su za korištenje u proizvodnji betona i žbuka.

Za „Vedro polje“ izrađen je Elaborat o rezervama kojim su utvrđene eksploatacijske rezerve građevnog pijeska i šljunka u količini od oko 1.052.375 m³ (stanje 31.12.2000. godine). Na temelju provedenih istraživanja te zbog rastućih potreba za predmetnom mineralnom sirovinom ali i zbog same pozicije eksploatacijskog polja, „Vedro polje“ ima velike potencijale za daljnju eksploataciju.

Istražni prostor građevnog pijeska i šljunka „Vedro polje II“

Istražni prostor "Vedro polje II" odobren je 2003. godine (Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji, klasa: UP/1-310-17/02-01/13; ur.broj: 2125-03-03-07; Gospić, 13.08.2003.). „Vedro polje II“ odobreno je za istraživanje tehničko-građevinskog kamena. „Vedro polje II“ smješteno je oko 2 km sjeverozapadno od Udbine, točnije u središnjem dijelu Krbavskog polja. Površina istražnog polja iznosi 37,41 ha. Odobrenje za istraživanje je isteklo, a na lokaciji se ne vrši eksploatacija.

Istražni prostor građevnog pijeska i šljunka „Krbavsko polje“

Istražni prostor građevnog pijeska i šljunka "Krbavsko polje" odobren je 1996. godine (Županija Zadarsko-kninska, Ured za gospodarstvo, klasa: Up-1-310-01/96-01/13; ur.broj: 2198-02-1-96-6; Zadar, 18.12.1996.). Istražni prostor „Krbavsko polje“ smješten je oko 2,5 km sjeverozapadno od Udbine, u središnjem dijelu Krbavskog polja. Površina istražnog polja iznosila je 39,7 ha, lokacija je brisana iz registra istražnih prostora.

Istražni prostor tehničko-građevnog kamena „Kozja draga“

Istražni prostor tehničko-građevnog kamena "Kozja draga" odobren je 2002. godine (Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji, Ured za gospodarstvo, klasa: UP/1-310-17/02-01/08; ur. broj: 2125-

⁶² Izvor: Osnove gospodarenja mineralnim sirovinama Općine Udbina (Stručna podloga za PPUO)

01-02-06; Gospić, 24.05.2002.). Istražni je prostor smješten oko 8 km zračne linije sjeveroistočno od Udbine, točnije u krajnjem istočnom dijelu područja Kozja draga. Površina istražnog polja iznosi 6,25 ha. Odobrenje za istraživanje je isteklo.

Tehničko-građevni kamen te građevni pijesak i šljunak osnovne su sirovine za potrebe graditeljstva i industrije građevinskog materijala i kao takve su neophodne za razvoj gospodarstva. No, s obzirom na malu naseljenost i slabu gospodarsku razvijenost koja ima perspektivu razvoja u djelatnostima koje nisu primarno građevinskog karaktera, procjenjuje se da stalne potrebe područja za građevnim pijeskom i šljunkom, kao i tehničko-građevnim kamenom nisu značajne. Upravo zbog toga, kao najperspektivnija lokacija za eksploataciju potrebnih količina mineralnih sirovina smatra se lokacija „Vedro polje“, dok su drugi navedeni istražni prostori („Vedro polje II“, "Krbavsko polje" te "Kozja draga") manje perspektivni upravo zbog utvrđenih ograničenja koja se očituju u nedostatku potvrde o zalihama mineralne sirovine te istekla odobrenja za provedbu istraživanja.

4.2.4. Turizam i ugostiteljstvo

Opća slika sektora turizma na području Općine Udbina ukazuje na njegovu nedovoljnu razvijenost. Slabosti sektora su i manjak stručnih kadrova, nedovoljno korištenje blizine svjetski poznatih nacionalnih parkova, uključivanje lokalnih poljoprivrednih proizvoda u turističku ponudu, nedovoljna aktivnost i financijska sredstva lokalnih turističkih zajednica, slaba, gotovo nikakva ponuda turističkih smještajnih kapaciteta te nedovoljno korištenje tradicije u funkciji razvoja turizma.

Sadašnja situacija u pogledu smještajnih kapaciteta je oko 30 ležajeva u sobama u privatnom smještaju, dok drugi oblici turističkog smještaja ne postoje. Na području Općine Udbina nema registriranih turističkih agencija ili drugih subjekata koji bi pružali usluge u turizmu. Najveći broj posjetitelja dolazi zbog vjerskog turizma, tijekom dviju jednodnevnih manifestacija, opisanih u poglavlju 3.3.2.

Zahvaljujući dobroj prometnoj povezanosti i pogodnoj lokaciji, prirodnim bogatstvima (nacionalni parkovi i Jadransko more u blizini), Općina ima preduvjete za razvoj različitih oblika turizma. Zbog očuvanja tradicije i specifične gastronomske ponude, postoji perspektiva za razvoj seoskog turizma odnosno agroturizma. Bogata i nedirnuta prirodna baština idealan je preduvjet za razvoj turizma, čija ponuda temelji na uređenim šetnicama, planinarskim stazama, biciklističkim stazama i sl. U posljednjih nekoliko godina, zabilježen je porast u broju turista koji su u potrazi za upravo takvom ponudom. Lovni turizam ima dugogodišnju tradiciju, a lokalno lovačko društvo dobro upravlja lovnim područjima. Sve veći je interes za avanturističkim turizmom: brdski biciklizam, sportsko penjanje, trekking, rafting i jahanje. Povoljan geografski položaj i dobra prometna povezanost preduvjet je i potencijal razvoja tranzitnog turizma.

Na području Općine Udbina uređene su i označene četiri pješačke i biciklističke staze:

- Pješačko-edukativna staza (7 km, namijenjena je laganoj šetnji kroz prirodu)
- Planinarska staza (15,5 km, srednje zahtjevna staza, savladava visinsku razliku od 381m)
- Brdsko-biciklistička staza 1 (19 km, srednje zahtjevna)
- Brdsko-biciklistička staza 2 (36 km + 3 km, teška staza, uključuje 3,3 sata biciklističkog dijela i 1,3 sati planinarskog uspona).

Staze prolaze obroncima Plješevice, između vrhova Ozeblina i Kremena te omogućuju uživanje u prekrasnim atraktivnim krajobrazima netaknute prirode.

4.2.5. Analiza poslovanja poduzetnika

Prema dostupnim podacima za 2012. godinu na području Općine Udbina djeluje 19 poduzetnika koji zapošljavaju ukupno 118 osoba. U Tablici 22. prikazana je analiza poslovanja poduzetnika područja Općine Udbina u 2012. godini koja uključuje sistematizirani prikaz broja poduzetnika, broja zaposlenih, ukupne prihode i rashode, neto dobit odnosno gubitak.

Sagleda li se uspješnost poslovanja poduzetnika područja Općine Udbina, koji su u 2012. godini predali svoja godišnja financijska izvješća FINA-i, uočava se da je uspješnost, a samim time i konkurentnost poslovanja poduzetnika područja Općine Udbina lošija u komparaciji s prosjecima uspješnosti poslovanja po pokazateljima za Republiku Hrvatsku. Gospodarski razvoj osim već navedenim problemima, dodatno je opterećen nedostatkom poduzetničkog duha i tromašću u prihvaćanju promjena, niskom razinom izravnih stranih ulaganja te nedostatnim ulaganjima u nove tehnologije i inovacije.

4.2.6. Poslovna infrastruktura

Osnovni ciljevi osnivanja i razvoja poslovne infrastrukture su poticanje razvoja poduzetništva kao pokretačke snage održivog gospodarskog razvoja lokalne i šire zajednice, povećanje broja gospodarskih subjekata, poboljšanje njihovih poslovnih rezultata, povećanje konkurentnosti poduzetnika, porast zaposlenosti te povećanje udjela proizvodnje u ukupnom gospodarstvu.

Poduzetnička zona Podubina

Područje Općine Udbina uspostavljena je poduzetnička zona Podubina. Detaljne informacije o lokaciji poduzetničke zone prikazane su u Tablici 30.

Stanje	OPIS
U izgradnji	Status zone
976	Ukupna površina zone u 000 m ²
370	Izgrađena površina u zoni u 000 m ²
Građevinska dozvola	Izrađena prostorno-planska dokumentacija
15	Broj građevinskih parcela
22.600 do 93.800	Površina građevinske parcele u zoni (m ²)
5	Zauzeto građevinskih parcela
7	Broj korisnika zone
145	Broj zaposlenih u zoni
97	Površina slobodna za ulagače (u 000 m ²)
10,2	Zemljište u vlasništvu Općine Udbina (%)
35	Cijena zemljišta u zoni (HRK/m ²)

Stanje	OPIS
DA	Izrađena strategija razvoja zone/marketinški plan
DA	Postojanje olakšica za investitore
DA-unutar Zone, NE- samo do Zone	Opremljenost infrastrukturom
DA	Električna energija
DA	Telefon i Internet
DA	Vodopskrba
DA	Odvodnja
X	Priključak na instalacije

Tablica 30 Pregled poduzetničke zone Podudbina

Gospodarska zona Podudbina ima izuzetno povoljan geoprometni položaj. Smještena je uz državnu cestu D1: Zagreb – Split, na udaljenosti od 10 km od autoceste A1. Udaljenost do Zadra iznosi 85km i do Zagreba, Splita ili Rijeke oko 200km. Do granice s Bosnom i Hercegovinom ima oko 65 km (Bihać). Najbliža željeznička stanica udaljena je 22 km (Udbina).

Zona obuhvaća površinu od 98 ha i većim dijelom je opremljena komunalnom infrastrukturom. U njoj djeluje nekoliko značajnih gospodarskih subjekata čije su djelatnosti: proizvodnja električne energije iz biomase, proizvodnja peleta, obrada i proizvodnja poluproizvoda od drveta, proizvodnja rezanog duhana, skladišni prostori. Unutar zone moguće je graditi građevine gospodarske namjene s pratećim uslužnim djelatnostima (ekološki prihvatljivo):

Gospodarska namjena – poslovna: (pretežito trgovačko-uslužna i servisno komunalna namjena):

- poslovne, uredske zgrade;
- komunalno-servisni sadržaji;
- manje obrtničke i zanatske pogone proizvodnje i prerade;
- skladišta, logističko distributivni centri i građevine veletrgovine;
- transportni i terminali teretnih vozila;
- benzinska postaja;
- izložbeno-prodajni saloni;

Gospodarska namjena – proizvodna: (industrijska / zanatska / skladišna namjena):

- industrijski pogoni proizvodnje i prerade
- građevine proizvodnje i prerade;
- proizvodni kompleksi prerade materijala i proizvodnja energije,
- veći obrtnički i zanatski pogoni proizvodnje i prerade;
- istraživački i edukacijski centri te druge zgrade javne i društvene namjene vezane na proizvodnu djelatnost.

Mješovita namjena: (stambeno-poslovna)

Prema podacima iz 2013. godine u funkciji je bilo oko 20 ha proizvodne namjene, smještene na 3 čestice i oko 7 ha površine u funkciji skladišnog prostora (u vlasništvu NP Plitvička jezera).

Popis aktivnih poduzetnika u Gospodarskoj zoni Podudbina, stanje 2013. godine			
Naziv	Djelatnost	Broj zaposlenih	Tržište
Lika Energo Eko d.o.o.	Proizvodnja električne energije iz biomase	7	RH
Moderator d.o.o.	Proizvodnja peleta	18	RH, Italija
Duhanka Zagreb d.o.o.	Proizvodnja duhanskih proizvoda (sušenje i pakiranje duhana)	26	BiH
Pilana Udbina	Proizvodnja poluproizvoda iz drvene mase (sušene daske)	24	RH, Kina
Plus Karačić d.o.o.	Poluproizvodi od drva (ručice)	5	RH
Restoran Robert	Ugostiteljstvo	7	RH

Tablica 31 Popis aktivnih poduzetnika u gospodarskoj zoni Podudbina, stanje 2013. godine⁶³

Prema Zakonu o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja, poduzetnicima su na raspolaganju sljedeći poticaji: poticaji za mikropoduzetnike, porezni poticaji, carinski poticaji, poticaji za opravdane troškove novih radnih mjesta povezanih s investicijskim projektom, poticaji za opravdane troškove usavršavanja povezanih s investicijskim projektom, poticajne mjere za razvojno-inovacijske aktivnosti, aktivnosti poslovne podrške i aktivnosti usluga visoke dodane vrijednosti; poticajne mjere za kapitalne troškove investicijskog projekta i poticajne mjere za radno-intenzivne investicijske projekte.

Uz državne poticajne mjere (porezni poticaji, poticaji za zapošljavanje, poticajne mjere za kapitalne troškove investicijskog projekta, poticajne mjere za radno-intenzivne investicijske projekte, potpora za opravdane troškove usavršavanja⁶⁴, poticaji za istraživanje i razvoj⁶⁵, poticaji obziru na status područja od posebne državne skrbi⁶⁶), lokalna zajednica nudi sljedeće poticajne mjere: obročno plaćanje ugovorene cijene zemljišta, relativno niska početna cijena zemljišta za najam od 5 HRK/m² te za kupnju od 35 HRK/m², djelomično oslobađanje od komunalnog doprinosa, obročno plaćanje komunalnog doprinosa, relativno niska cijena komunalnog doprinosa (25 HRK/m³), olakšice u plaćanju komunalne naknade, olakšice za plaćanje poreza na tvrtku/ naziv, oslobađanje od naknade za priključak na vodovodnu mrežu, oslobađanje od poreza na tvrtku (u 1. godini poslovanja 100%, u 2. godini poslovanja 75%, u 3. godini poslovanja 50%).⁶⁷

Prednosti poduzetničke zone Podudbina očituju se u postojanju važećeg prostornog i urbanističkog plana, temeljem kojeg investitor može ishoditi građevinsku dozvolu, mogućnost odabira modela

⁶³ Izvor: Marketinški plan Gospodarske zone Podudbina, 2013.

⁶⁴ Izvor: Agencija za investicije i konkurentnost, <http://www.aik-invest.hr/>

⁶⁵ Napomena: Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, br: 123/03, ... 63/11)

⁶⁶ Napomena: Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN, br: 86/08, 57/11)

⁶⁷ Izvor: Vodič za ulagače u poduzetničke zone u Ličko-senjskoj županiji, 2009.

raspolaganja zemljištem (kupnja, zakup, ugovor o pravu građenja), atraktivna cijena građevinskog zemljišta, mogućnost određivanja veličine građevinske čestice, niska cijena komunalnog doprinosa, porezne olakšice, uglavnom izgrađena infrastruktura, blizina autoceste, pomoć lokalne vlasti kod realizacije investicije.

U sklopu provedbe EU IPA projekta „Gospodarska zona Podudbina/Buljme – cesta za novi razvoj“, 2013. godine izrađen je marketinški plan u cilju privlačenja ulagača iz zemlje i inozemstva.

4.2.7. Tržište radne snage

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je na području Općine Udbina u siječnju 2015. godine registrirano 99 nezaposlenih osoba. U strukturi nezaposlenih osoba prevladavaju muškarci s udjelom od 65,65%, dok udio nezaposlenih žena iznosi 34,34%.

Promatrajući obrazovnu strukturu nezaposlenih osoba, najveći udio nezaposlenih čine osobe s završenom srednjom školom (57,57%), nakon čega slijede osobe sa završenom osnovnom školom (35,35%). Najmanji udio nezaposlenih osoba su osobe sa završenom višom školom (3%) te osobe s završenim fakultetom, odnosno s magistrijem i doktoratom (2%).⁶⁸ Razvojni problem tržišta radne snage područja Općine Udbina karakterizira postojanje strukturne nezaposlenosti te sve intenzivniji odlazak stručnog kadra s područja Općine.

4.2.8. Institucije za potporu poduzetništvu i obrtništvu

Kao poduzetničke potporne institucije u okruženju djeluju Razvojna agencija Ličko-senjske županije (LIRA). U cilju podizanja kvalitete poslovne infrastrukture potrebno je osigurati povećanje broja poduzetničkih potpornih institucija i povećanje kvalitete i opsega usluga postojećih potpornih institucija. Djelatnici općinske uprave sustavno i konstantno se educiraju u svrhu privlačenja investitora i promoviranja poduzetničkih mogućnosti na svojem području.

Poduzetnici na području Općine Udbina do sada nisu imali mogućnost korištenja potpora iz županijskog ili općinskog proračuna, zbog manjka proračunskih sredstava za takvu namjenu. Lokalne poticajne mjere opisane su u prethodnom poglavlju Poduzetnička zona, kao i razni oblici poticaja na državnoj razini.

4.2.9. Međuregionalna i međunarodna suradnja

U pogledu međuregionalne i međunarodne suradnje valja naglasiti da je Općina Udbina od početka 2013. godine član Lokalne akcijske grupe Lika. LAG Lika objedinjuje 10 gradova i općina (Gospić, Senj, Brinje, Donji Lapac, Udbina, Perušić, Plitvička Jezera, Udbina i Vrhovine iz Ličko-Senjske županije te

---

⁶⁸ Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje: Područni ured Gospić- Mjesečni statistički bilten za siječanj 2015. godine

Gračac iz Zadarske županije), međusobno povezanih geografski, kulturno i povijesno. Važni subjekti uz jedinice lokalne samouprave su lokalni OPG-i, organizacije civilnog društva, poduzetnici, zadruga i javne ustanove. LAG Lika karakterizira velika površina od 5.393,50 km² i 245 naselja, te je time najprostornija lokalna akcijska grupa u Hrvatskoj, ali s gustoćom naseljenosti od samo 7,65 st/km² ujedno i najslabije naseljena. Udruživanje zainteresiranih subjekata, donošenje strategije razvoja s definiranim ciljevima i mjerama za naredno plansko razdoblje, ključni su preduvjeti za povlačenje financijskih sredstava iz EU fondova.

Općina Udbina također je jedna od potpisnica „Memoranduma o razumijevanju na uspostavljanju poslovno-tehničke suradnje sa ciljem implementacije razvojnih Projekata na područjima dviju ekonomskih regija“. Navedeni Memorandum predstavlja temelj suradnje između Općine Bihać (Bosna i Hercegovina) te Općina Gračac, Udbina, Donji Lapac i Udbina (Republika Hrvatska), za kvalitetniju valorizaciju postojećih razvojnih potencija te intenziviranje društveno-ekonomskog razvoja regija. Svečano potpisivanje Memoranduma održano je 29.03.2011.godine.

Općina Udbina je također jedna od potpisica Prekograničnog sporazuma o partnerstvu u suradnji na realizaciji projekta GreenWay Tour 2Parks. Projekt GreenWay Tour 2Parks predstavlja ekološki osviješten, cjelovit i održiv pristup razvoju lokalnih zajednica kroz sinergiju s nacionalnim parkovima kao vodećim turističkim atrakcijama. Naime, Nacionalni park Plitvička jezera, koji se nalazi na listi svjetske prirodne baštine UNESCO-a danas je jedan od najznačajnijih nacionalnih parkova u regiji. S druge strane, Nacionalni park Una, koji se prostire dolinom rijeka Une i Unac, zbog svoje krajobrazne i biološke raznolikosti, predstavlja jedinstvenu prirodnu cijelinu u ovom dijelu Europe. Uspostava mreže rekreativnih zelenih staza doprinijet će uspostavi zajedničkog turističkog proizvoda za najbrže rastuće tržište u sektoru turizma, koje obuhvaća aktivan, ruralni i eko turizam na načelima ekološke održivosti te očuvanju prirodnih resursa. U travnju 2014. godine svečano je potpisana suradnja na Prekograničnom sporazumu o partnerstvu i suradnji na projektu GreenWay Tour 2Parks. Pored četiri temeljna partnera (Općina Plitvička jezera, Nacionalni park Plitvička jezera, Općina Bihać, Nacionalni park Una), suradnju su potpisale i Općine Rakovica, Udbina i Donji Lapac.⁶⁹

---

⁶⁹ Izvor: <http://www.greenwaytour2parks.com/>

Zaključci poglavlja

Općina Udbina nalazi se na području koje obiluje različitim prirodnim resursima između kojih se pored voda i šljunka, svakako izdvaja bogatstvo šuma, a drvena industrija predstavlja jednu od vodećih djelatnosti ovoga područja.

U poljoprivrednom sektoru, ograničenja predstavljaju otežani uvjeti gospodarenja, niska iskorištenost poljoprivrednog zemljišta, dugotrajno rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, sporost nadležnih tijela uprave u raspolaganjem državnim zemljištem i postojećim stambenim fondom te velika rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta. Poljoprivredna proizvodnja na području Općine Udbina po kvantiteti nema većeg značaja u odnosu na ostatak RH, što je djelomice posljedica nepostojanja sustava navodnjavanja, nedostatnih prerađivačkih kapaciteta te nepostojanje zadruga i udruga u poljoprivredi.

U sektoru turizma najveći razvojni problemi su nepostojanje institucija koje bi sustavno i organizirano nudile sadržaje i stvarale turističke proizvode, nerazvijeni turistički kapaciteti te općenito nedostatak stručnog kadra kao ni mladih seoskih domaćinstava koja bi se posvetila turizmu.

Na području Općine izgrađena je poduzetnička zona (komunalno i infrastrukturno opremljena), u kojoj ima slobodnog prostora za smještaj novih poduzetnika. Ograničenje razvoja gospodarstva na području Općine Udbina je niska konkurentnost gospodarstva u usporedbi s drugim dijelovima RH te niska razina stranih ulaganja i skromne mogućnosti domaćih ulagača. Na razvoj gospodarstva negativno utječe strukturna nezaposlenost stanovništva te ga karakteriziraju znatno niži prosječni izvorni prihodi po stanovniku u usporedbi s prosjekom RH. Na području Općine Udbina nema dovoljno adekvatne stručne radne snage potrebnih profila. Prednost Općine Udbina je u postojanju stambenog fonda, koji se može staviti u funkciju privlačenja nove, visokoobrazovane radne snage.

5. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geoprometni položaj • Dobra prometna povezanost te razvijen cestovni promet • Bogati prirodni resursi – šume, šljunak, voda • Dugogodišnja poljoprivredna tradicija, posebice u sektoru stočarstva, ovčarstva, ratarstva, vočarstva i pčelarstva • Razvijeno šumarstvo i drvna industrija • Dobri resursi i postojeći zakupci lovnih područja • Funkcionalna poduzetnička zona • Postojanje domaćih ulagača • Očuvana priroda (zbog ekstenzivnog načina poljoprivredne proizvodnje i za okoliš prihvatljive industrije) • Brojna kulturna dobra uvedena u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao nepokretna kulturna dobra • Značajni prirodni resursi za proizvodnju energije iz OIE (biomasa, energija sunca i vjetra) • Značajan broj posjeta hodočasnika tijekom godine	<ul style="list-style-type: none"> • Negativni demografski trendovi koji se očituju u niskoj gustoći naseljenosti, negativnom prirodnom prirastu, starenju stanovništva • Nepovoljna obrazovna struktura stanovništva koja je izravna posljedica značajnog odljeva visokoobrazovnog stanovništva • Slabi demografski resursi • Nezadovoljavajući vodoopskrbni sustav, te niskonaponska mreža • Nedovoljan kapacitet prijenosne/distributivne mreže za značajniju proizvodnju el. energije • Ne postoji odgovarajući sustav odvodnje i sustav za pročišćavanje otpadnih voda • Nedovršen sustav gospodarenja otpadom • Nedovoljni materijalni i ljudski resursi u segmentu socijalne pomoći, pružanja zdravstvenih usluga i brige o starijim osobama • Nedovoljno razvijena/održavana javna sportsko-rekreativna infrastruktura • Slabo razvijeno gospodarstvo zbog niske razine izravnih ulaganja, te ulaganja u nove tehnologije i inovacije • Zanimljiv broj aktivnih udruga civilnog društva • Neznatan broj kulturnih događanja • Nedovoljno turističkih sadržaja • Površine kontaminirane eksplozivnim sredstvima zaostalima od Domovinskog rata, opasnost po sigurnost ljudi od zaostalih ruševina • Nedovoljno razvijena komunikacijska infrastruktura

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • MORH daje postojeći vojni aerodrom na korištenje u civilne svrhe i za svemirski program • Raspoloživost nacionalnih i međunarodnih fondova za financiranje ili sufinanciranje različitih razvojnih projekata, te poticajne mjere za razvoj gospodarstva i otvaranje novih radnih mjesta • Interes stranih ulagača za ulaganja na području Općine • Uvođenje obrazovnih programa i programa za stručno usavršavanje koji su usklađeni s aktualnim potrebama na tržištu rada • Ulaskom u EU otvorila su se nova tržišta • Porast potražnje na domaćim i stranim tržištima za ekološkim te autohtonim proizvodima • Povećan interes turista za Hrvatsku nakon ulaska u EU • Povećanje interesa turista za cjelovitom turističkom ponudom i specijalnim oblicima turizma (vjerski, seoski, lovni, pustolovni) • Promjenama u zakonodavstvu potiče se korištenje obnovljivih izvora energije • Promjene u zakonodavstvu omogućuju komasaciju zemljišta • Postojanje značajnog stambenog fonda u vlasništvu RH • Povećanje interesa nacionalnih i međunarodnih partnera za umrežavanje i ostvarivanje suradnje • Blizina nacionalnih parkova kako za plasman poljoprivrednih proizvoda tako i ponude turističkih sadržaja njihovim gostima • Stavljanje u funkciju ratarske proizvodnje preko 2000 ha poljoprivrednog zemljišta • Značajnije korištenje šumskih pašnjaka za razvoj ovčarstva i kozarstva te stočarstva • Slobodno 8 ha građevinskog zemljišta u poduzetničkoj zoni za green field investicije • Bolja iskoristivost mjera ruralnog razvoja kroz uključenost u LAG Lika 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovoljna demografska slika mogla bi uzrokovati izumiranje pojedinih naselja • Globalna ekonomska kriza odnosno produžena ekonomska kriza u RH • Pad životnog standarda građana RH • Usklađivanje RH zakonodavstva s direktivama EU u relativno kratkom vremenskom periodu što dovodi do neusklađenosti stvarnih potreba s donesenim mjerama za razvoj gospodarstva • Visoki kriteriji prihvatljivosti korisnika za korištenje sredstava iz EU fondova • Snažna međunarodna konkurencija • Otežano zapošljavanje visokoobrazovanih kadrova te značajan odljev visokoobrazovane radne snage • Složeni uvjeti kreditiranja • Nepovoljna uvozna politika • Nedovoljno razvijen poduzetnički duh na razini cijele države • Kašnjenje državnih potpora • Porast zagađenja okoliša • Nepostojanje organiziranog tržišta za otkup poljoprivrednih proizvoda • Propadanje i devastacija povijesno-kulturne baštine • Zahtjevna procedura i visoka inicijalna ulaganja za pokretanje proizvodnje iz OIE

**DODATAK PLANU UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE UDBINA ZA
RAZDOBLJE OD 2015. DO 2020. GODINE**

Udbina, rujan 2015.

OPĆINA UDBINA - VIZIJA

Općina Udbina je lokalno administrativno, gospodarsko i kulturno središte, koje koristi prednosti izuzetno povoljnog geoprometnog položaja, omogućava uravnotežen ekonomski i održiv rast, temeljen na tradicijskim vrijednostima u sektorima drvne industrije, poljodjelstva, stočarstva, turizma, tehnološki orijentirane i okolišu prihvatljive proizvodnje, te razvija ugodno okruženje za zajednički život i rad svih svojih stanovnika.

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.1. Izgradnja, rekonstrukcija i obnova sustava vodoopskrbe te sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	
Predviđene aktivnosti	1.1.1. Obnova i proširenje postojeće vodovodne mreže naselja Udbina 1.1.2. Rekonstrukcija magistralnog voda i uvjeta za proširenje vodoopskrbe u susjedna naselja, razvoj alternativnih oblika opskrbe pitkom vodom slabo naseljenih i udaljenih naselja 1.1.3. Uspostavljanje daljinskog upravljanja vodovodnim sustavom 1.1.4. Poticanje uspostave odgovarajućeg sustava odvodnje sanitarne i oborinske odvodnje kao i sustava pročišćavanja otpadnih voda u naselju Udbina	
Preduvjeti provedbe mjere	Prostorno-planska dokumentacija: Detaljan plan uređenja i Urbanistički plan uređenja Izrada Projekta vodoopskrbe Općine Udbina Izrada Projekta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Općine Udbina Ishođenje potrebnih dozvola za građenje Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova (prema principu javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina (Kraljevac d.o.o, Hidrokom d.o.o.)	
Poveznica sa SWOT analizom	Nezadovoljavajući vodoopskrbni sustav Nerazvijen odgovarajući sustav odvodnje i sustav za pročišćavanje otpadnih voda	
Krajnji korisnici	Pravne i fizičke osobe Općine koje će biti vodoopskrbni sustav i sustav odvodnje	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Izgrađen odgovarajući vodoopskrbni sustav te sustav odvodnje i pročišćavanje voda (kubikaža potrošene vode; kubikaža pročišćene vode; kubikaža zbrinutih otpadnih voda)	Općina Udbina (Kraljevac d.o.o, Hidrokom d.o.o.)
Ostvareni rezultati	Povećanje dostupnosti zdravstveno ispravne vode; Pročišćene i zbrinute otpadne vode	Općina Udbina (Kraljevac d.o.o, Hidrokom d.o.o.)
Očekivani utjecaj	Podizanje kvalitete života; Održivi gospodarski razvoj; Očuvan okoliš	Općina Udbina Institucije koje mjere kvalitetu vode i tla

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.2. Unaprjeđenje prometne infrastrukture	
Predviđene aktivnosti	1.2.1 Ulaganje u obnovu i uređenje prometnica, obnova i izgradnja ekološki prihvatljive i energetske učinkovite javne rasvjete 1.2.2. Ulaganje u unaprjeđenje prometne povezanosti 1.2.3. Ulaganje u sigurnost u prometu (prometna signalizacija)	
Preduvjeti provedbe mjere	Doneseni dokumenti prostornog planiranja Izrada glavnih i izvedbenih projekata Ishođenje svih potrebnih dozvola Riješeno pravo građenja Izrada troškovnika redovnog i pojačanog održavanja prometnica Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova (prema principima javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	Povoljan geoprometni položaj Dobra prometna povezanost te razvijen cestovni promet Značajni prirodni resursi za proizvodnju energije iz OIE	
Krajnji korisnici	Svi stanovnici Općine i svi posjetitelji Općine	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Asfaltiranje cesta, postava novih stupova javne rasvjete, zamjena rasvjetnih tijela	Općina Udbina
Ostvareni rezultati	Asfaltirano m ² cesta, uređeno parkiralište površine m ² , broj novih parkirnih mjesta, broj novih stupova javne rasvjete, broj štednih rasvjetnih tijela, smanjenje potrošnje energije za javnu rasvjetu u kWh	Općina Udbina
Očekivani utjecaj	Povećanje standarda življenja stanovnika, povećanje sigurnosti na području općine, uštede zbog smanjenja potrošnje električne energije	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.3. Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava energetike	
Predviđene aktivnosti	1.3.1. Rekonstrukcija niskonaponske mreže (prvenstveno zamjena dotrajalih drvenih stupova) 1.3.2. Poticanje izgradnje alternativne infrastrukture za opskrbu energijom na udaljenim lokacijama u Općini 1.3.3. Unaprjeđenje visokonaponske mreže u svrhu osiguranja uvjeta za preuzimanje energije proizvedene iz OIE i njeno distribuiranje 1.3.4. Poticanje izgradnje infrastrukture za iskorištavanje OIE i distribuciju proizvedene energije	
Preduvjeti provedbe mjere	Prostorno-planska dokumentacija: Detaljan plan uređenja i Urbanistički plan uređenja Izrada Projekta konfiguracije elektroopskrbe Općine Udbina Izrada Projekta rekonstrukcije plinoopskrbe Općine Udbina Izrada Projekta korištenja OIE Ishođenje potrebnih dozvola Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova (prema principu javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina Ličko-senjska županija Elektrolika Gospić	
Poveznica sa SWOT analizom	Nedovoljan kapacitet prijenosne/distributivne mreže za značajniju proizvodnju el.energije Značajni prirodni resursi za proizvodnju energije iz OIE	
Krajnji korisnici	Sve pravne i fizičke osobe Općine koje će biti priključene na rekonstruirani i moderniziranu mrežu elektroopskrbe te budući korisnici OIE	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Rekonstruiran i moderniziran sustav elektroopskrbe te izgrađena alternativna infrastruktura za opskrbu energijom (km, broj stanica itd.); izgrađeni objekti za korištenje OIE (km, smanjenje gubitaka, uštede u kWh, smanjenje emisije CO ₂ , itd.), izrađen SEAP, količina proizvedene toplinske energije	Općina Udbina
Ostvareni rezultati	Povećana kvaliteta i dostupnost infrastrukture za zadovoljavanje energetskih potreba Općine Udbina	Tvrtke za distribuciju električne energije i plina, Tvrtka za proizvodnju energije iz OIE
Očekivani utjecaj	Povećanje kvalitete života na području općine; Povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora uz očuvanje okoliša i prirode	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.4. Razvoj i unaprjeđenje sustava za zbrinjavanje otpada	
Predviđene aktivnosti	1.4.1. Sanacija postojećeg odlagališta otpada i uspostava reciklažnog dvorišta 1.4.2. Provedba aktivnosti u cilju organiziranja sustava selektivnog prikupljanja otpada (promotivne i edukativne aktivnosti, uređenje lokacija za zelene otoke i nabava opreme) 1.4.3. Saniranje i zatvaranje divljih odlagališta	
Preduvjeti provedbe mjere	Prostorno-planska dokumentacija: Detaljan plan uređenja i Urbanistički plan uređenja Izrada Projekta sanacije odlagališta i zbrinjavanja otpada Općine Udbina Ugovor s Zadarskom, Karlovačkom i Primorsko-goranskom županijom o odlaganju otpada Ishođenje potrebnih dozvola Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova (prema principu javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina (Hidrokom d.o.o.)	
Poveznica sa SWOT analizom	Nerazvijen sustav gospodarenja otpadom	
Krajnji korisnici	Pravne i fizičke osobe Općine koje odlažu različite vrste otpada	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Unaprijeđen sustav odvoza, recikliranja i odlaganja otpada; (Kubikaža deponiranog otpada na županijskim odlagalištima otpada; Kubikaža otpada prikupljenog sa zelenih otoka; Kubikaža recikliranog otpada	Općina Udbina (Hidrokom d.o.o.) Županijska odlagališta otpada
Ostvareni rezultati	Sanirano postojeće odlagalište otpada; uspostavljeno reciklažno dvorište; uspostavljene zelene otoci; nabavljeno specijalizirano vozilo i odgovarajuća oprema	Općina Udbina (Hidrokom d.o.o.)
Očekivani utjecaj	Pravilno odloženi i reciklirani otpad; Čist i očuvan okoliš Unaprjeđenje života građana; Održivi razvoj	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.5. Nastavak procesa razminiranja	
Predviđene aktivnosti	1.5.1. Poticanje postupka razminiranja minsko sumnjivih područja 1.5.2. Informiranje i edukacija stanovništva o opasnostima minsko sumnjivih područja 1.5.3. Uklanjanje ruševina opasnih po život i sigurnost stanovnika	
Preduvjeti provedbe mjere	Izrada Projekta razminiranja područja u sklopu Općine Udbina Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Provođenje javne nabave u svrhu odabira izvođača radova	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina Ličko-senjska županija Hrvatski centar za razminiranje	
Poveznica sa SWOT analizom	Površine kontaminirane eksplozivnim sredstvima zaostalima od Domovinskog rata, opasnost po sigurnost ljudi od zaostalih ruševina	
Krajnji korisnici	Lokalno stanovništvo i posjetitelji	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Proveden proces razminiranja na minsko sumnjivim područjima na području Općine (km ²); uklonjene ruševine (broj ruševina)	Općina Udbina Hrvatski centar za razminiranje
Ostvareni rezultati	Minski sumnjivi prostor očišćen od mina i neeksplozivnih ubojitih sredstva	Općina Udbina Hrvatski centar za razminiranje
Očekivani utjecaj	Povećanje sigurnosti za lokalno stanovništvo, domaće i strane turiste; Povećanje dostupnosti minsko sumnjivih prostora	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.6. Razvoj protupožarne zaštite	
Predviđene aktivnosti	1.6.1.Uređenje i opremanje prostorija za rad DVD 1.6.2.Nabava osobne opreme za članove DVD (specijalna obuća i odjela, osobna oprema za gašenje požara i dr) 1.6.3.Edukacija članova DVD-a (polaganje stručnih ispita, tečajevi, doškolovanje) 1.6.4.Nabava opreme za rad DVD (specijalna vozila, pumpe za vodu i dr protupožarna oprema) 1.6.5.Krčenje i održavanje protupožarnih puteva	
Preduvjeti provedbe mjere	Postojanje zgrade za smještaj DVD Ishođenje svih potrebnih dozvola za uređenje prostorija za DVD Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova, dobavljača opreme (prema principima javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	-	
Krajnji korisnici	Svi stanovnici Općine i svi posjetitelji Općine	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Uređen prostor i nabavljena oprema za DVD, educirani vatrogasci	Općina Udbina
Ostvareni rezultati	Broj uređenih prostorija, broj nabavljenih zaštitnih odijela, obuče, aparata za gašenje požara, specijalnih vozila, pumpi za vodu itd.	Općina Udbina
Očekivani utjecaj	Povećanje sigurnosti življenja stanovnika i posjetitelja Općine, smanjenje šteta od požara	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 1. Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode	
Mjera	Mjera 1.7. Razvoj i unaprjeđenje komunikacijske infrastrukture	
Predviđene aktivnosti	1.7.1. Dostupnost wireless usluge (hot spot signal) 1.7.2. Poboljšanje dostupnosti telekomunikacijskih signala (razvoj DTK, internet, mobilna mreža, TV, radio i dr)	
Preduvjeti provedbe mjere	Postojanje lokacije za postavu wireless instalacija i opreme Ishođenje svih potrebnih dozvola za postavljanje uređaja za poboljšanje dostupnosti telekomunikacijskog signala Postojanje interesa telekomunikacijskih operatera za širenje mreže Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova, dobavljača opreme (prema principima javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina, privatni teleoperateri	
Poveznica sa SWOT analizom	Nedovoljno razvijena komunikacijska infrastruktura	
Krajnji korisnici	Svi stanovnici Općine i svi posjetitelji Općine	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Poboljšanje dostupnosti telekomunikacijskih signala, wireless usluge	Općina Udbina, privatni teleoperateri
Ostvareni rezultati	Površina pokrivenosti wireless uslugom, broj stupova za pojačanje telekomunikacijskih signala, povećanje broja domaćinstava koja koriste internet	Općina Udbina, privatni teleoperateri
Očekivani utjecaj	Povećanje kvalitete življenja stanovnika i posjetitelja Općine	Općina Udbina, privatni teleoperateri

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva	
Mjera	Mjera 2.1. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog te drvnog i drvo-prerađivačkog sektora	
Predviđene aktivnosti	2.1.1. Unaprjeđenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju (prerada proizvoda, skladištenje, izgradnja javne tržnice) 2.1.2. Poticanje povezivanja gospodarskih subjekata i organiziranje otkupa proizvoda, pomoć pri uspostavi novih prodajnih kanala i zajedničkog izlaska na tržište 2.1.3. Poticanje međuregionalne i međunarodne suradnje 2.1.4. Poticanje uzgoja autohtonih poljoprivrednih kultura i zaštita autohtonih proizvoda s geografskim podrijetlom 2.1.5. Edukacija poljoprivrednih proizvođača 2.1.6. Razvoj ekološke poljoprivrede 2.1.7. Poticanje uzgoja stoke 2.1.8. Poticaji razvoju drvne industrije 2.1.9. Poticanje primjene novih tehnoloških rješenja	
Preduvjeti provedbe mjere	Interes lokalnih poljoprivrednih proizvođača i poduzetnika Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina, poljoprivrednici, poduzetnici, potporne institucije	
Poveznica sa SWOT analizom	Slabo razvijeno gospodarstvo zbog niske razine izravnih ulaganja, te ulaganja u nove tehnologije i inovacije Nepostojanje organiziranog tržišta za otkup poljoprivrednih proizvoda Snažna međunarodna konkurencija Nepovoljna uvozna politika	
Krajnji korisnici	Dionici u gospodarskom sektoru	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Realizirana proizvodnja i prodaja proizvoda visoke dodane vrijednosti (količina proizvedenih proizvoda; količina i prodanih proizvoda); Uspostavljena međuregionalna i međunarodna suradnja u sektoru gospodarstva (broj sklopljenih i ostvarenih poslovnih suradnja)	Općina Udbina
Ostvareni rezultati	Razvijeni proizvodi i usluge s dodanom vrijednošću te ostvaren plasman istih na domaća i strana tržišta; Povezani gospodarski subjekti te ostvarena međuregionalna i međunarodna suradnja	Općina Udbina
Očekivani utjecaj	Potaknut usmjeren razvoj gospodarstva Povećano ostvarenje prihoda od gospodarskih djelatnosti Smanjenje nezaposlenosti Povećanje životnog standarda građana	Općina Udbina HGK; HZZ

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva	
Mjera	Mjera 2.2. Nastavak razvoja poduzetničke infrastrukture te stvaranje povoljne poduzetničke klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja	
Predviđene aktivnosti	2.2.1 Promocija uspostavljene poduzetničke zone Podudbina 2.2.2. Uspostava poduzetničkog inkubatora 2.2.3.Poticaji poduzetnicima koji se bave eksploatacijom rudnih dobara 2.2.4. Poticanje poduzetnika koji se bave proizvodnjom energije iz OIE i/ili proizvode gorivo iz OIE 2.2.5.Izgradnja infrastrukture i stvaranje drugih preduvjeta za poduzetnike (pristupne ceste, infrastrukturni priključci i dr)	
Preduvjeti provedbe mjere	Završetak izgradnje poduzetničke zone Podudbina Realizacija aktivnosti definiranih u Marketinškom planu- Gospodarska zona Podudbina Izrada Plana uspostave poduzetničkog inkubatora na području općine Udbine Uspostava poticajnih mjera i mjera olakšica za poduzetnike početnike u poslovnom inkubatoru Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Interes poduzetnika za eksploataciju rudnih dobara i proizvodnju energije iz OIE	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	Slabo razvijeno gospodarstvo zbog niske razine izravnih ulaganja, te ulaganja u nove tehnologije i inovacije Nedovoljno razvijen poduzetnički duh na razini cijele države	
Krajnji korisnici	Domaći i strani investitori i poduzetnici, poduzetnici početnici	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Promovirana poduzetnička zona Podudbina; Uspostavljen poduzetnički inkubator (broj poduzetnika u inkubatoru) (Broj potpisanih pisama namjere i ugovora Broj i vrijednost započetih investicija; Broj i vrijednost realiziranih investicija; Broj novo otvorenih radnih mjesta); količina izvađenog rudnog dobra (m ³ , t), količina proizvedene energije iz OIE (kWh)	Općina Udbina (Poduzetnička zona Podudbina)
Ostvareni rezultati	Domaći i strani ulagači i poduzetnici upoznati s prednostima poslovanja u poduzetničkoj zoni Podudbina Poduzetnici početnici upoznati s prednostima pokretanja poslovanja u poslovnom inkubatoru Povećano korištenje OIE – smanjenje troškova energenata Smanjenje zagađenja zraka (količina CO ₂ u zraku)	Općina Udbina Investitori Poduzetnici
Očekivani utjecaj	Povećanje u broju poduzetnika Rast gospodarske aktivnosti	Općina Udbina HGK

	Povećani prihodi u sektoru gospodarstva Poticanje zapošljavanja Povećanje životnog standarda građana Smanjenje zagađenja okoliša	HZZ
--	---	-----

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva	
Mjera	Mjera 2.3. Gospodarska valorizacija vojne infrastrukture (aerodroma)	
Predviđene aktivnosti	2.3.1. Procjena potencijala i mogućnosti korištenja postojeće vojne infrastrukture u civilne svrhe i za svemirski program	
Preduvjeti provedbe mjere	Prostorno-planska dokumentacija: Detaljan plan uređenja i Urbanistički plan uređenja Izrada Projekta prenamjene i adaptacije postojeće vojne infrastrukture Izrada studije izvedivosti i cost-benefit analize Izrada marketing i management plana Ishođenje potrebnih dozvola (građevinskih, lokacijskih i dr.) Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Pronalazak izvođača radova (prema principu javne nabave)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina MORH	
Poveznica sa SWOT analizom	MORH daje postojeći vojni aerodrom na korištenje u civilne svrhe Povoljan geoprometni položaj	
Krajnji korisnici	Budući korisnici prenamijenjenih i adaptiranih vojnih objekata	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Valorizirana vojna infrastruktura (broj prenamijenjenih i adaptiranih vojnih objekata)	Općina Udbina MORH, Vojarna „Josip Jović,,
Ostvareni rezultati	Broj realiziranih letova zrakoplova Broj realiziranih istraživačkih letova	Općina Udbina MORH, Vojarna „Josip Jović,,
Očekivani utjecaj	Bolja prometna povezanost, povećanje broja zaposlenih, ulaganje u istraživanje i razvoj	Općina Udbina, Institut Ruđer Bošković, Zagreb, oni koji budu upravljali i koristili infrastrukturu za putnički promet i istraživanja

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva	
Mjera	Mjera 2.4. Podrška valorizaciji prirodne i kulturne baštine u turističke svrhe	
Predviđene aktivnosti	2.4.1. Poticanje razvoja i uspostave novih turističkih kapaciteta te edukacija i zapošljavanje stručnog kadra 2.4.2. Održivo gospodarenje prirodnim i kulturnim vrijednostima u svrhu jačanja turističke konkurentnosti Općine 2.4.3. Uključivanje tradicije i gastronomije temeljene na lokalnim poljoprivrednim proizvodima u turističku ponudu Općine 2.4.4. Poticanje razvoja turizma povezivanjem turističkih ponuda u regiji 2.4.5. Poticanje razvoja posebnih oblika turizma kao što su agroturizam, lovni turizam, aktivni i avanturistički turizam, hodočasnički turizam 2.4.6. Podrška uspostavi Turističke zajednice na području Općine u svrhu promocije turističkih usluga i proizvoda	
Preduvjeti provedbe mjere	Prostorno-planska dokumentacija: Detaljan plan uređenja i Urbanistički plan uređenja te određivanje područja za turističku namjenu Ishođenje suglasnosti Konzervatorskog zavoda o uređenju kulturno- povijesnih lokaliteta te ishođenje ostalih potrebnih dozvola Izrada Projekta razvoja turizma na području Općine Udbina Izrada Projekta uređenja kulturno- povijesnih lokaliteta – od Konzervatorskog zavoda (gdje su propisani način i uvjeti uređenja lokaliteta) Izdavanje javnog natječaja i odabir izvođača radova Pronalazak financijskih sredstava (EU i nacionalni fondovi) Zadovoljenje uvjeta za potrebe osnivanja Turističke zajednice	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina Ličko-senjska županija	
Poveznica sa SWOT analizom	Povećan interes turista za Hrvatsku nakon ulaska u EU Povećanje interesa turista za cjelovitom turističkom ponudom koja predstavlja potencijal za razvoj raznih aspekata turističke ponude destinacije Propadanje i devastacija povijesno-kulturne baštine	
Krajnji korisnici	Domaći i strani turisti te stanovnici Općine Udbina ali i šire regije	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Uspostavljeni turistički kapaciteti te zaposlen stručni kadar (broj kreveta/ležajeva; broj zaposlenih turističkih djelatnika) Uređeni prirodni lokaliteti te povijesno kulturna baština u turističke svrhe (broj uređenih prirodnih i povijesno kulturnih lokaliteta) Uspostavljena cjelokupna turistička ponuda te osnovana TZ (broj ostvarenih dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista)	Općina Udbina TZ Ličko-senjske županije Konzervatorski zavod
Ostvareni rezultati	Unaprijeđena cjelokupna turistička ponuda te unaprijeđena promocija Općine Udbina kao turističke destinacije	Općina Udbina TZ Ličko-senjske županije
Očekivani utjecaj	Razvoj turizma na području Općine Povećanje prihoda turističkih djelatnosti	Općina Udbina TZ Ličko-senjske županije

	Povećanje broja zaposlenih u turističkom sektoru	HGK HZZ
--	--	------------

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala	
Mjera	Mjera 3.1. Osiguravanje uvjeta za privlačenje obrazovane radne snage na području Općine	
Predviđene aktivnosti	3.1.1. Poticanje otvaranja novih radnih mjesta za mladu stručnu radnu snagu 3.1.2. Uspostava sustava olakšica za poslodavce u svrhu poticanja zapošljavanja mladih u Općini 3.1.3. Stavljanje u funkciju postojećeg stambenog fonda za obrazovanu radnu snagu	
Preduvjeti provedbe mjere	Poticanje razvoja gospodarstva (poljoprivredno-prehrambenog, drvnog i drvoprerađivačkog sektora te turističkog sektora) u svrhu otvaranja novih radnih mjesta Izrada Programa sustav olakšica za zapošljavanje mladih u Općini Udbina	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina, LSŽ	
Poveznica sa SWOT analizom	Otežano zapošljavanje visokoobrazovanih kadrova te značajan odljev visokoobrazovane radne snage	
Krajnji korisnici	Novozaposleni mladi stručni kadar	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Otvaranje novih radnih mjesta (broj novootvorenih radnih mjesta); Uspostavljen sustav olakšica za zapošljavanje mladih osoba (broj pojedinih vrsta olakšica za zapošljavanje)	Općina Udbina HZZ
Ostvareni rezultati	Unaprjeđenje uvjeta za zapošljavanje mladih osoba u Općini Udbina	Općina Udbina HZZ
Očekivani utjecaj	Smanjenje stope nezaposlenih mladih osoba u Općini Zadržavanje mladog stručnog kadra na području Općine Udbina Unaprjeđenje životnog standarda i kvalitete života lokalnog stanovništva	Općina Udbina HZZ

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala	
Mjera	Mjera 3.2. Poticanje poduzetništva i samozapošljavanja	
Predviđene aktivnosti	3.2.1. Promocija i poticanje lokalnog stanovništva na korištenje programa profesionalnog usmjeravanja, prekvalifikacije i cjeloživotnog učenja u svrhu razvoja znanja, vještina i kompetencija koje su im neophodne za povećanje konkurentnosti na tržištu rada ili pokretanje vlastitog poslovanja 3.2.2. Uspostava sustava mjera olakšica u svrhu poticanja razvoja mikro, malog i srednjeg poduzetništva (uspostava poslovnog inkubatora, subvencioniranje poduzetničkih kredita, olakšice za zapošljavanje) 3.2.3. Poticanje suradnje s poduzetničkim potpornim institucijama (Razvojna agencija Ličko-senjske županije LIRA) 3.2.4. Poticanje umrežavanje poduzetnika	
Preduvjeti provedbe mjere	Izrada Programa za uspostavu sustava profesionalnog usmjeravanja, prekvalifikacije i cjeloživotnog učenja koji se temelji na provedenoj analizi razvojnih potreba Općine Udbina Izrada Programa mjera olakšica za razvoj poduzetništva Pronalazak financijskih sredstava (EU i nacionalni fondovi)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	Nedovoljno razvijen poduzetnički duh na razini cijele države Nepovoljna obrazovna struktura stanovništva kao izravna posljedica značajnijeg odljeva visokoobrazovanog stanovništva	
Krajnji korisnici	Budući korisnici profesionalnog usmjeravanja, prekvalifikacije i cjeloživotnog učenja te mikro, mali i srednji poduzetnici	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Uspostavljen sustav profesionalnog usmjeravanja, prekvalifikacije i cjeloživotnog učenja (broj programa); Uspostavljene olakšice za poduzetnike (broj i vrsta olakšica) Uspostavljena mreža poduzetnika te suradnja s poduzetničkim potpornim institucijama (broj sklopljenih i realiziranih suradnji)	Općina Udbina HZZ HGK
Ostvareni rezultati	Nezaposleno stanovništvo uključeno u sustav profesionalnog usmjeravanja, prekvalifikacije i cjeloživotnog učenja; Razvijena znanja, vještine i kompetencije za pokretanje vlastitog poslovanja Potaknut razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva	Općina Udbina HZZ HGK
Očekivani utjecaj	Smanjenje stope nezaposlenih Povećanje broja mikro, malih i srednjih poduzetnika Unaprjeđenje poslovanja poduzetnika te ostvareni prihodi Povećanje životnog standarda	Općina Udbina HZZ HGK

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala	
Mjera	Mjera 3.3 Jačanje ljudskih potencijala za korištenje sredstva iz nacionalnih i EU fondove	
Predviđene aktivnosti	3.3.1. Kontinuirano unaprjeđenje znanja i vještina za pripremu projekata za korištenje sredstva iz nacionalnih fondova i fondova Europske unije 3.3.2. Priprema projektnih prijedloga i projektne dokumentacije za prijave na natječaje nacionalnih fondova i fondova EU	
Preduvjeti provedbe mjere	Izrada Plana teorijskih i praktičnih edukacija za pripremu projekata za nacionalne i EU fondove Pronalazak financijskih sredstava (EU i nacionalni fondovi)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	Raspoloživost nacionalnih i međunarodnih fondova za financiranje ili sufinanciranje različitih razvojnih projekata	
Krajnji korisnici	Lokalno stanovništvo Općine Udbina	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Organizirane teorijske i praktične edukacije za unaprjeđenje znanja i vještina za pripremu projekata za nacionalne i EU fondove (broj edukacija, broj sati, broj polaznika) Pripremljen niz projektnih prijedloga za prijavu na natječaje nacionalnih i EU fondova (broj pripremljenih projekata)	Općina Udbina
Ostvareni rezultati	Unaprijeđena znanja i vještine u pripremi projekata za nacionalne i EU fondove te povećani kapaciteti za pripremu projekata iz nacionalnih fondova i fondova Europske unije	Općina Udbina
Očekivani utjecaj	Veća iskorištenost raspoloživih sredstava za financiranje različitih razvojnih projekata Općine Unaprjeđenje kvalitete života lokalnog stanovništva	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 4. Unaprjeđenjem kvalitete života potaknuti porast stanovništva u Općini	
Mjera	Mjera 4.1. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti javnih usluga (zdravstvo, socijalna skrb, briga o djeci, školstvo)	
Predviđene aktivnosti	4.1.1. Modernizacija i opremanja infrastrukture za pružanje zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi te zapošljavanje stručnog kadra 4.1.2. Razvoj dodatnih programa za skrb o osobama starije životne dobi i sufinanciranje Programa socijalne skrbi 4.1.3. Razvoj programa za djecu i mladež 4.1.4. Jačanje međusobne suradnje institucija i privatnog sektora	
Preduvjeti provedbe mjere	Izrada Projekta modernizacije i opremanja institucija za brigu o osobama starije životne dobi i pružanja usluga socijalne skrbi Pronalazak izvođača radova (prema principu javne nabave) Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi)	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina Dom zdravlja Korenica Centar za pomoć u kući, Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	Nedovoljni materijalni i ljudski resursi u segmentu socijalne pomoći, pružanja zdravstvenih usluga i brige o starijim osobama	
Krajnji korisnici	Lokalno stanovništvo Općine Udbina svih dobnih skupina	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Modernizirana i opremljena infrastruktura za pružanje usluga socijalne skrbi (broj moderniziranih objekata, komadi nabavljene opreme) Zaposlen stručni kadar (broj zaposlenih osoba) Uspostavljene dodatne zdravstvene usluge (broj novih zdravstvenih usluga) Financiranje programa socijalne skrbi (vrijednost financiranja) Razvijeni programi za djecu i mladež	Općina Udbina HZZ
Ostvareni rezultati	Unaprijeđena kvaliteta i dostupnost zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi Unaprjeđena kvaliteta javnih usluga za djecu i mladež	Općina Udbina
Očekivani utjecaj	Unaprjeđenje kvalitete života građana Potaknut porast broja stanovništva u Općini Udbina	Općina Udbina DZS

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 4. Unaprjeđenjem kvalitete života potaknuti porast stanovništva u Općini	
Mjera	Mjera 4.2. Unapređenje sportsko-rekreacijske infrastrukture	
Predviđene aktivnosti	4.2.1. Obnova postojeće te izgradnja i opremanje nove sportsko-rekreacijske infrastrukture te zapošljavanje novog i obrazovanje postojećeg stručnog kadra 4.2.2. Razvoj novih sportskih i rekreativnih programa te promocija rekreativnih i sportskih aktivnosti koje predstavljaju jednu od temeljnih stavki zdravog načina života	
Preduvjeti provedbe mjere	Prostorno-planska dokumentacija: Detaljan plan uređenja i Urbanistički plan uređenja Izrada Projekta izgradnje i opremanja sportsko-rekreacijske infrastrukture Izrada investicijske studije i marketing plana Ishođenje potrebnih dozvola, izrada troškovnika radova i opreme Pronalazak izvora financiranja (nacionalni i EU fondovi) Izdavanje javnog natječaja i odabir izvođača radova	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina	
Poveznica sa SWOT analizom	Nedovoljno razvijena/održavana javna sportsko-rekreativna infrastruktura	
Krajnji korisnici	Svi stanovnici Općine Udbina, budući korisnici sportsko-rekreativnih sadržaja i programa	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Obnovljena postojeća te izgrađena nova sportsko-rekreacijska infrastruktura (broj obnovljenih i novoizgrađenih objekata) Zaposleni stručni kadar (broj novozaposlenih) Razvijeni novi sportski i rekreativni programi (broj programa, broj korisnika)	Općina Udbina HZZ
Ostvareni rezultati	Povećana kvaliteta pružanja sportskih i rekreativnih sadržaja;	Općina Udbina
Očekivani utjecaj	Unaprjeđenje kvalitete života stanovništva Općine Udbina	Općina Udbina

Razvojna strategija Općine Udbina		
Prioritetni cilj	Prioritetni cilj 4. Unaprjeđenjem kvalitete života potaknuti porast stanovništva u Općini	
Mjera	Mjera 4.3. Poticanje razvoja i rada organizacija civilnog društva	
Predviđene aktivnosti	4.3.1. Poticanje razvoja suradnje između Općine i organizacija civilnog društva te jačanje komunikacije s javnosti 4.3.2. Poticanje lokalnog stanovništva na uključivanje u organizacije civilnog društva 4.3.3. Kontinuirano podržavanje različitih inicijativa organizacija civilnog društva 4.3.4. Poticanje suradnje organizacija civilnog društva na području Općine s Lokalnom akcijskom grupom (LAG Lika) 4.3.5. Opremanje i uređivanje prostorija za rad udruga civilnog društva	
Preduvjeti provedbe mjere	Postojanje interesa za udruživanje Podrška općinske uprave Aktivnost LAG-e Lika	
Odgovorni dionici (nositelji aktivnosti)	Općina Udbina Organizacije civilnog društva	
Poveznica sa SWOT analizom	Zanemariv broj aktivnih udruga civilnog društva Neznatan broj kulturnih događanja	
Krajnji korisnici	Stanovnici Općine Udbina	
Monitoring i procjena pokazatelja		
Razina	Pokazatelj	Izvor podataka
Uspješnost provedbe aktivnosti	Uspostavljena suradnja između Općine i organizacija civilnog društva (broj dogovorenih i realiziranih suradnji) Povećanje uključenosti lokalnog stanovništva u organizacije civilnog društva (broj novih članova, broj novih organizacija civilnog društva) Povećana aktivnost organizacija civilnog društva (broj provedenih inicijativa i aktivnosti) Uspostavljena suradnja između organizacija civilnog društva i LAG-Like (broj dogovorenih i realiziranih suradnji) Uređeni prostori za rad udruga (broj prostora)	Općina Udbina Organizacije civilnog društva LAG Lika
Ostvareni rezultati	Unaprijeđen razvoj i rad organizacija civilnog društva na području Općine Udbina Očuvana kulturna baština, tradicijski obrti i zanati te narodni običaji Obnovljeni prostori	Općina Udbina Organizacije civilnog društva LAG Lika
Očekivani utjecaj	Unaprjeđenje životnog standarda i kvalitete života lokalnog stanovništva Održiv razvoj Općine	Općina Udbina

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
<p style="text-align: center;">Prioritetni cilj 1.</p> <p style="text-align: center;">Modernizacija javne infrastrukture uz očuvanje okoliša i zaštitu prirode</p>	<p>Mjera 1.1. Izgradnja, rekonstrukcija i obnova sustava vodoopskrbe te sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda</p>	<p>1.1.1. Obnova i proširenje postojeće vodovodne mreže naselja Udbina</p> <p>1.1.2. Rekonstrukcija magistralnog voda i uvjeta za proširenje vodoopskrbe u susjedna naselja, razvoj alternativnih oblika opskrbe pitkom vodom slabo naseljenih i udaljenih naselja</p> <p>1.1.3. Uspostavljanje daljinskog upravljanja vodovodnim sustavom</p> <p>1.1.4. Poticanje uspostave odgovarajućeg sustava odvodnje sanitarne i oborinske odvodnje kao i sustava pročišćavanja otpadnih voda u naselju Udbina</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EAFRD- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020.- Mjera 7. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima, Podmjera 7.2 Ulaganja u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije i uštedu energije, Operacija 7.2.1. Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda; - EFRR- Operativni program za konkurentnost i koheziju- specifični cilj 6- Očuvanje i zaštita okoliša i promocija učinkovitosti resursa, 6ii Ulaganje u sektor vodnoga gospodarstva kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve; - Ministarstvo poljoprivrede- Poziv na dostavu prijedloga projekata br. EN.2.1.16. – Financiranje provedbe investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe/odvodnje; - Hrvatske vode; - Komunalna poduzeća;
	<p>Mjera 1.2. Unaprjeđenje prometne infrastrukture</p>	<p>1.2.1 Ulaganje u obnovu i uređenje prometnica, obnova i izgradnja ekološki prihvatljive i energetski učinkovite javne rasvjete</p> <p>1.2.2. Ulaganje u unaprjeđenje prometne</p>	<p>EFRR, Operativni program za konkurentnost i koheziju, 7a1 - Unaprjeđenje cestovne mreže TEN-T i pristupa cestovnoj mreži TEN-T; Program Central Europe, Prioritetna os 4 - Suradnja u transportu za bolje povezivanje srednje Europe, SO 4.1. Poboljšati planiranje i koordinaciju regionalnih sustava prijevoza putnika za bolju povezanost s nacionalnim i europskim prometnim</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
		<p>povezanosti</p> <p>1.2.3. Ulaganje u sigurnost u prometu (prometna signalizacija)</p>	<p>mrežama; Hrvatske ceste; općinski proračun; Županijska uprava za ceste;</p> <p>Program Central Europe, Prioritetna os 2 - Suradnja na nisko-ugljičnim strategijama u središnjoj Europi, SO 2.1. - Razvoj i implementiranje rješenja za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u javnim infrastrukturama; ili EFRR, Operativni program za konkurentnost i koheziju, specifični cilj 4c4 - Povećanje učinkovitosti sustava javne rasvjete; ESCO modeli; operateri i distributeri energije; FZOEU</p>
	<p>Mjera 1.3. Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava energetike</p>	<p>1.3.1. Rekonstrukcija niskonaponske mreže (prvenstveno zamjena dotrajalih drvenih stupova)</p> <p>1.3.2. Poticanje izgradnje alternativne infrastrukture za opskrbu energijom na udaljenim lokacijama u Općini</p> <p>1.3.3. Unaprjeđenje visokonaponske mreže u svrhu osiguranja uvjeta za preuzimanje energije proizvedene iz OIE i njeno distribuiranje</p> <p>1.3.4. Poticanje izgradnje infrastrukture za iskorištavanje OIE i distribuciju proizvedene energije</p>	<p>Program Central Europe, Prioritetna os 2 - Suradnja na nisko-ugljičnim strategijama u središnjoj Europi, SO 2.1. - Razvoj i implementiranje rješenja za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u javnim infrastrukturama; ESCO modeli; operateri i distributeri energije; FZOEU</p> <p>EFRR, Operativni program za konkurentnost i koheziju, specifični ciljevi 4b1 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje OIE u proizvodnim industrijama, i 4b2 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u privatnom uslužnom sektoru (turizam i trgovina); Program Central Europe, Prioritetna os 2 - Suradnja na nisko-ugljičnim strategijama u središnjoj Europi, SO 2.1. - Razvoj i implementiranje rješenja za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u javnim infrastrukturama; Javni natječaj za sufinanciranje projekata obnovljivih izvora energije; privatni sektor; distributeri električne i toplinske energije</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
	Mjera 1.4. Razvoj i unaprjeđenje sustava za zbrinjavanje otpada	1.4.1. Sanacija postojećeg odlagališta otpada i uspostava reciklažnog dvorišta 1.4.2. Provedba aktivnosti u cilju organiziranja sustava selektivnog prikupljanja otpada (promotivne i edukativne aktivnosti, uređenje lokacija za zelene otoke i nabava opreme) 1.4.3. Saniranje i zatvaranje divljih odlagališta	Operativni program "Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. 06. Očuvanje i zaštita okoliša i promocija učinkovitosti resursa 6i - Ulaganje u sektor otpada kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve; EUSDR (Danube Transnational Programme 2014. - 2020.)Prioritetno područje 5. - Upravljanje rizicima za okoliš; FZOEU - Javni poziv za neposredno sufinanciranje nabave opreme za nadogradnju sustava prikupljanja otpada u pogledu obračuna naplate komunalne usluge odvoza otpada po volumenu ili masi; privatni sektor; komunalna poduzeća; općinski i županijski proračun; udruge; registrirani prerađivači otpada
	Mjera 1.5. Nastavak procesa razminiranja	1.5.1. Poticanje postupka razminiranja minsko sumnjivih područja 1.5.2. Informiranje i edukacija stanovništva o opasnostima minsko sumnjivih područja 1.5.3. Uklanjanje ruševina opasnih po život i sigurnost stanovnika	državni proračun, zajmovi RH kod Svjetske banke, pravne osobe i tijela državne uprave, donatori EAFRD, Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020., Mjera 5, Operacija 5.2.2. Razminiranje poljoprivrednog zemljišta

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
	<p>Mjera 1.6. Razvoj protupožarne zaštite</p>	<p>1.6.1. Uređenje i opremanje prostorija za rad DVD</p> <p>1.6.2. Nabava osobne opreme za članove DVD (specijalna obuća i odjela, osobna oprema za gašenje požara i dr)</p> <p>1.6.3. Edukacija članova DVD-a (polaganje stručnih ispita, tečajevi, doškoloavanje)</p> <p>1.6.4. Nabava opreme za rad DVD (specijalna vozila, pumpe za vodu i dr protupožarna oprema)</p> <p>1.6.5. Krčenje i održavanje protupožarnih puteva</p>	<p>EAFRD, Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020., Mjera 7, Podmjer 7.4., Tip operacije 7.4.1. - Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširivanje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu; Civil Protection Financial Instrument (CPFI) and Emergency Response Center; udruge; Policijska uprava; Centar za socijalnu skrb; sportski klubovi ; privatni sektor; općinski i županijski proračun</p>
	<p>Mjera 1.7. Razvoj i unaprjeđenje komunikacijske infrastrukture</p>	<p>1.7.1. Dostupnost wireless usluge (hot spot signal)</p> <p>1.7.2. Poboljšanje dostupnosti telekomunikacijskih signala (razvoj DTK, internet, mobilna mreža, TV, radio i dr)</p>	<p>EAFRD, Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020., Mjera 7, Podmjer 7.4., Tip operacije 7.4.1. - Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširivanje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu; Civil Protection Financial Instrument (CPFI) and Emergency Response Center; udruge; Policijska uprava; Centar za socijalnu skrb; sportski klubovi ; privatni sektor; općinski i županijski proračun</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
<p style="text-align: center;">Prioritetni cilj 2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva</p>	<p>Mjera 2.1. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog te drvnog i drvo-prerađivačkog sektora</p>	<p>2.1.1. Unaprjeđenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju (prerada proizvoda, skladištenje, izgradnja javne tržnice)</p> <p>2.1.2. Poticanje povezivanja gospodarskih subjekata i organiziranje otkupa proizvoda, pomoć pri uspostavi novih prodajnih kanala i zajedničkog izlaska na tržište</p> <p>2.1.3. Poticanje međuregionalne i međunarodne suradnje</p> <p>2.1.4. Poticanje uzgoja autohtonih poljoprivrednih kultura i zaštita autohtonih proizvoda s geografskim podrijetlom</p> <p>2.1.5. Edukacija poljoprivrednih proizvođača</p> <p>2.1.6. Razvoj ekološke poljoprivrede</p> <p>2.1.7. Poticanje uzgoja stoke</p> <p>2.1.8. Poticaji razvoju drvne industrije</p> <p>2.1.9. Poticanje primjene novih tehnoloških rješenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EFRR- Operativni program za konkurentnost i koheziju- Tematski cilj 01 Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija, 03 Poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora (za EPFRR) i sektora za ribarstvo i akvakulturu (za EFPR) - EAFRD- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., Mjera 4 „Ulaganje u fizičku imovinu“, Mjera 6 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja“, Mjera 8 „Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma“, Mjera 9 „Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija“, Mjera 11 "Ekološki uzgoj", Mjera 16 „Suradnja“ - Općinski i/ili županijski proračun - Savjetodavna služba; - Udruge; - Privatni sektor
			<p>Program Central Europe, Prioritetna os 1 - Suradnja na</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
	<p>Mjera 2.2. Nastavak razvoja poduzetničke infrastrukture te stvaranje povoljne poduzetničke klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja</p>	<p>2.2.1 Promocija uspostavljene poduzetničke zone Podudbina</p> <p>2.2.2. Uspostava poduzetničkog inkubatora</p> <p>2.2.3. Poticaji poduzetnicima koji se bave eksploatacijom rudnih dobara</p> <p>2.2.4. Poticanje poduzetnika koji se bave proizvodnjom energije iz OIE i/ili proizvode gorivo iz OIE</p> <p>2.2.5. Izgradnja infrastrukture i stvaranje drugih preduvjeta za poduzetnike (pristupne ceste, infrastrukturalni priključci i dr)</p>	<p>inovacijama kako bi Centralna Europa bila konkurentnija, SO 1.1. - Poboljšati održive veze među akterima inovacijskog sustava za jačanje regionalnih inovacijskih kapaciteta u središnjoj Europi; ili Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Operativni program konkurentnost i kohezija 2014. - 2020., PDP: 3a2.1. - Razvoj mreže poduzetničkih potpornih institucija (PPI) za pružanje visokokvalitetnih usluga za MSP, specifični cilj 3a2 - Omogućavanje povoljnog okruženja za osnivanje i razvoj poduzeća; Mogućnost financiranja iz Poduzetničkog impulsa;</p> <p>Za aktivnost 2.2.5. gledaj mogućnosti financiranja za Mjeru 1.2.</p>
	<p>Mjera 2.3. Gospodarska valorizacija vojne infrastrukture (aerodroma)</p>	<p>2.3.1. Procjena potencijala i mogućnosti korištenja postojeće vojne infrastrukture u civilne svrhe i za svemirski program</p>	<p>KF, Operativni program za konkurentnost i koheziju, specifični cilj 7ii2 - Povećanje broja putnika u javnom prijevozu; Program Central Europe, Prioritetna os 4 - Suradnja u transportu za bolje povezivanje srednje Europe, SO 4.1. Poboljšati planiranje i koordinaciju regionalnih sustava prijevoza putnika za bolju povezanost s nacionalnim i europskim prometnim mrežama; EUSDR, Prioritetno područje 1B - Poboljšanje mobilnosti i povezanosti željezničkog, cestovnog i zračnog prometa; prijevoznici</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
	<p>Mjera 2.4. Podrška valorizaciji prirodne i kulturne baštine u turističke svrhe</p>	<p>2.4.1. Poticanje razvoja i uspostave novih turističkih kapaciteta te edukacija i zapošljavanje stručnog kadra</p> <p>2.4.2. Održivo gospodarenje prirodnim i kulturnim vrijednostima u svrhu jačanja turističke konkurentnosti Općine</p> <p>2.4.3. Uključivanje tradicije i gastronomije temeljene na lokalnim poljoprivrednim proizvodima u turističku ponudu Općine</p> <p>2.4.4. Poticanje razvoja turizma povezivanjem turističkih ponuda u regiji (brendiranje LIKA)</p> <p>2.4.5. Poticanje razvoja posebnih oblika turizma kao što su agroturizam, lovni turizam, aktivni i avanturistički turizam, hodočasnički turizam</p> <p>2.4.6. Podrška uspostavi Turističke zajednice na području Općine u svrhu promocije turističkih usluga i proizvoda</p>	<p>- EFRR- Operativni program Konkurentnost i kohezija, specifični cilj 06 Očuvanje i zaštita okoliša i promocija učinkovitosti resursa, 6c Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine,</p> <p>-Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Mjera 6 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“</p> <p>- Ministarstvo turizma i Ministarstvo poduzetništva i obrta, Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine, Mjera 7 - Pokretanje novih programa za poticanje razvoja malih, srednjih i velikih poduzetničkih poduhvata u turizmu</p> <p>- PDP 6c1 Povećanje zaposlenosti i turističkih izdataka kroz bolje upravljanje kulturnom baštinom- 6c1.1 Priprema i provedba programa razvoja kulturne baštine, 6c2.1 Promicanje održivog korištenja prirodne baštine</p> <p>- PDP 3d1 Poboljšani razvoj i rast MSP–ova na domaćem i stranim Tržištima- 3d1.1.3. Podrška razvoju hotela s dodatnim sadržajima</p> <p>- HBOR, Program kreditiranja turističkog sektora;</p> <p>- privatni sektor</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
<p style="text-align: center;">Prioritetni cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala</p>	<p>Mjera 3.1. Osiguravanje uvjeta za privlačenje obrazovane radne snage na području Općine</p>	<p>3.1.1. Poticanje otvaranja novih radnih mjesta za mladu stručnu radnu snagu</p> <p>3.1.2. Uspostava sustava olakšica za poslodavce u svrhu poticanja zapošljavanja mladih u Općini</p> <p>3.1.3. Stavljanje u funkciju postojećeg stambenog fonda za obrazovanu radnu snagu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Europski socijalni fond (ESF) - Aktivne mjere politike zapošljavanja HZZ
	<p>Mjera 3.2. Poticanje poduzetništva i samozapošljavanja</p>	<p>3.2.1. Promocija i poticanje lokalnog stanovništva na korištenje programa profesionalnog usmjeravanja, prekvalifikacije i cjeloživotnog učenja u svrhu razvoja znanja, vještina i kompetencija koje su im neophodne za povećanje konkurentnosti na tržištu rada ili pokretanje vlastitog poslovanja</p> <p>3.2.2. Uspostava sustava mjera olakšica u svrhu poticanja razvoja mikro, malog i srednjeg poduzetništva (uspostava poslovnog inkubatora, subvencioniranje poduzetničkih kredita, olakšice za zapošljavanje)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EFRR- Operativni program "Konkurentnost i kohezija" 2014.-2020. Tematski cilj: 10– Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje te cjeloživotno učenje, 10a – Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje s ciljem stjecanja vještina te cjeloživotno učenje razvijanjem infrastrukture za obrazovanje i osposobljavanje; - Poduzetnički impuls, Prioritet 1 - Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, Mjera B1- Malo i srednje poduzetništvo i obrt; - COSME- Bolji pristup financijama za mala i srednja poduzeća; - ESF programi; - Leonardo da Vinci, - Erasmus + - POU - Aktivne mjere politike zapošljavanja HZZ;

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
		<p>3.2.3. Poticanje suradnje s poduzetničkim potpornim institucijama (Razvojna agencija Ličko-senjske županije LIRA)</p> <p>3.2.4. Poticanje umrežavanje poduzetnika</p>	<p>-Programi kreditiranja Ličko-senjske županije;</p> <p>- HAMAG BICRO, Kreditni program "Mikrokreditiranje - prvi korak u poduzetništvo";</p> <p>- HBOR</p> <p>- HGK</p> <p>- Privatni sektor;</p> <p>- Bankarski sektor,</p> <p>- Općinski proračun</p>
	<p>Mjera 3.3 Jačanje ljudskih potencijala za korištenje sredstva iz nacionalnih i EU fondove</p>	<p>3.3.1. Kontinuirano unaprjeđenje znanja i vještina za pripremu projekata za korištenje sredstva iz nacionalnih fondova i fondova Europske unije</p> <p>3.3.2. Priprema projektnih prijedloga i projektne dokumentacije za prijave na natječaje nacionalnih fondova i fondova EU</p>	<p>- EFRR- Operativni program "Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Tematski cilj 10 – Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje te cjeloživotno učenje, 10a – Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje s ciljem stjecanja vještina te cjeloživotno učenje razvijanjem infrastrukture za obrazovanje i osposobljavanje</p> <p>- EAFRD- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Mjera 01 "Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja" Podmjera 1.1. Potpora za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina;</p> <p>- Savjetodavna služba;</p> <p>- ESF programi;</p> <p>- Erasmus+</p> <p>- Zaklada za razvoj civilnog društva;</p> <p>- HGK/HOK/HPK, POU</p> <p>- privatni sektor; udruge</p>

Prioritetni cilj	Mjere	Predviđene aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti
<p>Prioritetni cilj 4.</p> <p>Unaprjeđenjem kvalitete života potaknuti porast stanovništva u Općini</p>	<p>Mjera 4.1. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti javnih usluga (zdravstvo, socijalna skrb, briga o djeci, školstvo)</p>	<p>4.1.1. Modernizacija i opremanja infrastrukture za pružanje zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi te zapošljavanje stručnog kadra</p> <p>4.1.2. Razvoj dodatnih programa za skrb o osobama starije životne dobi i sufinanciranje Programa socijalne skrbi</p> <p>4.1.3. Razvoj programa za djecu i mladež</p> <p>4.1.4. Jačanje međusobne suradnje institucija i privatnog sektora</p>	<p>- EFRR- Operativni program "Konkurentnost i kohezija 2014.-2020, Tematski cilj 09 Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svih oblika diskriminacije, 9a - Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu što pridonosi nacionalnom, regionalnom i lokalnom razvoju, smanjujući nejednakosti u smislu zdravstvenog statusa, promičući socijalnu uključenost, kulturne i rekreativne usluge te prelazak s institucijske skrbi na skrb u zajednici, 9a1 - Poboljšanje pristupa primarnoj i hitnoj zdravstvenoj zaštiti, s fokusom na udaljena i deprivirana područja i 9a2 - Poboljšanje učinkovitosti i dostupnosti bolničkog liječenja;</p> <p>- EAFRD, Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.- 2020., Mjera 7, Podmjera 7.4., Operacija 7.4.1. - Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširivanje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu;</p> <p>- Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta - Strateški plan za razdoblje od 2014.-2016., Posebni cilj 1.2. - Razvijati sustav osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja</p> <p>- Europska komisija, Program "Zdravlje"- Olakšanje dostupnosti boljoj i sigurnijoj zdravstvenoj njezi za EU građane/građanke;</p> <p>- državni proračun (HZZO); općinski proračun; udruge; privatni sektor;</p>

	<p>Mjera 4.2. Unapređenje sportsko-rekreacijske infrastrukture</p>	<p>4.2.1. Obnova postojeće te izgradnja i opremanje nove sportsko-rekreacijske infrastrukture te zapošljavanje novog i obrazovanje postojećeg stručnog kadra</p> <p>4.2.2. Razvoj novih sportskih i rekreativnih programa te promocija rekreativnih i sportskih aktivnosti koje predstavljaju jednu od temeljnih stavki zdravog načina života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EAFRD- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020., Mjera 7, Podmjera 7.4., Tip operacije 7.4.1. - Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširivanje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu - Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta - Strateški plan za razdoblje od 2014.-2016. -Posebni cilj 3.1. - Osiguranje kvalitete sustava sporta i poboljšanje uvjeta za bavljenje sportom - Erasmus + Sport - Općinski proračun
	<p>Mjera 4.3. Poticanje razvoja i rada organizacija civilnog društva</p>	<p>4.3.1. Poticanje razvoja čvrste suradnje između Općine i organizacija civilnog društva te jačanje komunikacije s javnosti</p> <p>4.3.2. Poticanje lokalnog stanovništva na uključivanje u organizacije civilnog društva</p> <p>4.3.3. Kontinuirano podržavanje različitih inicijativa organizacija civilnog društva</p> <p>4.3.4. Poticanje suradnje organizacija civilnog društva na području Općine s Lokalnom akcijskom grupom (LAG Lika)</p> <p>4.3.5. Opremanje i uređivanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EAFRD, Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.- 2020., Mjera 19 – LEADER - Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva Europa za građane 2014. - 2020 - ESF programi, - Erasmus + - Općinski proračun; - privatni sektor; donatori - LAG, udruge;

		prostorija za rad udruga civilnog društva	
--	--	--	--